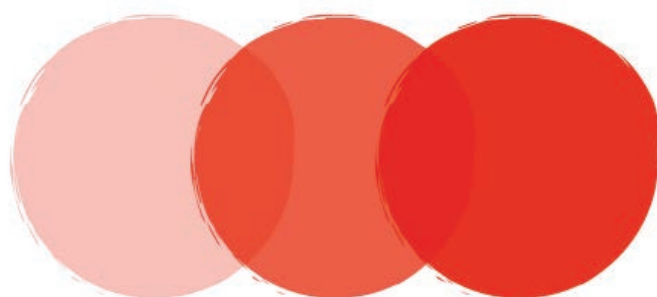

RDAVR

dialog restaurativ împotriva
radicalizării violente

RDAVR

MANUAL DE INSTRUIRE

Restorative Justice series no 36

www.restoratedialogue.org

Acest proiect a fost finanțat cu sprijinul Comisiei Europene, prin Programul Erasmus+. Această publicație [comunicare] reflectă exclusiv opinia autorului iar Comisia nu poate fi trasă la răspundere pentru niciun fel de utilizare a informațiilor cuprinse în prezenta. 2020-1-U K01-KA204-079115.

DIALOG RESTAURATIV ÎMPOTRIVA RADICALIZĂRII VIOLENTE ÎN CADRUL JUSTIȚIEI PENALE

Un manual de instruire

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

RJ4All Publications
www.rj4allpublications.com
contact@rj4allpublications.com | | www.rj4all.info

RJ4All Publications este un editor independent specializat în științe sociale și publicarea cercetărilor de ultimă oră privind justiția restaurativă, justiția penală, egalitatea și drepturile omului. RJ4All Publications este componenta de publicare a Justiției Restaurative pentru Toți

(RJ4All) Institutul Internațional și editorul internațional, revizuit de colegi Youth Voice Journal (YVJ™) și Internet Journal of Restorative Justice (IJIR®) Institutul Internațional de Justiție Restaurativă pentru Toți (RJ4All) este o organizație internațională

Organizație guvernamentală (ONG) cu misiunea de a promova comunitatea și socialul coeziunea la nivel local, național și internațional. Prin programele noastre, redistribuim puterea în cadrul societății folosind educația și valorile și practicile justiția restaurativă.

Publicat pentru prima dată în Marea Britanie în martie 2022 de către RJ4All Publications
© 2022 RJ4All

Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei publicații nu poate fi reprodusă, stocată într-o recuperare sistem, sau transmisa, sub orice formă sau prin orice mijloc, fără permisiunea prealabilă în scris de RJ4All, sau așa cum este permis în mod expres de lege sau licență sau în condițiile convenite organizația adecvată pentru drepturile de reprografie. Nu trebuie să circulați asta publicarea sub orice altă formă și trebuie să impuneți aceeași condiție oricărui achizitor.

Notă privind mărcile comerciale: „Restorative Justice for All”, „Internet Journal of Restorative Justice”, „IJIR®”, Jurnalul de voce pentru tineret, „YVJ™”, sigla RJ4All, sigla IJRJ® și Sigla YVJ™ sunt toate mărci comerciale ale Institutului Internațional de Justiție Restaurativă pentru Toți și c. Toate drepturi rezervate. Numele produselor sau ale companiei pot fi mărci comerciale sau înregistrate mărci comerciale și sunt utilizate numai cu bună-credință și în scopuri de identificare. Dreptul bazei de date RJ4All Publications (producător)

British Library Cataloging in Publication Data
ISBN 978-1-911634-61-4

CUPRINS

DESPRE PROIECT

PARTENERIAT

MODULUL 1

MODULUL 2

MODULUL 3

MODULUL 4

MODULUL 5

MODULUL 6

DESPRE PROIECT

Proiectul ERASMUS+ numit RDaVR – Dialog restaurativ împotriva radicalizării violente a produs acest manual ca rezultat al proiectului. Inițiativa a fost dezvoltată și implementată de 7 organizații din Turcia, Regatul Unit, România, Italia, Irlanda și Spania.

Manualul este împărțit în șase module, fiecare dintre ele conținând informații despre radicalizarea violentă și strategii de prevenire a acesteia. Este destinat profesioniștilor care lucrează cu persoanele care sunt în pericol de a deveni radicali violenți sau care au fost afectate de radicalizare violentă. Acesta este un supliment la cursul electronic, permițând profesioniștilor să câștige cunoștințe suplimentare aprofundate și recomandări cu privire la subiect.

Modulele manualului sunt următoarele:

Radicalizare violentă și extremism în Europa. Introducere în temă

Radicalizarea violentă, teoria justiției restaurative și modelul vieții bune

Practica dialogului și justiției restaurative. O abordare multi-dimensională

Promovare, implicare și abilitare. Eforturi ale comunității pentru prevenirea radicalizării violente și extremismului în Europa

Practica dialogului restaurativ și justiției restaurative. O abordare multi-dimensională. Rezistență, sănătate mintală și neurodiversitate

Practica informată pe traumă (PIT)

PARTENERIAT

Despre proiectul RDaVR și parteneri

Dialog restaurativ împotriva radicalizării violente (RDaVR) este un proiect care adresează fenomenele crescute de radicalizare violentă, extremism și naționalism din Europa. RDaVR a fost creat pentru a oferi o abordare alternativă la prevenirea radicalizării violente și a extremismului bazat pe dialog și justiția restaurativă. Folosește puterea educației adulților, justiția restaurativă și principiul partajării puterii pentru a reuni 7 organizații din Marea Britanie, Turcia, Irlanda, România, Italia și Spania să formeze un parteneriat strategic, care sprijină dezvoltarea, pilotarea și transferul unui model inovator pentru consolidarea capacităților profesioniștilor în justiție penală și voluntarilor (de exemplu, ofițeri de penitenciare, personal de probațiune, poliție și practicieni din comunitate) care lucrează cu infractorii, foștii infractori sau persoane care riscă să fie abordați în radicalizare violentă și/sau infracțiune de grup.

Organizații partenere implicate în RDaVR :

Restorative Justice for All International Institute (Regatul Unit), un institut internațional cu misiunea de a promova coeziunea comunității și drepturile omului la nivel local, național și internațional. Ei redistribuie puterea într-un mod mai egal prin realizarea de proiecte de justiție socială, programe educaționale și voluntariat de înaltă calitate oportunități pentru cele mai marginalizate grupuri ale societății.

BUYUK ORTADOGU SAGLIK VE EGITIM VAKFI (Turcia), are ca scop sprijinirea cercetării evoluției în sectorul medical, cu capacitatea sa bogată de personal și un profil înalt fundal. BOSEV are cunoștințe mari despre pregătirea personalului la nivel local și își propune să îmbogățească Parteneriate bazate pe UE cu această experiență.

I AND F EDUCATION AND DEVELOPMENT LIMITED (Irlanda), o organizație cu sediul în Irlanda lucrând în și din Dublin pentru dezvoltarea educațională a oamenilor tuturor vârste, în special în domeniile însușirii limbajului,

sportului și dezvoltării personale, tineret și antreprenariat. Ei pun accent pe învățarea permanentă, precum și învățarea adulților. Aceștia lucrează și în domeniile incluziunii sociale și diversitate.

CENTRUL PENTRU PROMOVAREA ÎNVĂȚĂRII PERMANENTE TIMISOARA ASOCIATIA (România), sprijină inițiative și derulează programe și proiecte care vizează cooperarea și inovarea pentru bune practici. Obiectivul principal al CPIP este de a promova învățarea pe tot parcursul vieții prin toate părțile interesate relevante. Acest lucru se realizează prin participarea la diverse inițiative europene iar apoi prin integrarea în activitățile regionale a produselor dezvoltate.

Sinergia Società Cooperativa Sociale (Italia), o organizație non-profit fondată în Bitonto (în Puglia, sudul Italiei) în 2009. Scopul lor este de a promova incluziunea și inovarea socială, produce oportunități de angajare și dezvoltare locală, cu un accent special pe implicarea unor metode de lucru inovatoare și privind implicarea persoanelor vulnerabile sau persoane expuse riscului social. Mai mult, vor să-și împărtășească ideile, cunoștințele și expertiză.

Tuzla Halk Egitimi Merkezi (Turcia), un furnizor public de educație pentru adulți stabilit în 1992 cu cei 250 de profesori ai săi, care au cea mai mare experiență în proiecte locale și europene. Expertiza organizației se referă în principal la cursuri profesionale, sociale și culturale și de alfabetizare pentru indivizi de orice vârstă și nivel de educație.

Casa Eslava (Spania), o organizație non-profit cu scopul de a răspunde nevoilor de orientare, inserție profesională și socială a grupurilor cu dezavantaje, de exemplu: minorități etnice, imigranți, refugiați și persoane aflate în risc de excluziune socială. Instrumentul utilizat pentru atingerea acestui obiectiv general este în principal educația non-formală și orientarea spre muncă.

restorative dialogue against
violent radicalization

RDAVR

RADICALIZARE VIOLENTĂ & EXTREMISM ÎN EUROPA

Introducere în temă

Autori

dialog restaurativ împotriva
radicalizării violente

Cuvânt înainte

Acest modul cuprinde o prezentare generală a radicalizării violente și contextului extremist în Europa, cu accent pe provocările cheie pe care le prezintă aceste două fenomene amenințătoare și evidențiază totodată câteva practici ce pot servi drept punct de plecare, utilizate în câteva state partenere.

Acest modul abordează totodată subiectul discriminării și prejudecăților în contexte multi-culturale, precum și anumite soluții care pot ajuta profesioniștii din sistemul de justiție penală să recunoască aceste prejudecăți și pre-condiții, pentru a le putea preveni și a le depăși.

În final, modulul explică motivul pentru care acest training este relevant și inovator pentru acei profesioniști și voluntari care își dedică eforturile prevenirii radicalizării și violenței de grup, abordând nevoia unei implicări sociale active. În acest scop, noțiunile comune ale umanității vor fi corelate cu nevoia de creștere a conștientizării în cadrul societății.

Modul	
Rezumat modul/ conținut principal/ relevanță	<ol style="list-style-type: none">1. Radicalizare violentă și extremism în Europa<ol style="list-style-type: none">1.1. Introducere în context1.2. Provocări cheie legate de aceste amenințări1.3. Practici cu putere de inspirație utilizate de statele partenere2. Discriminare și prejudecăți în contexte multi-culturale<ol style="list-style-type: none">2.1. Prejudecăți conștiente și inconștiente. Cum să le recunoaștem, să le prevenim și să le depășim2.2. Implicare activă și conștientizare la nivelul societății
Calendar și programare	<ol style="list-style-type: none">1. Radicalizare violentă și extremism în Europa (lecție teoretică, 1 oră și 20 minute)2. Discriminare și prejudecăți în contexte multi-culturale (lecție de teorie și semi-practică, 40 minute)
Rezultatele învățării	<p>La finalizarea acestui modul, cursanții ar trebui să poată</p> <ol style="list-style-type: none">1. Rezultatul învățării nr. I: Să susțină o prezentare generală a radicalizării violente și contextului extremist în Europa2. Rezultatul învățării nr. II: Să deceleze diferențele dintre conceptele de bază și pre-condițiile radicalizării violente și extremismului violent3. Rezultatul învățării nr. III: Să înțeleagă riscurile, provocările și barierele radicalizării violente și extremismului violent4. Rezultatul învățării nr. VI: Să evidențieze nevoia de o implicare activă în abordările multi-sectoriale și trans-disciplinare5. Rezultatul învățării nr. V: Să poată face apel la conceptele comune ale umanității

restorative dialogue against
violent radicalization

RDAVR

Obiectivele modulului

Obiectiv I: Prezentarea radicalizării violente și contextului de extremism în Europa

Obiectiv II: Evidențierea provocărilor cheie pe care le aduc radicalizarea violență și extremismul violent

Obiectiv III: Evidențierea practicilor ce pot fi utilizate ca puncte de plecare

Obiectiv IV: Introducerea subiectului discriminării și prejudecăților în contexte multi-culturale

Obiectiv V: Prezentarea motivelor pentru care acest modul de pregătire este relevant și inovator pentru profesioniștii și voluntarii care își dedică eforturile prevenirii radicalizării și violenței de grup

Set de cunoștințe, concepte, termeni și activități

1. Radicalizare violentă și extremism în Europa

Înainte de a trece la prezentarea contextului existent actualmente în Europa în ceea ce privește radicalizarea violentă și extremismul violent, este utilă o scurtă prezentare a celor două concepte-cheie și, întrucât ambele sunt destul de răspândite, și o prezentare a diverselor definiții date acestora, pentru a avea o perspectivă mai largă și mai aprofundată a fenomenului dar și pentru a înțelege dimensiunea acestuia.

Potrivit Comisiei Europene (2017, p.12):

- **Radicalizarea** este procesul de creștere constantă a disponibilității de a accepta, de a urma și de a sprijini schimbări profunde în societate, care sunt în conflict cu ordinea existentă
- **Extremismul** se referă la poziționările îndreptate violent împotriva valorilor și standardelor morale comune dintr-o societate. Expresia „extremiști” se referă la acele persoane care manifestă o lipsă profundă de respect sau chiar luptă împotriva acelor valori și standarde (inclusiv prin acte de violență)

Acum, că știm la ce se referă cele două noțiuni, este de menționat că același document vorbește despre „Radicalizarea care conduce la extremismul violent ” (2017, p. 12), definit ca procesul prin care o persoană acceptă utilizarea violenței ca metodă de atingere a unor obiective politice, ideologice sau religioase, inclusiv extremismul violent și terorismul. Cu alte cuvinte, chiar dacă nu aceasta este abordarea (și nici proiectul) acestui modul, este util să cunoaștem că posibilitatea combinării celor două realități există.

Într-adevăr, această serie de definiții este cea oferită de Rețeaua Europeană de Prevenire a Criminalității (2010, p. 6), cu mici modificări conceptuale:

- **Radicalizare:** procesul de modificări sociale, psihologice și ideologice care conduce la extremism și, eventual, la extremismul violent.
- **Extremism:** o poziție ideologică, caracterizată de o imagine polarizată asupra lumii, neîncredere în instituțiile statului și în procesele decizionale democratice, și legitimizarea utilizării violenței. Deoarece radicalismul în sens strict se referă la doctrinele politice care vizează schimbări profunde dar nu tolerează violența, utilizarea acestei noțiuni ca sinonim pentru extremism a fost evitată în această lucrare.
- **Extremism violent:** poziția unei persoane care a comis efectiv unul sau mai multe acte de violență, din considerente extremiste. Această noțiune este utilizată în această lucrare ca echivalent pentru terorism.

1.1. Introducere în context

Rapida intensificare a extremismului și violenței de grup venind dinspre extrema dreaptă din Turcia sau a Mafiei din Italia sunt exemple de manifestări actuale ale extremismului care pun în pericol stabilitatea Europei. Într-adevăr, Comisia Europeană a prezentat anul trecut o Agendă a contraterorismului și o nouă Strategie a Uniunii de Securitate a UE, un set de documente care au evidențiat peisajul complex și în continuă evoluție cu care se confruntă Uniunea Europeană în aceste vremuri fără precedent (Serviciul pentru Instrumente de Politică Externă, 2021).

Întrucât „extremismul poate lua multe forme, provocările lui fiind resimțite atât de noi, aici, în Europa, cât și de oamenii din țări din întreaga lume”, această problemă are un impact social care trebuie analizat temeinic. Deși practic, indivizii sunt cei care se radicalizează și adoptă poziții extremiste și violente, problema transcende individul.

Anja Dalgaard-Nielsen, cercetătoare daneză și expert în politica de securitate, spunea în 2008 că „există încă puține date care să fi fost obținute empiric” (p. 2) cu privire la extremism și radicalizare. Ea a avansat câteva întrebări retorice referitoare la acest subiect, pentru a declanșa demersul reflexiv:

- *Când și de ce trec oamenii de la discursul violent la acțiunile violente?*
- *Ce anume îi împiedică pe alții, care sunt expuși unor influențe politice, ideologice și socio-economice să treacă la violență?*
- *Când și cum se pot de-radicaliza și renunța oamenii la acțiuni violente?*

Așa cum explică Anja Dalgaard -Nielsen în articolul său, Teoria Mișcării Sociale și Teoria Rețelei, avansate de autorii Quintan Wiktorowicz și Marc Sageman sunt ambele legate de radicalizare. «Radicalizarea violentă are legătură cu persoanele pe care le cunoaștem – ideile radicale sunt transmise prin intermediul rețelelor sociale iar radicalizarea violentă are loc în are loc în cadrul unor grupuri mici, în care relațiile, presiunea colegilor și îndoctrinarea modifică treptat viziunea unei persoane asupra lumii» (2010, p. 801). Sageman vorbește despre «puterea micilor comunități comunicative de a crea lumi comune de sensuri ce creionează identitatea, percepțiile și preferințele» (2010, p. 801). În acest sens, radicalizarea este ceva ce se întâmplă la scară mică.

De asemenea, trebuie analizate și tipurile de extremism violent și cauzele acestuia. Rețeaua Europeană de Prevenire a Criminalității (2010, p. 12) a evidențiat noile tendințe în materie de extremism pe baza datelor puse la dispoziție de Strategia de Securitate Maritimă a UE și colectate ulterior de Interpol. Aceste tendințe sunt:

- **Extremismul jihadist:** se caracterizează prin legitimarea luptei armate (jihad) în scopul de a stabili o ordine mondială sau un stat islamic bazate pe legea Sharia. Extremismul jihadist respinge alte forme de organizare statală (printre care cea democratică) și necredincioșii (inclusiv musulmanii de alte secte sau orientări). Impactul asupra publicului general este relativ mare. Atacurile sunt îndreptate mai ales către ținte urbane ușor de lovit (în loc de infrastructuri critice sau militare), care reprezintă adesea simboluri ale modului de viață vestit și sunt menite să intimideze publicul și să atragă atenția mass-mediei.
- **Extremismul de dreapta:** se bazează pe o ideologie caracterizată de simpatia față de socialismul naționalist și credința în supremația rasei albe. Teama crescândă de islamizare și ura îndreptată împotriva musulmanilor reprezintă elementul central al acestei ideologii care se manifestă prin islamofobie sau utilizarea unei simbolistici naziste. De regulă, extremiștii de dreapta resping politica națională de migrațiune și acordare de azil și pot ținti grupuri cu istoric etnic, rasial sau religios diferit. Ei au ținut

totodată și grupurile de anarhiști.

- **Extremismul de stânga și extremismul anarhist:** se bazează pe o ideologie ce cuprinde elemente ale ideologiilor marxiste, leniniste și/sau anarhiste și se caracterizează printr-o aversiune generală față de stat și instituțiile statului și o ostilitate puternică față de partidele politice de dreapta, care pare să reprezinte o forță semnificativă de mobilizare. Retorica acestor extremiști este marcată totodată de o neîncredere în sistemul judiciar penal și de solidaritatea cu migrații. O serie de atacuri au fost comise din solidaritate cu membrii încarcerati ai grupurilor anarhiste. Extremiștii de stânga țintesc, de regulă, active guvernamentale, funcționari, ofițeri de poliție și infrastructuri esențiale.

- **Extremismul etno-naționalist și extremismul separatist:** are la bază o agendă separatistă, care vizează îndeosebi forțele de poliție și infrastructurile guvernamentale. Majoritatea incidentelor din Europa pot fi puse pe seama grupurilor aparținând Dizidenților Republicani din Irlanda de Nord, a separatiștilor basci din Spania și a Partidului Muncitorilor din Kurdistan (PKK). De la acordul de încetare a focului semnat în 2011, mișcarea separatistă ETA (organizație naționalistă bască) nu a mai comis atacuri însă unele atacuri au fost totuși comise de grupuri dizidente. PKK folosește Europa ca bază pentru logistică și recrutare (așa cum raportează autoritățile din Franța, Austria, România și Belgia), dar vizează totodată consulatele, instituțiile și asociațiile turcești din Europa, așa cum afirmă rapoartele privind atacurile separatiste din Franța, Belgia și Germania.

- **Activități extremiste online:** sunt prezente în mare parte la suprafața internetului și mult mai puțin pe rețeaua suprapusă (darknet). Peste 150 de platforme sociale, în afară de site-urile de fișiere comune și serviciile bot, sunt abuzate de teroriști și extremiști în scop de propagandă extremistă (toate tipurile de terorism). Cu toate acestea, extremiștii și teroriștii preferă din ce în ce mai mult platformele mai mici sau private și/sau mijloace criptate de comunicare online.

Așa cum explică Rețeaua Europeană de Prevenire a Criminalității, «nu există încă o concluzie comună privind cauzele radicalizării, [...], în afară de cea conform căreia niciunul din factori nu este o condiție suficientă sau necesară pentru radicalizare» (2010, p. 32). Cu toate acestea, rețeaua europeană SALTO-youth a evidențiat în raportul său, „Tinerii și extremismul: o resursă pentru tinerii muncitori” (2016, p. g) un set de cauze și factori identificați anterior de autorii Ferguson, Burgess și Hollywood în ceea ce privește grupurile violente la nivel mondial:

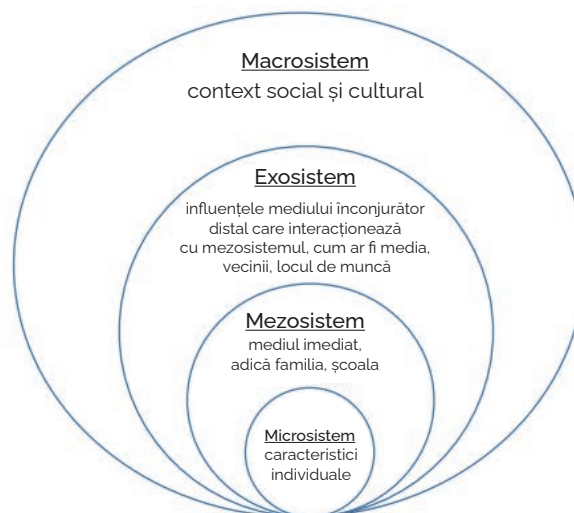
- Existența unor nemulțumiri sau a unei in justiții percepute de un sub-grup al populației;
- Vârsta și gen (atacurile teroriste sunt adesea comise de tineri cu vârste cuprinse între 15 și 25 de ani);
- Implicarea sau sprijinul acordat în trecut de familia persoanei respective mișcării extremiste;
- Sprijinul comunității pentru grupul insurgent, sau statusul înalt asociat cu apartenența la grupul respectiv;
- Coerciția sau recrutarea în mișcare;
- Eventuala apartenență care urmare a procesului progresiv de intensificare a actelor insurgente;

- Răzbunarea ca formă de răspuns individual și de îndreptare a răului;
- Pentru a deveni membru al unui grup armat trebuie să existe o organizație căreia persoana are posibilitatea de a i se alătura și în care să-și dorească să devină membru.

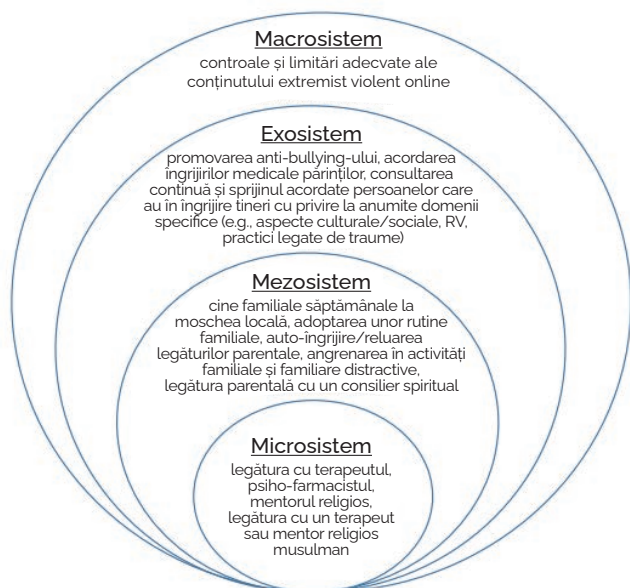
1.2. Provocări-cheie

Există mai multe niveluri de provocări aduse de radicalizarea violentă și extremismul violent, începând de la faptul că «RV nu este rezultatul unei singure experiențe au probleme, ci mai degrabă un proces complex care poate rezulta din influențe și experiențe multiple la mai multe niveluri de ecologie socială» (Ellis și alții, 2020, p. 2), așa cum ilustrează graficul alăturat.

Modelul socio-ecologic Bronfenbre (1977)

În interiorul cercurilor de ecologie socială, Saida Abdi, Alisa Miller, Heidi Ellis și Ronald Schouten au introdus mai multe provocări din lucrarea „Provocări și promisiuni ale răspunsului unei echipe multi-disciplinare la problema radicalizării violente ” (2020) și au obținut următorul rezultat:

Spre deosebire de noțiunea susținută de Sageman privind 'comunitățile comunicative mici', acești autori prezintă o realitate pe mai multe niveluri, care începe la nivel micro sau individual, dar care escaladează la niveluri mai înalte, sau poate fi chiar influențată de politicile dezvoltate la scară macro.

O altă posibilă abordare o reprezintă cea propusă de Alice Martini și Laura Fernandez (2021). Ele explică în articolul lor intitulat „De la terorism la extremism”, publicat anual acesta în

CIDOB Review of International Affairs, că în ultimele două decenii Europa s-a confruntat cu trei provocări majore în materie de securitate:

1. Intensificarea terorismului național;
2. Fenomenul luptătorilor străini, și
3. Intensificarea acțiunilor violente ale extremei drepte.

Așa cum am văzut deja, o parte din aceste elemente sunt manifestări ineluctabile ale extremismului și radicalizării pe care le analizăm în această lucrare.

Pe de altă parte, Dalgaard -Nielsen susține că

«Radicalizarea violentă se naște din provocările deosebite cu care se confruntă o generație din ce în ce mai occidentalizată de tineri musulmani din Europa, care încearcă să-și găsească o identitate proprie. Condițiile generale ale modernității și vieții din democrațiile occidentale – individualismul și relativismul valorilor – împing spre o căutare a identității, a sensului și a apartenenței la o comunitate pentru un anumit număr de indivizi» (2010, p. Boo)

1.3. Practici de inspirație la nivelul statelor europene

Consortiul a compilat deja cele mai bune practici din țările vizate care, împreună, prezintă o imagine reală a ceea ce s-a întreprins la nivel European și ce anume se poate îmbunătăți sau ce anume nu a fost luat încă în considerare.

TRIVALENT (Terrorism Prevention Via Radicalization Counter Narrative, i.e. Prevenirea Terorismului printr-un Narativ Anti-Radicalizare) – Italia

Proiectul TRIVALENT (Terrorism Prevention Via Radicalization Counter Narrative, adică Prevenirea Terorismului printr-un Narativ Anti-Radicalizare) este menit să contribuie la o mai bună înțelegere a cauzelor profunde ale fenomenului radicalizării violente în Europa, prin intermediul unei analize multi-disciplinare care să conducă la o abordare comprehensivă, pe baza unui angajament ferm față de respectarea drepturilor fundamentale, a promovării integrării, dialogului cultural și luptei împotriva discriminării, în scopul dezvoltării contra-măsurilor adecvate, mergând de la metodele de detectare incipientă la tehnicile de combatere, cu sprijinul autorităților locale în educație, cadrelor universitare, experților și actorilor din societatea civilă, la nivel național și european, în colaborare cu comunitățile relevante <https://trivalent-project.eu/>

Strategic Plan (i.e. Planul Strategic) (PEN-LCRV) – Spania

Ministerul Afacerilor Interne din Spania este instituția responsabilă cu coordonarea tuturor acțiunilor statului și a încredințat Centrului de Contra-Informații privind Terorismul și Crima Organizată (CITCO), implementarea și dezvoltarea Strategiei și coordonarea unui grup specific de lucru pentru redactarea acesteia, format din reprezentanți a douăsprezece ministere, ai Centrului Național de Informații (CNI) și ai altor agenții subordonate Administrației. În elaborarea Strategiei, Centrul s-a consultat de asemenea cu alte departamente ale Ministerului Afacerilor Interne, cu organizații de asistență socială sau diverși observatori, pentru a asigura respectarea drepturilor fundamentale ale cetățenilor și a

solicitat sprijinul instituțiilor private și altor departamente ale mai multor centre universitare. Obiectivul Strategiei este de a crea „un instrument eficient pentru detectarea în fază incipientă și neutralizarea izbucnirilor și intensificării radicalizării violente”, prin acțiuni la nivelul comunităților, grupurilor și persoanelor care prezintă risc sau vulnerabilitate în această privință.

R2PRIS – România

Este un proiect pe 3 ani, coordonat de BSAFE LAB și care este menit să reducă potențialul de radicalizare și extremism violent în penitenciare prin îmbunătățirea competențelor personalului din prima linie. El este totodată menit să crească nivelul de conștientizare a terorismului în general, a mentalității și narativului acestuia, prin înțelegerea următoarelor aspecte:

- De ce sunt penitenciarele un teren propice pentru radicalizare?
- Care este diferența dintre convertire, radicalizare și adoptarea unei atitudini extremiste?
- Care sunt căile spre și nivelurile de radicalizare, care este rolul în rețea?
- Care sunt tacticile de recrutare folosite în mediul penitenciarelor?
- Ce indicatori pot fi utilizați pentru identificarea persoanelor vulnerabile la riscul de radicalizare?

'Our Shared Future' (Draft Programme for Government 2020+) – Ireland (Un viitor comun, proiect de Program Guvernamental 2020+, Irlanda)

IPRT salută multe din propunerile cuprinse în proiectul de Program Guvernamental convenit între partenerii de coaliție, Fianna Fáil, Fine Gael și Green Party. Proiectul de program a fost publicat oficial și este de notat că documentul va trebui aprobat de membrii partidului înainte de promulgare.

Angajamentele referitoare la reforma penitenciarelor și sistemului penal din programul „Un viitor comun” va contribui, dacă este adoptat de coaliție și pus în aplicare de următorul guvern, la edificarea unor comunități mai sigure și care oferă șanse egale pentru toată lumea. Per ansamblu, propunerile legate de justiție oferă o bază solidă pentru o abordare comună centrată pe acele elemente care și-au dovedit utilitatea în prevenirea și reducerea criminalității, sprijinirea victimelor, îmbunătățirea reabilitării și reducerii inegalităților.

În anticiparea alegerilor generale din 2020, IPRT a militat viguros pentru 5 recomandări-cheie ale Programului de Guvernământ 2020+. Este îmbucurător că toate aceste priorități și-au găsit sub o formă sau alta locul în proiectul Programului de Guvernare. Acest lucru se datorează în mare parte colaborării de succes și schimbului de informații cu alte grupuri ale societății civile, cadrele universitare și supporterii IPRT.

Angajamentele privind recomandările IPRT 2020 pentru alegerile generale:

- Ratificarea și punerea în aplicare a Protocolului Opțional la Convenția împotriva torturii în termen de 18 luni de la formarea guvernului;
- Stabilirea unui grup operativ inter-departamental și inter-instituțional la nivel înalt care să ia în considerare sănătatea mintală și provocările dependenței pentru persoanele încarcerate și acordarea asistenței medicale primare la eliberare;
- Revizuirea Legii 2016 privind sistemul judiciar penal (reabilitarea și informații publice) pentru a lărgi gama de condamnări care sunt considerate șterse;
- Constituirea unui Consiliu Consultativ privind Politica Penală, care să ofere recomandări și consultații privind politica penală;

- Conlucrarea cu toate instituțiile de justiție penală pentru a întări capacitatea de administrare a justiției restaurative, în mod sigur și eficient;
- Prioritățile-cheie pentru a căror includere în Programul de guvernământ 2020+ a militat IPRT, alte arii nesoluționate din eforturile IPRT pentru o reformă progresivă a sistemului penal și care sunt reflectate în proiectul de program, care cuprind:
- Creșterea vârstei limită la care se poate face cerere de înrolare în Programul Garcia Youth Diversion la 24 de ani;
 - Punerea în aplicare a unei noi Strategii judiciare pentru tineri, pe baza concluziilor desprinse din modelul islandez și axate pe întărirea prevenției, intervenției timpurii și colaborării inter-agenții;
 - Revizuirea funcțiilor, puterilor, procedurilor de numire și proceselor de raportare existente pentru comisiile care vizitează penitenciarele;
 - Punerea în aplicare a Directivei UE privind victimele criminalității, inclusiv alocarea ofițerilor de legătură cu victimele;
 - Asigurarea dezvoltării unor planuri și protocoale de acordare a îngrijirilor și de tranziție destinate persoanelor vulnerabile fără locuință sau celor care riscă lipsa unei locuințe la părăsirea spitalului, a instituției, a căminului, a penitenciarului sau altor instituții de stat care oferă îngrijire;
 - Analiza introducerii unui nou motiv de discriminare în funcție de statutul de persoană dezavantajată socio-economic în legile privind egalitatea de șanse în muncă și egalitatea statutului.

Introducerea în proiect a acestor angajamente reflectă intenția reală de a construi un guvern care acordă prioritate legislației și politicilor bazate pe dovezi clare, statistici și dublate de cercetare. În cazul în care vor fi aprobate de coaliția de guvernare, IPRT va colabora cu noul guvern și cu toți factorii interesați pentru a face progrese reale în acest sens. Dacă va fi necesar, IPRT va continua să fie o voce independentă, capabilă să tragă la răspundere statul pentru aducerea la îndeplinire a acestor angajamente.

Youth Empowerment and Innovation Project (YEIP) on iNEARJ (i.e. Proiect de încurajare și stimulare a spiritului inovator la tineri)– Regatul Unit

YEIP a desfășurat un proiect de cercetare Erasmus+, întins pe durata a trei ani, care a studiat cadrul pozitiv al politicii de prevenție, menit să abordeze și să prevină marginalizarea și radicalizarea violentă în rândul tinerilor din Regatul Unit, Italia, Grecia, Cipru, Portugalia, Suedia și România (Gavrielides, 2020). Justiție restaurative pentru toată lumea desfășoară mai multe programe bazate pe modelul iNEARJ, cum ar fi YEIP, Positive Futures, DRIRV RADEX și FRED (R J4All, 2021).

La nivelul Londrei, London Tigers (Tigrii londonezi) ajută persoanele dezavantajate socio-economic, cu accent pe coeziunea comunității. Grupul are mai multe obiective, unul dintre acestea incluzând programe adaptate bazate pe cercetare, pentru a contracara radicalizarea și extremismul. Finanțat de Home Office (Ministerul Afacerilor Interne), proiectul său de Consolidare a Rezilienței Comunității informează și pregătește persoane fizice să înțeleagă aspectele teologice și să poată adopta o atitudine proactivă și să devină lideri în cadrul propriilor comunități (Winter and Furst, 2017, p. 17). În septembrie 2016, London Tigers a realizat un parteneriat cu Universitatea Essex pentru realizarea unei cercetări privind nevoile comunităților vizate (Winter and Furst. 2017, p. 17).

2. Discriminare și prejudecată în contexte multi-culturale

2.1. Prejudecăți conștiente și inconștiente. Cum să le recunoaștem, să le prevenim și să le depășim

Potrivit lui Carlos Carter (2020), există anumite prejudecăți care afectează populațiile multi-culturale. El enumeră următoarele:

- Discriminare pe bază de rasă și gen
- Discriminare pe bază de vârstă/generație
- Discriminare pe bază sexuală
- Discriminare pe bază religioasă
- Discriminare pe bază de dizabilități
- Discriminare față de persoane condamnate și
- Discriminare pe bază lingvistică

În acest sens, Consiliul Europei descrie propaganda ca fiind „informațiile de natură în special părtinitoare sau înșelătoare, utilizate pentru a promova o cauză politică sau un anumit punct de vedere” (2017, p. 12). Comisia Europeană adaugă, de asemenea, că «Propaganda este adesea asociată mecanismului psihologic de influențare și modificare a atitudinii unei populații față de o cauză, o poziție sau o agendă politică specifică, în încercarea de a obține consensul privind un set standard de tipare de credință». (2010, p.12)

Este exact subiectul tratat aici deoarece, deși prejudecățile sunt aparent generate la nivel de individ, există și factori externi care le condiționează.

2.2. Implicarea activă și conștientizarea socială

Având în vedere că radicalizarea violentă și extremismul violent sunt probleme care afectează toate straturile sociale și toate statele europene, este necesar să existe o implicare a autorităților și să se exercite o presiune publică astfel încât să fie puse în practică politici menite să remedieze, să corecteze sau să reducă efectele nedorite ale acestor manifestări violente. Însă, pentru ca acest lucru să se întâmple, este esențial ca profesioniștii și voluntarii din domeniul justiției penale să fie cu adevărat sprijiniți să dezvolte acele competențe care le permit să lucreze mai bine și mai eficient cu grupurile țintă.

Pentru a rezolva problema implicării și conștientizării sociale referitoare la subiectul de mai sus, Comisia Europeană (2017, p. 13) propune următoarele alternative:

1. Spiritul civic activ, care înseamnă participarea activă a cetățenilor în aspectele economice, social și culturale ale vieții. În ceea ce privește tinerii, se pune accentul pe învățarea competențelor necesare prin activități de voluntariat. Scopul nu este doar de a îmbunătăți anumite cunoștințe, ci și motivarea, aptitudinile și experiența practică de a fi un cetățean activ.

Extrapolând acest lucru la situația tinerilor, putem vorbi despre modul în care ceștia pot fi atrași să se implice. Potrivit lui Kerry Baker «promovarea implicării înseamnă utilizarea aptitudinilor profesionale și experienței pentru a stimula interesul tinerilor în a face progrese și a-i ajuta să participe în mod voluntar și eficient » (2017, p.1).

Legat de acest lucru, Departamentul pentru cariere naționale din Regatul Unit (Serviciile de National Careers of the UK) a compilat o listă de aptitudini sociale pe care ofițerii care lucrează cu tinerii care încalcă legea și le pot dezvolta pentru a avea o abordare mai eficientă:

- Răbdarea și capacitatea de a-și păstra calmul în situații stresante;
- Meticulozitatea și atenția la detalii;
- Cunoștințe de psihologie;
- Flexibilitatea și deschiderea față de schimbări
- Capacitatea de a lucra pe cont propriu
- Aptitudini de consiliere, inclusiv ascultarea activă și abordarea nepărtinitoare;
- Capacitatea de a decela reacțiile oamenilor;
- Capacitatea de a accepta criticile și de a lucra sub presiune;
- Capacitatea de a utiliza un computer și pachetele software principale în mod competent.

2. Lucrul cu tinerii este o expresie generală, care acoperă o gamă largă de activități de natură socială, culturală, educațională sau politică, cu și pentru tineri. Treptat, aceste activități ar trebui să cuprindă activități sportive și servicii dedicate tinerilor. Lucrul cu tinerii se încadrează în zona de educație „extrașcolară”, precum și activităților recreaționale specifice coordonate de lucrători profesioniști sau voluntari cu tineri ori lideri ai tineretului. Lucrul cu tinerii este organizat în diferite moduri (de către organizații conduse de tineri, organizații pentru tineri, grupuri informale sau prin intermediul serviciilor dedicate tinerilor și al autorităților publice). El este livrat sub diferite forme și în diferite contexte (e.g. acces deschis, pe bază de grup, pe bază de program, asistență și în mod autonom/individual) și este creionat la nivel local, regional, național și european.

Pe de altă parte, pentru ca profesioniștii și voluntarii să-și valorifice aptitudinile în aria lor de experiență și să-și îmbunătățească competențele în munca zilnică cu tinerii, este important să se evidențieze valorile de justiție restaurative pe care le au abordările neocoercitive ale radicalizării. O parte din acestea se traduc prin alocarea puterii, egalitatea, demnitatea, respectul sau implicarea în luarea deciziilor. Fiecare din acestea ar trebui să fie legată de drepturile omului, unul dintre cele patru principii generale pe care Uniunea Europeană s-a angajat să le promoveze «să facem cât mai mult bine prin fiecare acțiune întreprinsă, respectarea statului de drept și a drepturilor umane având întotdeauna prioritate» (Departamentul pentru Politica de Afaceri Externe, 2021).

Evaluare

1. Radicalizarea violentă și extremismul în Europa

1. Care este relația dintre conceptele de radicalizare și extremism?
 - a. Nu există niciun fel de relație între ele
 - b. Ele înseamnă același lucru
 - c. Sunt definite diferit dar împreună pot conduce la terorism**
2. Despre noțiunile de radicalizare violentă și extremism violent
 - a. Radicalizarea are loc la scară largă, atunci când individul intră în contact cu alte culturi și persoane din diferite țări
 - b. Extremismul violent se manifestă într-un singur mod: terorism
 - c. Familia și mediul în care trăiește o persoană sunt posibile cauze de radicalizare
 - d. Au fost identificate până la 5 tipuri de violență, dintre care unul este de natură digitală.**
3. Privind radicalizarea în Europa...
 - a. Una din provocările radicalizării violente în Europa o constituie individualismul asociat cu societățile occidentale**
 - b. Există multe informații obținute empiric
 - c. Terorismul nu a jucat un rol în dezvoltarea politicilor în domeniu
4. Care elemente sunt afectate de radicalizarea violentă și extremismul violent?
 - a. Toate straturile și mediile societății, de la nivel local la nivel macro**
 - b. Valorile și structurile democratice**
 - c. Aceste aspecte afectează doar anumite regiuni și nu sunt niciodată de natură culturală sau socială

Bibliografie

- Bourekba, M. (2021). Detectar para prevenir: las estrategias de lucha contra el extremismo violento en España. *Revista CIDOB d'Afers Internacionals*.
- Carter, C (2020). Understanding Bias When Working with Multi-Cultural Populations. The National Career Development Association (NCDA). Retrieved from https://www.ncda.org/aws/NCDA/pt/sd/news_article/278313/_PARENT/CC_layout_details/false
- Dalgaard-Nielsen, A. (2008). Studying violent radicalization in Europe I: The potential contribution of social movement theory (No. 2008: 2). DIIS Working Paper.
- Dalgaard-Nielsen, A. (2010). Violent radicalization in Europe: What we know and what we do not know. *Studies in conflict & terrorism*, 33(9), 797-814.
- Ellis, B. H., Miller, A. B., Schouten, R., Agalab, N. Y., & Abdi, S. M. (2020). The Challenge and Promise of a Multidisciplinary Team Response to the Problem of Violent Radicalization. *Terrorism and Political Violence*, 1-18.
- European Commission (2017). The contribution of youth work to preventing marginalisation and violent radicalisation.
- Martini, A., & de Mosteyrín, L. F. (2021). Del terrorismo al extremismo: las políticas de prevención del extremismo violento en Europa. *Revista CIDOB d'Afers Internacionals*.
- SALTO Cultural Diversity Resource Centre (2016), Young people and extremism: a resource pack for youth workers. British Council.
- Sarma, K. (2018). Multi-agency working and preventing violent extremism I. RAN Issue Paper (April 2018). European Crime Prevention Network. (2010). RADICALISATION AND VIOLENT EXTREMISM. EUCPN.
- Service for Foreign Policy Instruments. (2021). Preventing and Countering Violent Extremism: Stories from around the globe. European Commission.

Resurse suplimentare

- Kudlacek, D., Phelps, M., Castro Toledo, F. J., Ehimen, E., Purcell, S., Gorgen, T., ... & Llinares, F. M. (2018). Towards a holistic understanding of the prevention of violent radicalisation in Europe. *Eur. L. Enforcement Res. Bull.*, 17, 9.
- Stephens, W., Sieckelink, S., & Boutellier, H. (2021). Preventing violent extremism: A review of the literature. *Studies in Conflict & Terrorism*, 44(4), 346-361.
- Meringolo, P. (2020). Theoretical background of violent radicalisation. Research and interventions from different perspectives. In *Preventing Violent Radicalisation in Europe* (pp. 3-20). Springer, Cham.
- Gavrielides, T., & Santiago, M. I. (2018). Human Rights and Prevention of Violent Extremism. Background paper. 18th Informal ASEM Seminar on Human Rights. Retrieved from <https://asef.org/wp-content/uploads/2020/10/Background-Paper-18th-Informal-ASEM-Seminar-on-Human-Rights.pdf>
- Aiello, E., Puigvert, L., & Schubert, T. (2018). Preventing violent radicalization of youth through dialogic evidence-based policies. *International sociology*, 33(4), 435-453.
- Musolino, S. (2021). EU policies for preventing violent extremism: a new paradigm for action?. *Revista CIDOB d'afers internacionals*. Retrieved from https://www.cidob.org/en/articulos/revista_cidob_d_afers_internacionals/128/eu_policies_for_preventing_violent_extremism_a_new_paradigm_for_action
- CIDOB (2017). Violent extremism in europe. Colección Monografías. Retrieved from https://www.cidob.org/en/content/download/67470/2055030/version/4/file/19-28_RIK%20COOLSAET.pdf
- Maniscalco, M. L., & Rosato, V. (Eds.). (2019). *Preventing Radicalisation and Terrorism in Europe: A Comparative Analysis of Policies*. Cambridge Scholars Publishing.

restorative dialogue against
violent radicalization

RDAVR

MODULUL 2

RADICALIZAREA VIOLENTĂ, TEORIA JUSTIȚIEI RESTAURATIVE ȘI MODELUL VIEȚII BUNE

Cum poate teoria justiției restaurative și modelul
vieții bune să sprijine dialogul restaurativ împotriva
radicalizării violente

Autori

dialog restaurativ împotriva
radicalizării violente

Cuvânt înainte

Justiție Restaurative pentru Toți (din engleză, Restorative Justice for All, RJ4A) este un institut internațional care are misiunea de a elimina abuzul de putere și de a eradica sărăcia prin redistribuirea puterii cu ajutorul valorilor și practicilor de justiție restaurative. Institutul promovează coeziunea comunitară și drepturile omului prin distribuirea puterii într-un mod mai echitabile, prin proiecte de justiție socială și eradicarea sărăciei, programe educaționale și oportunități de voluntariat de înaltă calitate celor mai marginalizate grupuri din societate, sprijinind totodată sectorul societății civile în atingere obiectivelor sale. Institutul face toate aceste lucruri punând în valoare redistribuirea puterilor, imparțialitatea, egalitatea, respectul și demnitatea, valori care stau la baza dezvoltării și livrării acestui modul.

Modul

Rezumat modul/ conținut principal/ relevanță

Acest modul prezintă istoria radicalizării violente, justiției restaurative, teoria justiției restaurative și o descriere generală a Modelului vieții bune (MVB) (din engleză, Good Lives Model, GLM). Acest modul explică modul în care teoria justiției restaurative și Modelul vieții bune influențează practicile de justiție restaurative ale dialogului restaurativ (DR), și alte practici de justiție restaurative privind medierea între victimă și agresor (VOM, din engleză, Victim – Offender Conferencing), medierea în grup familial (FGC, din engleză, Family Group Conferencing), medierea în grup comunitar (CGC, din engleză, Community Group Conferencing) și medierea în cercuri de pace. Modulul explorează modul în care teoria justiției restaurative și Modelul vieții bune pot fi utilizate în context transfrontalier și adaptate la comunitățile locale afectate de radicalizarea violentă.

Calendar și programare

1. Istoria radicalizării violente, a teoriei justiției restaurative și dialogului restaurativ împotriva radicalizării violente

(lecție teoretică, 75 minute)

2. Modelul vieții bune și dialogul restaurativ împotriva radicalizării violente

(lecție teoretică, 75 minute)

1. ISTORIA TEORIEI JUSTIȚIEI RESTAURATIVE ȘI A DIALOGULUI RESTAURATIV ÎMPOTRIVA RADICALIZĂRII VIOLENTE

1.1 Istoria radicalizării violente

1.2 Istoria justiției restaurative

1.3. Principiile teoriei justiției restaurative care influențează practicile de justiție restaurative

1.4. Teoria justiției restaurative și dialogului restaurativ împotriva radicalizării violente

2. MODELUL VIEȚII BUNE ȘI DIALOGUL RESTAURATIV ÎMPOTRIVA RADICALIZĂRII VIOLENTE

2.1. Prezentare generală a Modelului vieții bune

2.2. Modelul vieții bune și recidiva

2.3. Modelul vieții bune și dialogul restaurativ împotriva radicalizării violente

Rezultatele învățării

La finalizarea acestui modul, cursanții ar trebui să poată

- 1. Rezultatul învățării nr. I:** să înțeleagă scurta istorie a radicalizării violente și justiției restaurative
- 2. Rezultatul învățării nr. II:** să descrie principiile de bază ale teoriei justiției restaurative care influențează practicile de justiție restaurative
- 3. Rezultatul învățării nr. III:** să înțeleagă modul în care teoria justiției restaurative sprijină dialogul restaurativ împotriva radicalizării violente
- 4. Rezultatul învățării nr. VI:** să descrie principiile de bază ale Modelului vieții bune
- 5. Rezultatul învățării nr. V:** să explice din nou modul în care Modelul vieții bune sprijină dialogul restaurativ împotriva radicalizării violente

Obiectivele modulului

- Obiectiv I:** Prezentarea unei scurte istorii a justiției restaurative și dezvoltarea teoriei
- Obiectiv II:** Evidențierea principiilor de bază ale teoriei justiției restaurative și Modelului vieții bune
- Obiectiv III:** Prezentarea modului în care teoria justiției restaurative și Modelul vieții bune pot fi aplicate în practica profesională a dialogului restaurativ împotriva radicalizării violente

Body of knowledge

1. ISTORIA RADICALIZĂRII VIOLENTE, TEORIEI JUSTIȚIEI RESTAURATIVE ȘI DIALOGULUI RESTAURATIV ÎMPOTRIVA RADICALIZĂRII VIOLENTE: lecție teoretică, 75 minute

1.1. Istoria radicalizării violente

Ce este radicalizarea violentă? Radicalizarea violentă (RV) este o expresie contestată, definită cel mai bine la nivel de comunitate locală, având în vedere că legile și politicile locale trebuie să se adapteze realităților locale privind radicalizarea violentă. Definierea la nivel local a RV poate contribui la elaborarea politicilor și programelor regionale de prevenție și intervenție în caz de radicalizare violentă și extremism violent (Adunarea Generală a Națiunilor Unite, 2015)

În cadrul acestui modul de curs, radicalizarea violentă este definită ca procesul treptat prin care diverse persoane se angajează psihologic într-un demers bazat pe credințe politice, religioase, rasiale și etnice extreme, care poate conduce la acte de extremism violent și terorism (Hudson și alții, 2009). Radicalizarea violentă poate fi un proces gradual sau rapid, în funcție de variabilele psihologice, sociale și ecologice implicate (Hudson și alții, 2009; Sheppard-Luangkhot și alții, 2021), cum ar fi, familia, colegii și relațiile în comunitate, care încurajează credințele și actele de violență și extremism (Sheppard-Luangkhot și alții, 2021). Procesul de RV poate escalada atunci când acele credințe sunt discutate fie online, fie față în față cu un recrutor și/sau un grup care crede la rândul său în violență ca mijloc de exprimare a credințelor extreme. Nu este neapărat ilegal să crezi sau să-ți exprimi credințe politice, religioase, rasiale sau etnice extreme, în funcție de libertatea de exprimare în comunitatea respectivă. Atunci când o persoană polarizează credințe și le exprimă într-un mod care aduce prejudicii celorlalți prin violență, atunci acea persoană se află deja într-un proces de radicalizare violentă.

Teoria identității sociale încadrează radicalizarea violentă în categoria proceselor prin care oamenii învață o ideologie care poziționează extremiștii violenți în interiorul grupului, în timp ce țintele sau victimele sunt poziționate în afara acestuia (Berger, 2018). Utilizarea violenței pentru a exprima credințe violente și narațiuni despre grupurile inamice din afară poate îmbrăca forma extremismului violent și terorismului (Berger, 2018)

Radicalizarea violentă și extremismul violent au fost consemnate încă de pe vremea războiului romanilor împotriva Cartaginei, în secolul al doilea al erei noastre (Berger, 2018). Liderul extremist a fost Cato cel Bătrân, care avea credințe xenofobe și misogine împotriva cartaginezilor și îi considera o amenințare la adresa culturii romane (Berger, 2018). În pofida capitulării Cartaginei și încurajați de retorica lui Cato conform căruia „Carthago delenda est (Cartagina trebuie distrusă)” (p. 6), romanii s-au radicalizat violent și au comis genocid împotriva cartaginezilor.

În anul 657, o sectă musulmană caracterizată de extremism violent, denumită Kharijites, s-a revoltat împotriva principiilor generale ale islamului. Membrii acesteia aveau convingeri extrem de fervente, radicalizate și verificau puritatea credinței altor musulmani. Dacă musulmanii nu se ridicau la înălțimea definiției Kharijites a islamului, aceștia erau uciși (Berger, 2018).

În Evul Mediu, creștinii au practicat și ei diverse forme de extremism violent, cum a fost cazul atunci când Papa Inocențiu al III-lea a radicalizat anumiți creștini făcându-i să tortureze și să ucidă catari în sudul Franței. Catarii s-au îndepărtat de la doctrina ortodoxismului creștin și și-au construit un mod propriu de împărtășanie și de viață, pe care Papa Inocențiu al III-lea l-a considerat erezie (Berger, 2018). În anii 1600 și 1700, cazacii și iobașii ruși s-au revoltat în mod violent împotriva opresiunii țariste și au ucis nobili și străini (Parry, 2006).

Terorismul este un termen care a evoluat din Revoluția franceză, atunci când un avocat francez, numit Maximilien Robespierre (1794) a susținut teroarea ca formă de luptă pentru construirea unei democrații și destrămarea a ceea ce el percepea ca fiind un guvern francez tiranic.

Dacă resortul unei guvernări a poporului în timp de pace îl constituie virtutea, resorturile unei guvernări a poporului în timp de revoluție sunt în egală măsură virtutea și teroarea: virtutea fără de care teroarea este fatală, teroarea, fără de care virtutea este lipsită de putere. Teroarea nu este altceva decât justiție – promptă, severă, inflexibilă și, prin urmare, o emanație a virtuții; ea nu este atât de mult un principiu pe cât este o consecință a principiului general al democrației aplicat la nevoile cele mai urgente ale țării noastre (Robespierre, 1794).

Termenul „radical” este adesea utilizat pentru a descrie grupuri politice extremiste, care nu sunt violente. În cadrul acestui curs, atunci când persoane radicalizate utilizează violența pentru a justifica credințele extremiste ale unei persoane și atunci când violența în masă practică de persoanele radicalizate este utilizată pentru a instaura frica și distrugerea, ea este denumită terorism. Radicalizarea violentă este un proces care poate duce la extremism violent și terorism, însă definițiile juridice ale terorismului variază de la o regiune la alta. În Regatul Unit, terorismul este definit astfel:

Acțiuni sau amenințarea cu acțiuni, atât în interiorul cât și în afara regatului Unit, menite să influențeze orice organizație guvernamentală internațională sau să intimideze publicul. Terorismul trebuie, totodată, să aibă scopul de a promova o cauză politică, religioasă, rasială sau ideologică (Agenția de Urmărire Penală Publică a Regatului Unit, 2021).

Adesea, statele își asumă o abordare a securității care este menită să le protejeze împotriva organizațiilor teroriste (Tellidis and Toros, 2015). Organizația Națiunilor Unite recomandă statelor să încerce să ajungă la un consens asupra definițiilor pentru a îmbunătăți eforturile regionale, naționale și internaționale coordonate de prevenire și intervenție în cazul extremismului violent și terorismului (Organizația Națiunilor Unite, 2015).

La nivelul Europei, profesioniștii care lucrează în penitenciare și comunitate beneficiază de oportunități de prevenire și intervenție în cazul radicalizării violente înainte ca aceasta să devină extremism violent sau terorism. Abordările în privința securității joacă un rol important în prevenirea extremismului violent și terorismului dar trebuie să asigure totodată protejarea drepturilor omului și libertăților civile (Gavrielides, 2022). Abordările în privința justiției restaurative pot ajuta, de asemenea, comunitățile în care se manifestă radicalizarea violentă, extremismul violent și terorismul. Justiția restaurative poate contribui la eforturile comunității de a elabora politici și programe menite să sporească siguranța și dialogul și să consolideze

relațiile în care drepturile omului și libertățile civile sunt protejate.

1.2. Istoria Justiției restaurative

Radicalizarea violentă și extremismul violent s-au manifestat încă din antichitate (Berger, 2018), la fel cum a existat și justiția restaurative. Acest modul va face o trecere în revistă a istoriei justiției restaurative, a ascensiunii și declinului ei ca mișcare și a modului în care aceasta poate contribui la restabilirea comunităților afectate de radicalizarea violentă.

Justiția restaurative poate părea o noțiune modernă însă există dovezi istorice că ea a existat în sistemele celor mai vechi civilizații! Potrivit unor autori, expresia „justiție restaurative” a fost utilizată pentru prima dată de Albert Eglashin într-un articol din 1958, însă dacă analizăm istoria justiției restaurative (Gavrielides, 2011), putem observa că ea se poate împărți în patru faze istorice distincte 1) societățile timpurii; 2) Evul Mediu; 3) de la 1500 la 1970's și 4) post 1970.

Justiția penală modernă și pedepsele sunt instituții relativ noi. În alte perioade și culturi, răspunsul la ceea ce astăzi numim „delincvență”, nu se încadra în sensul juridic pozitivist al „infracțiunii”, adoptat de societățile occidentale moderne. Acesta s-a dezvoltat abia după secolul XVIII, în principal odată cu filozofile politice ale lui Thomas Hobbes (1588-1679), David Hume (1711-1776) și Jeremy Bentham (1748-1832). În realitate, ceea ce înțelegem astăzi prin „infracțiune” era considerat de comunitățile timpurii drept un conflict între persoane. Prin urmare, expresiile „infractor” și „victimă” au apărut ca urmare a acestui cadru juridic pozitivist.

Faza 1: Societățile timpurii – 500 DC

Societățile timpurii de până la anul 500 DC pot fi împărțite în două categorii istorice largi: „acefale” (din cuvântul grecesc care înseamnă „fără cap”) și „statale”. Societățile acefale gestionau conflictele în mod colectiv, în cadrul comunității. În societățile acefale, soluționarea conflictelor și gestionarea comportamentelor deviante nu se baza pe forța instituțională exercitată de stat. Societățile acefale supuneau potențialii „infractori” unor constrângeri, prin sprijinirea responsabilității colective. Aceste societăți promovau atitudinea de grup și comunitate și sisteme de valori care reduceau probabilitatea apariției unor interese egoiste, individualiste. Exemple

- Ifugao din nordul Luzon-ului, Filipine
- Satele indigene și inuite din emisfera nordică și sudică
- Tribul Nuer din Sudan
- Codul lui Hammurabi (aprox. 2380 IC)
- A Noua Carte a Iliadei de Homer.

Michalowski a susținut că în aceste comunități relațiile și interacțiunile dintre victimă și agresor erau personale și conduceau de regulă la legături puternice și uneori chiar la reducerea comportamentului anormal (astfel cum este citat de Gavrielides, 2011). Mai mult decât atât, comportamentul deviant era considerat o problemă a comunității și chiar un eșec al acesteia. Nu era vorba doar de simplul fapt că agresorul trebuia să plătească și să repare injustiția comisă. Prin urmare, recuperarea acestuia necesita participarea activă atât a victimei cât și a agresorului. Procesul era de regulă unul restaurativ, în care rolul mediatorului era jucat de comunitate, prin reprezentanții acesteia. Se considera că prin gestionarea agresiunii la nivel personal, agresorul era adesea „reabilitat” iar potențialul infractor era „descurajat”. Pe de

altă parte, sentimentul de pierdere al victimei era îndepărtat iar echilibrul din comunitate era restabilit.

Faza II: Evul Mediu, 500 – 1500

Potrivit unor autori, după apariția conducătorilor centralizați, societățile acefale au fost înlocuite treptat de cele statale și, simultan, paradigma justiției restaurative a început să piardă teren. Spre deosebire de societățile acefale, societățile statale aveau o structură ierarhică bine stabilită în care conducătorul – fie că era rege, lider de trib sau guvern ales – prelua conducerea în administrarea și gestionarea problemelor cetățenilor.

Există un consens în literatura de specialitate din Europa că practicile restaurative au început să dispară în Evul mediu și că schimbarea majoră s-a produs în secolul al IX-lea. Se consideră, de asemenea, că eroziunea justiției restaurative ca paradigmă formală pentru 'sistemul de justiție penală' a fost completă la finalul secolului al XII-lea. Pollock și Maitland afirmă că unul dintre motivele acestei schimbări a fost acela că „Răul făcut unui individ se extinde asupra familiei acestuia, este un rău făcut întregii comunități din care acesta face parte și, prin urmare, răufăcătorul trebuie considerat un inamic public”.

În Europa, se crede că ceea ce a dus cu adevărat la această eroziune completă a fost puterea din ce în ce mai mare a conducătorilor ca instituții trans-locale și trans-tribale, odată cu unificarea triburilor și a teritoriilor mai mari. În acest fel, structura societăților s-a modificat de la "comunitară/tribală" la „ierarhică/feudală”. De exemplu, Randy Barnett susține că factorul principal care a contribuit la această eroziune a fost legea ecleziastică de la momentul respectiv. Acest argument este susținut și de William Tallack, care constată că lăcomia puterii ecleziastice din acele vremuri a vizat o dublă răzbunare împotriva agresorilor, prin preluarea bunurilor acestora și prin aplicarea unor pedepse corporale, dar cu ignorarea completă a victimelor.

Faza III: de la 1500 la 1970

La sfârșitul secolului al XII-lea, în Europa, „statul” a preluat controlul conflictelor. Raymond Michalowski susține că dreptul formal a apărut ca mijloc de control al proprietății și relațiilor și că noțiunea de proprietate individuală și istoria dreptului au fost inseparabile de atunci înainte.

Prin urmare, pe măsură ce drepturile victimelor au fost treptat puse în umbră de drepturile „statului”, justiția restaurative a încetat să mai joace un rol în administrarea justiției. O altă consecință a acestei evoluții a fost diferențierea dreptului în 'public' și 'privat’.

Conform acestei noi paradigme, „infracțiunea” este considerată în majoritatea cazurilor ca un act de agresiune împotriva statului și interesului public, în timp ce agresiunile împotriva drepturilor individuale sunt considerate acte „delictuale” separate. Acum încep să fie utilizate noțiunile de „agresor/infractor” și „victimă”. În această perioadă, filozofii politici Jeremy Bentham (1748-1832) și John Austin (1790-1859) au susținut că dreptul este un fenomen al societăților mari, guvernate de un „suveran”. Acesta poate fi o persoană sau un grup de persoane bine stabilit, care are puterea supremă și absolută de facto (Gavrielides, 2011).

Faza IV: justiția restaurative post 1970

1970: Ascensiunea

Studiile teoretice și practice din anii 1970 au readus practicile restaurative în lumina reflectoarelor. Deși, la început, mișcarea de susținere a justiției restaurative era total în opoziție cu sistemul de justiție penală, ea a găsit încet-încet mijloace de a coexista și chiar de a complementa sistemul de justiție penală punitiv. Așa cum am arătat, Eglash (1958) enumera trei tipuri de justiție penală: vindicativă, distributivă și restaurative. Eglash susține că primele două se concentrează pe actul criminal, refuză participarea victimei în procesul de justiție și necesită o participare pasivă a infractorului. Cea de-a treia, justiția restaurative, pune pe primul plan nevoile victimei (Eglash, 1958), îndepărtarea efectelor vătămătoare ale acestor acțiuni și implică în mod activ toate părțile la procesul penal. El afirmă că justiția restaurative oferă „în mod deliberat o oportunitate agresorului și victimei de a-și restabili relația, și oferă șansa agresorului să găsească mijloacele de a repara răul produs victimei...”

Una din primele intervenții oficiale în materie de justiție restaurative a fost cazul Elmira din Ontario, Canada. După ce doi tineri au comis un act de vandalism soldat cu 20 de capete de acuzare pentru daune, un ofițer de eliberare condiționată numit Mark Yantzi a sugerat unui judecător adoptarea unei abordări restaurative, ca alternativă la încarcerare (Gavrielides, 2017). Yantzi (2011) a propus ca tinerii să se întâlnească cu victimele dacă acest lucru ar conduce la restabilirea ordinii în comunitate. Judecătorul a fost foarte sceptic deoarece nu exista precedent juridic, însă a acceptat propunerea. Tinerii și Yantzi s-au întâlnit cu victimele pentru a afla cât de mari erau daunele și cum i-au afectat acestea. Tinerii au trebuit să plătească o anumită sumă în schimbul daunelor și s-au cunoscut personal cu victimele, ceea ce a contribuit la reducerea fricii victimelor și reintegrarea tinerilor în comunitate într-un mod pozitiv (Yantzi, 2011). Acest caz a devenit cunoscut la nivel internațional deoarece a contribuit la analiza eficienței sistemului de justiție penală (2017).

În 2005, Van Ness a consemnat aproximativ 100 de state care utilizează justiția restaurative (Van Ness, 2005), în timp ce în 2011 Gavrielides a identificat 23 de programe de justiție restaurative pe bază de penitenciar, în cel puțin 84 de țări (pp. 35-37). Umbreit (2008) a estimat că există peste 300 de programe de mediere victimă – agresor în SUA și peste 700 în Europa.

Justiția restaurative post COVID-19

Recenta pandemie de COVID-19 a forțat toată lumea să stea acasă și într-adevăr, a schimbat modul în care trăim și interacționăm unul cu celălalt. Cu toate acestea, pandemia nu a pus capăt infracțiunilor și violențelor; în realitate, anumite forme de violență s-au acutizat, abuzul domestic, infracțiunile online și violența în familie fiind în topul acestora. Ca urmare, practicienii din întreaga lume au inovat și creat ceea ce numim „justiție restaurative virtuală”, în completarea programelor în-persoană care au continuat să funcționeze în era Covid-19.

1.3. Principiile teoriei justiției restaurative care influențează practicile justiției restaurative

Dezbaterea definițiilor justiției restaurative

Justiția restaurative este o noțiune disputată (Gavrielides, 2017). Mulți oameni de știință au

acceptat o înțelegere largă a noțiunii de justiție restaurative sub forma unui „etos” care înglobează o serie de valori (distribuirea puterii, egalitatea, demnitatea, respectul, implicarea în procesul decizional) și practici. Specialistul în justiție restaurative Dr. Theo Gavrielides (2007) propune următoarea definiție

Justiția restaurative este un etos cu obiective practice, printre care se numără repararea răului cauzat, prin aducerea părților afectate la masa negocierilor (direct sau indirect) și ajungerea la o înțelegere prin dialog voluntar și onest. Justiția restaurative propune o abordare nouă a conflictelor și controlului acestora, păstrând în același timp anumite obiective legate de reabilitare (p.139).

Principiile care stau la baza etosului justiției restaurative sunt: asumarea de către infractor a responsabilității față de infracțiunea comisă, sprijinirea infractorilor în remedierea daunelor cauzate victimelor, crearea unor comunități care oferă îngrijire victimelor și agresorilor și restabilirea relațiilor în comunitate (Gavrielides, 2017). Există multe definiții ale justiției restaurative. Este important de reținut că nu trebuie să ne limităm la UNA singură ci să definim justiția restaurative într-un fel care să aibă sens pentru comunitatea noastră. Mulți specialiști au încercat să faciliteze o înțelegere consensuală a noțiunii, dar nu s-a ajuns la un acord în acest sens. Adevărul este că susținătorii justiției restaurative nu au putut formula o definiție care să fie îmbrățișată de toată lumea (Gavrielides, 2018). Mai jos sunt câteva exemple de definiții:

Directiva UE 2012, definiție

Justiție restaurative înseamnă orice proces prin care victima și autorul infracțiunii pot, în cazul în care consimt liber, să participe activ la soluționarea problemelor generate de infracțiune cu ajutorul unei terțe părți imparțiale.

Consiliul Europei, Recomandări privind justiția restaurative în cauze penale – octombrie 2018

Justiția restaurative înseamnă orice proces care permite celor prejudiciați de o infracțiune și celor responsabili pentru infracțiunea respectivă, în cazul în care consimt liber, să participe activ la soluționarea problemei rezultate din infracțiune, cu ajutorul unui terț pregătit în acest sens și imparțial (denumit în continuare „facilitator”).

În mod evident, dezacordurile teoretice și divergențele de opinie privind definițiile sunt un fenomen des întâlnit în domeniul criminologiei, iar justiția restaurative nu face excepție. Este important ca fiecare comunitate să adapteze definiția justiției restaurative la nevoile proprii (Gavrielides, 2017), și să se axeze pe modul de soluționare a conflictelor, inclusiv a conflictelor violente, într-un mod care asigură reparația daunelor cauzate victimei și reabilitatea autorului infracțiunii pentru a reveni în comunitate și a stabili relații pozitive.

Principiile teoriei justiției restaurative

În pofida divergențelor din literatura de specialitate privind definiția justiției restaurative, există un acord cu privire la principiile sale de bază. Gavrielides (2021) a subliniat că principiile de bază ale justiției restaurative sunt:

- Părțile trebuie să aibă posibilitatea **să participe în mod activ la justiția restaurative;**
- Dezechilibrul de putere între persoanele care iau parte la justiția restaurative **trebuie**

inversat iar ura trebuie eliminată;

- Justiția restaurative este orientată în primul rând spre gestionarea și remedierea daunelor pe care infracțiunea le-a produs persoanelor, relațiilor și societății în general;
- **Trebuie să existe o preocupare egală** pentru nevoile și interesele celor implicați; corectitudinea procedurală, acord colectiv, pe bază de consens; concentrare pe remediere, reintegrare și ajungerea la un numitor comun și evitarea dominării;
- Crearea unui spațiu **neutru** în care toate părțile sunt încurajate și sprijinite să-și exprime nevoile și să obțină satisfacerea acestora în cea mai mare măsură posibilă;
- Trebuie să fie voluntară și să aibă loc doar **dacă părțile consimt liber**, fiind informate pe deplin și în avans despre natura procesului și posibilele rezultate și implicații;
- Părțile trebuie **să-și poată retrage consimțământul** în orice moment pe parcursul procesului;
- Discuțiile în cadrul justiției restaurative trebuie să rămână **confidențiale**, exceptând cazul în care părțile își dau acordul pentru divulgarea acesteia;
- Serviciile justiției restaurative trebuie să fie **disponibile** în toate etapele administrării justiției (Curs introductiv în justiție restaurative, 2021).

Justiția restaurative propune o abordare nouă a conflictelor și controlului acestora, cu menținerea anumitor obiective legate de reabilitare. Practicile de justiție restaurative constau în medierea directă și indirectă, medierea în grup familial, medierea de vindecare și împăcare între victimă și agresor, consilii restaurative ale comunității sau medierea în grup comunitar (Gavrielides, 2011). Justiția restaurative este o oportunitate deliberată oferită agresorului și victimei de a-și restabili relația, și o șansă pentru autorul infracțiunii să identifice mijloacele prin care poate repara daunele cauzate victimei (Eglish, citat de Gavrielides, 2011).

Justiția restaurative privește lucrurile diferit – infracțiunea este în principal o violare a persoanei și **relațiilor** interpersonale. Justiția restaurative consideră infracțiunea ca fiind nu un conflict între individ și stat, ci un conflict între indivizi. Această abordare încurajează victima și agresorul să se considere unul pe celălalt persoane și să trateze ca ființe umane.

Justiția restaurative este un **proces**, concentrat pe restabilirea relațiilor interumane și reunirea celor doi indivizi și a individului cu comunitatea. Această înțelegere a infracțiunii dă naștere unei obligații de a repara lucrurile și, în timp ce justiția vindicativă se concentrează pe încălcarea dreptului, justiția restaurative se concentrează pe agresarea persoanelor și distrugerea relațiilor (Zehr, citat de Gavrielides, 2011).

Justiția restaurative promovează **responsabilizarea**. Braithwaite susține ideea conform căreia „urăște păcatul dar iubește păcătosul”, pretinzând că autorilor infracțiunilor trebuie să li se ofere posibilitatea de reintegrare în comunitate, ca cetățeni care respectă legea. Cu toate acestea, pentru a beneficia de dreptul la o nouă șansă, autorii infracțiunilor trebuie să dovedească că se căiesc pentru comportamentul din trecut, să-și ceară scuze față de victime și să repare răul provocat (Braithwaite, citat de Gavrielides, 2011).

Scopul primordial al justiției restaurative este de a reechilibra balanța puterii între părțile în conflict. Aceasta poate însemna puterea unui bărbat asupra unei femei, puterea unei persoane albe asupra unei persoane de culoare, puterea unui adult asupra unui copil etc (Gavrielides, 2021). Justiția restaurative redă puterea **comunității**, colectivului, care decide împreună cu autorul infracțiunii și cu persoana vătămată cum se va restabili relația respectivă,

cum se va repara răul cauzat și cum se va restabili echilibrul în comunitate. Justiția restaurative își găsește forța în caracterul inovator și local (Gavrielides, 2017).

Pentru a înțelege cu adevărat justiția restaurative, trebuie să privim infracțiunile prin ochii lui Howard Zehr, adică „o rană provocată relațiilor interumane” și o acțiune care „dă naștere obligației de a repara și remedia” (Zehr, 1990). Zehr consideră că „infracțiunea reprezintă în mod fundamental o agresiune împotriva oamenilor și o violare a relațiilor interpersonale” (Zehr and Mika, 1998: 17 citat de Gavrielides). Această conceptualizare a infracțiunii se traduce prin aceea că infracțiunea nu este un conflict între individ și stat, ci între mai mulți indivizi.

Kay Pranis (2003) care este expert în cercul-păcii și facilitator, ia în considerare și noțiunile locale de infracțiune. Pranis susține că o infracțiune aduce atingere persoanelor dar și **relațiilor interdependente din cadrul comunităților**. Prin urmare, persoanele și comunitățile afectate de infracțiune trebuie implicate în procesul de justiție restaurative.

Prin restrângerea procedurii și dreptului penal la definiția juridică sumară a ceea ce este relevant și ce nu, victima și agresorul nu pot explora efectele reale ale cauzei și nivelul de culpabilitate. Această nouă abordare a infracțiunii transcende povara procesului penal introducând un nou obiectiv: restabilirea relației dintre victimă și agresor, și între infractori și comunitatea proprie.

Justiția restaurative presupune existența unei „legături sociale” care conectează persoane într-o relație de respect pentru drepturile și libertățile celorlalți (Gavrielides, 2005). Justiția restaurative pleacă de la premisa că această legătură a existat dintotdeauna, deoarece este intrinsecă naturii noastre ca ființe umane. Nu o putem vedea dar o putem simți în caz de pericol sau de fericire extremă. Oamenii nu sunt cu adevărat străini și acesta este motivul pentru care victima și agresorul nu sunt inamici.

Sullivan, Tift și Cordella (1998) descriu această relație într-un mod ușor diferit. „Etica justiției restaurative este bazată pe un simț spiritual conform căruia noi toți suntem interconectați la un nivel fundamental și, prin urmare, necesită din partea noastră un simț mai intensificat și pătrunzător al justiției” (citată de Gavrielides, 2021).

Morris și Young au susținut de asemenea (2000) că „în esență, valorile sociale care stau la baza justiției restaurative se bazează pe conexiunile dintre infractori, victime și comunități. Justiția restaurative susține un etos colectiv și o responsabilitate colectivă. Astfel, ea evidențiază existența unor valori comune ce pot fi utilizate pentru a gestiona comiterea infracțiunilor și consecințele acestora și pentru a reintegra victimele și agresorii la nivel local” (p.14).

Indivizii și comunitățile afectate de efectele infracțiunilor pot colabora cu infractorii în scopul administrării justiției, reparării daunelor și găsirii unei soluții. Acest lucru este realizat de orice persoană implicată care dorește să-și facă vocea auzită, în identificarea unei soluții de reparare a daunelor pricinuite și regăsirea echilibrului echitabil al puterilor în sistem (Gavrielides, 2021).

1.4. Teoria justiției restaurative și dialogul restaurativ împotriva radicalizării violente

Dialogul restaurativ este o abordare de justiție restaurative bazată pe teoria justiției restaurative. Dialogul restaurativ împotriva radicalizării violente (DRIRV) oferă o alternativă, o tehnică de justiție restaurative menită să prevină radicalizarea violentă și extremismul. Dialogul restaurativ este un proces care utilizează atât dialogul cât și justiția restaurative.

Radicalizarea violentă a tinerilor și adulților din grupări sectante sau politice reprezintă o problemă importantă cu care cercetătorii în domeniul științelor umaniste și sociale s-au confruntat de-a lungul anilor. Mai mulți cercetători din domeniul informațiilor, educației, științelor și sociologiei analizează rețelele sociale digitale și, într-un sens mai larg, universul digital (jocurile, media, video-urile, blogurile, forumurile) din punct de vedere al rolului lor în creștere în pericolele din ce în ce mai mari pentru adulții tineri care sunt expuși recrutării și îndoctrinării în radicalizarea violentă.

În urma evenimentelor de extremism violent și terorism și de mobilizare a cetățenilor, mulți cercetători și-au pus întrebarea dacă eforturile lor de a promova cercetarea ca instrument de înțelegere a lumii chiar au dat rezultate. Cercetarea ca instrument de inteligență colectivă și inginerie socială permite împărtășirea informațiilor și interacțiunile între cercetarea de bază și cercetarea aplicată. Dialogul restaurativ împotriva radicalizării violente folosește cercetarea la nivelul cel mai de jos al comunităților locale. Scopul său este de a introduce metodele de dialog restaurativ împotriva violenței/radicalizării ca instrumente de lucru în centrele de detenție/de corecție și în cadrele comunitare dedicate tinerilor infractori pentru a distruge cercul violenței în care ei sunt și victime și agresori.

Dialogul restaurativ pornește de la nevoia clară și critică de a împărtăși informații, cunoștințe și experiențe privind modul în care se poate îmbunătăți livrarea unor programe anti-radicalizare prin intermediul unei abordări multi-agenție, centrată pe comunitate. Acest lucru înseamnă și că agențiile trebuie să dialogheze între ele pentru a preveni și interveni în caz de radicalizare violentă.

Justiția restaurative (JR) încearcă să aducă laolaltă persoanele afectate de violență sau conflict în scopul de a identifica, înțelege și repara daunele care le-au fost cauzate, printr-un dialog consensual între victimă și agresor (restorativdialogue.org, 2021). Acest proces de dialog are loc prin practicarea principiilor de bază ale JR cum ar fi respectul, incluziunea, demnitatea și corectitudinea (RAN, 2020, p. 2).

O abordare de justiție restaurative pentru prevenție și intervenție în caz de radicalizare violentă se bazează pe niveluri înalte de responsabilizare și sprijin și pe nevoia de implicare în dialoguri respectuoase despre problemă și cauzele acesteia (RAN, 2020, pJ). Dialogul restaurativ utilizează principiul justiției restaurative privind partajarea puterii pentru a permite comunităților locale să prevină și să intervină în caz de conflict generat de radicalizare violentă în Europa.

Pentru a pune în valoare justiția restaurative este necesar să înțelegem cauzele potențiale ale radicalizării cunoscute și sub denumirea de factori de respingere și atracție. Centrul pentru Prevenirea Radicalizării care Conduce la Violentă evidențiază faptul că procesul de radicalizare este „o cale neliniară, care nu este prestabilită, creionată de factori multipli – personali și colectivi sociali și psihologici”. În urma analizei sistemice a 148 de articole scrise între 2011 și 2015 privind cauzele radicalizării, Vergani și alții (2018) au concluzionat că 78,4%

dintre acestea citează radicalizarea ca fiind declanșată de factori de atracție, 57,4% ca fiind declanșată de factori de respingere și 39,2% de factori personali (p. 7).

Studiile anterioare privind beneficiile abordării restaurative teoretice și practice pentru prevenirea radicalizării au ajuns la concluzia că persoanele expuse riscului sau autorii infracțiunilor dezvoltă o rezistență mai mare la violență (Gavrielides, 2020). În plus, abordarea restaurative câștigă teren în elaborarea unor măsuri practice și aplicabile la nivel de localitate și comunitate. În 2019, Rețeaua de Pregătire Contra-teroristă a publicat un raport care analizează impactul elaborării politicii și implementării acesteia asupra susceptibilității persoanelor expuse riscului de radicalizare (Prior & Proctor, 2019). În particular, problema discriminării, islamofobiei, și infracțiunilor generate de ură sunt printre factorii cei mai importanți care contribuie la radicalizare, alături de inegalitățile sociale care conduc la izolare și polarizarea societății (Prior & Proctor, 2019, p. 8). Deși mai sunt încă alți câțiva factori menționați, strategia britanică CONTEST recunoaște importanța colaborării societății civile pentru împărtășirea informațiilor care pot contribui la combaterea terorismului. Așa cum se menționează în strategia CONTEST, „comunitățile care nu participă sau nu pot participa la societatea civică sunt mai predispuse la vulnerabilitatea față de radicalizare” (Home Office, i.e. Ministerul Afacerilor Interne, 2018).

Pe baza teoriei justiției restaurative, abordarea de factură justiție restaurative a dialogului restaurativ împotriva radicalizării violente (DRIRV) va ajuta profesioniștii care lucrează cu infractori și persoanele expuse riscului de radicalizare violentă. DRIRV permite de asemenea comunităților să dialogheze cu privire la cea mai bună modalitate de prevenire și intervenție în caz de radicalizare violentă.

Cele mai bune practici influențate de principiile justiției restaurative

În Regatul Unit, au fost organizate mai multe campanii adresate celor cu risc de radicalizare violentă, pe baza teoriilor și abordărilor justiției restaurative. Youth Empowerment and Innovation Project (YEIP) (i.e. Proiect de încurajare și stimulare a spiritului inovator la tineri) a derulat un proiect de cercetare Erasmus+, pe trei ani, care a studiat modelul de prevenție RJ4All, un cadru pozitiv de prevenție bazat pe justiție restaurativă, pentru abordarea și prevenirea marginalizării și radicalizării violente la tinerii din Regatul Unit, Italia, Grecia, Cipru, Portugalia, Suedia și România (Gavrielides, 2020).

Justiție Restaurative pentru Toți derulează mai multe programe pe baza modelului RJ4All, cum ar fi YEIP, Positive Futures, DRIRV, RAOEX și FRED (RJ4All, 2021). La nivelul Regatului Unit, London Tigers colaborează cu persoanele dezavantajate din punct de vedere socio-economic, axându-se pe coeziunea comunității. Organizația derulează mai multe proiecte, care includ programe adaptate, susținute de cercetări privind acțiuni de combatere a radicalizării și extremismului. Finanțat de Home Office (i.e. Ministerul Afacerilor Interne) Proiectul său de Consolidare a Rezilienței Comunității informează și pregătește oamenii să înțeleagă aspectele teologice și să devină proactivi și lideri pozitivi în cadrul comunităților proprii (Winter and Furst, 2017, p.17).

În septembrie 2016, London Tigers s-a alăturat Universității Essex în derularea unui program de cercetare a nevoilor comunităților vizate (Winter and Furst, 2017, p. 17). Raportul rezultat a evidențiat arile în care este necesară îmbunătățirea serviciilor, alături de nevoia de a se

adresa mai mult femeilor și vârstnicilor expuși riscului, din cadrul programului (Winter and Furst, 2017 p.17).

Cu o prezență constantă pe Facebook și alte platforme de social media, programul oferă în special experiențe offline care contribuie la integrarea celor expuși riscului de excluziune în orașe. În 2015, Manchester a organizat o campanie denumită RADEQUAL, menită să combată prejudecățile, ura și extremismul (Comisia Europeană, 2020). Obiectivul său îl constituie soluționarea conflictelor și tensiunilor care apar în comunități, iar programul urmează trei principii de bază cunoscute sub denumirea de „Cei trei C” (ibid, 2020). El este menit „să provoace, să conecteze și să promoveze reputația Manchester” în domeniul „egalității, incluziunii și diversității” prin analiza reacțiilor umane la evenimente de viață și incidente (ibid, 2020). Prin conectarea oamenilor din diverse comunități, programul se concentrează pe construirea relațiilor și oferă o platformă de credibilitate prin prezentarea unor podcast-uri privind aspecte legate de egalitate, resurse de predare și ateliere de artă creativă (ibid, 2020). Organizație pregătește totodată oamenii să reacționeze în cazul unor probleme dificile și încurajează gândirea critică pentru a spori nivelul de rezistență în fața extremismului și conflictelor din comunitatea respectivă (ibid, 2020)/ în concluzie, teoria și practicile justiției restaurative influențează cercetările, politicile și practicile din Europa. Teoria justiției restaurative poate sprijini comunitățile în eforturile lor de elaborare a politicilor și programelor menite să reducă infraționalitatea și să prevină și să intervină în cazul radicalizării violente în cadrul comunităților afectate.

2. Modelul vieții bune și dialogul restaurativ împotriva radicalizării violente: (75 minute)

2.1. Prezentare generală a Modelului vieții bune

În mod tradițional, criminologii au apelat la psihologie pentru a înțelege și reduce violența, concentrându-se pe trăsăturile negative care împing oamenii să comită infracțiuni. Această abordare negativă stă la baza modelului de reabilitare Capacitate de Răspuns Risc-Nevoie (Risk-Need Responsivity, RNR). Această abordare a eșuat la nivel de strategie practică, politic și financiar internațional (Gavrielides, 2015). Modelul vieții bune (MVB) (în engleză, the Good Lives Model, GLM) a fost elaborat recent ca abordare alternativă, pozitivă, care are în centru punctele forte și obiectivele personale ale autorului infracțiunii (Gavrielides and Worth, 2015).

Tony Ward, Ruth Mann și Theresa Gannon (2006) au elaborat MVB și recent au întocmit o versiune revizuită, MVB-C, ca abordare pozitivă a reabilitării și tratamentului infractorilor sexuali, care pleacă de la mai multe premise. Conform MVB, profesioniștilor li se cere să considere infractorii ca fiind ființe umane, motivați să caute satisfacerea nevoilor sau obținerea unor bunuri primare, cum ar fi activități ce conduc la o stare de spirit sau experiențe ce contribuie la bunăstarea psihologică (Kekes, 1989, citat de Ward și alții, 2006). De exemplu, un tânăr implicat în radicalizarea violentă poate viza apartenența la o organizație jihadistă violentă sau la o organizație de extremă dreapta, în schimbul unor bunuri esențiale pentru el, cum ar fi un loc de muncă, putere politică și teritorii rasiale sau religioase, deoarece își dorește bunăstarea. În MVB există minim zece tipuri de bunuri esențiale pe care și le doresc oamenii, cum ar fi viața/să fii în viață, fericirea, împlinirea spirituală sau în viață, cunoașterea, lipsa suferințelor, relațiile, apartenența la comunitate, puterea la locul de muncă sau joacă, libertatea de a se auto-gestiona. Acestea pot fi subîmpărțite la rândul lor (de exemplu, relațiile pot fi împărțite în relații de prietenie, cu partenerul, cu familia).

Ward și alții (2006) susțin că planurile de tratament integrează mai multe bunuri esențiale și ajută oamenii cu probleme interne și externe să le și obțină fără violență, pentru a atinge acea bunăstare psihologică care vine din viața bună trăită, beneficiind de bunurile necesare în închisoare atunci când sunt eliberați în comunitate. De exemplu, în MVB-C model, lucrătorii din penitenciare și din comunitate pot ajuta persoanele să dezvolte anumite rutine, să-și definitiveze educația, să construiască relații, în care aceștia își dobândesc bunurile esențiale într-un mod pozitiv și neviolent (Ward și alții, 2006).

Sistemele de valori sunt de asemenea importante în Modelul vieții bune. Ward și alții. (2006) recomandă profesioniștilor care ajută oameni expuși riscului de infracționalitate nu doar să gestioneze factorii de risc cum ar fi lupta cu probleme psihologice sau socio-economice, ci și să dezvolte identități plecând de la acțiuni pe bază de valori. Prin urmare, practicienii pot încuraja tinerii și adulții să reflecteze la punctele lor forte, la cine sunt și cine își doresc să fie și îi pot ajuta să construiască sisteme de valori și acțiuni care sprijină o identitate pozitivă și importantă (Maruna, 2001, citat de Ward și alții, 2006) precum și rutine și relații care sprijină acea identitate.

2.2. Modelul vieții bune și recidiva

Gavrielides și Worth (2014) susțin că politicile și programele de reabilitare bazate pe modelul Capacității de Răspuns Risc-Nevoi (RRN) a fost criticat de clinicieni și cercetători. Programele bazate pe RRN se axează pe reabilitarea caracteristicilor negative și încercarea de a preveni recidiva, cu oarecare succes (Gavrielides și Worth, 2014). De exemplu, concluziile cercetărilor DRIRV din Marea Britanie au sugerat că profesioniștii au ajutat oameni să elimine trăsături și comportamente negative cum ar fi credințele polarizate și sistemele de valori și relații care sprijină radicalizarea violentă, extremismul violent și terorismul (Sheppard-Luangkhot, 2021).

Odată ce un infractor este încarcerat, riscul de recidivă este mai mare, iar sistemele penitenciare sunt foarte scumpe (Gavrielides și Ward, 2014). În timp ce modelul RRN a înregistrat oarecare succese în reducerea ratei de recidivă, modelele de reabilitare care utilizează psihologia pozitivă precum MVB, care se concentrează pe trăsăturile pozitive ale infractorului pot contribui la rândul lor la prevenirea recidivei (Gavrielides și Worth, 2014).

Participanții la DRIRV încurajează și ei eforturile de reabilitare în penitenciar și în comunitate care sunt axate pe valorificarea abilităților pozitive ale autorilor infracțiunilor (Sheppard-Luangkhot și alții, 2021). Eforturile de valorificare a abilităților ar putea include sprijinirea infractorilor în gestionarea emoțiilor, învățarea modului de a-și exprima suferințele într-un mod constructiv, cum ar fi implicarea politică și activitatea civică, valorificare sistemelor de valori pro-sociale și îmbunătățirea conștientizării de sine a infractorului, a sănătății mintale, a sănătății relaționale cu relații trans-culturale (Sheppard-Luangkhot și alții, 2021).

Valorificarea abilităților și conștientizarea de sine în penitenciare și context comunitar este integrală. Acest lucru este cu atât mai adevărat atunci când autorul infracțiunii este reintegrat în comunitate pentru a depăși tentația revenirii la radicalizarea violentă și extremismul violent (Sheppard-Luangkhot, 2021). Maruna (2006) sprijină în particular construirea identității pro-sociale în cercetarea sa abținerea de la a comite infracțiuni, ca cel mai bun factor de protecție împotriva recidivei (citat de Gavrielides și Worth, 2014). Dacă cineva consideră că

este un om rău și că societatea este un loc rău, atunci comportamentul negativ este de așteptat. Dacă un infractor are încredere în punctele sale forte și urmează anumite rutine în penitenciar și în comunitate, cum ar fi îngrijirea sănătății mintale, munca și relațiile care să sprijine o identitate pozitivă și moduri pozitive de a-și realiza nevoile sau obiectivele esențiale (Ward și alții, 2006), atunci există mai puține șanse de recidivă.

Justiția restaurative și Modelul vieții bune pot fi utilizate împreună pentru a ajuta infractorii să-și valorifice punctele forte și să-și promoveze nevoile esențiale prin cultivarea empatiei și remușcării și repararea prejudiciilor cauzate victimelor (Gavrielides și Worth, 2014). Procesul de justiție restaurative poate contribui la corectarea comportamentului anti-social al infractorului și la construirea unei identități pozitive, pro-sociale: identitatea infractorului se comută de la o percepție de negativitate, de „om rău” la cea în care el/ea își repară greșeala față de victimă. Infractorul poate începe să-și construiască o identitate pro-socială în procesul restaurativ, care contribuie la reabilitarea sa și la prevenirea recidivei.

2.3. Modelul vieții bune și dialogul restaurativ împotriva radicalizării violente

În 2021, Sheppard-Luangkhot și alții au realizat o cercetare calitativă în Marea Britanie pentru proiectul DRIRV, îndeosebi în Anglia și Scoția. Cercetătorii au realizat interviuri și focus-grupuri cu agențiile societății civile care lucrează cu persoanele expuse riscului de radicalizare violentă. Participanții la cercetare au împărtășit multe exemple care demonstrează puterea MVB. Rezultatele din Marea Britanie au arătat că persoanele vulnerabile la radicalizare violentă au fost împinse spre extremismul violent și terorism atunci când au dorit să-și manifeste sentimentul de apartenență (Sheppard și alții, 2021). Unii s-au simțit împinși spre radicalizarea violentă ca urmare a lipsurilor sau furiei împotriva politicii, ori a experimentării rasismului, în timp ce alții încercau să-și găsească liniștea în urma unor traume și afecțiuni mintale sau vulnerabilități ca urmare a neuro-diversității sau violenței în familie. Rezultatele studiului DRIRV din Marea Britanie sugerează că tinerii și adulții au nevoie să simtă că aparțin și că sunt conectați cu familiile și prietenii lor iar unii dintre ei au fost atrași de familie și prieteni să se angajeze în radicalizarea violentă. De asemenea, anumite concluzii confirmă că unele persoane se simt deconectate de la familie și comunitate și se radicalizează pentru a aparține unei comunități bazate pe credințe ideologice radicalizate care promovează violența ca cea mai bună modalitate de a obține acele bunuri esențiale constând în relații și apartenența la comunitate (Sheppard-Luangkhot, 2021).

Cercetările efectuate cu participanți din Marea Britanie au arătat de asemenea o sporire a vulnerabilității ca urmare a pandemiei de Covid-19, în timpul căreia din ce în ce mai mulți tineri și adulți și-au petrecut timpul online (Sheppard și alții, 2021). Tinerii și adulții vulnerabili sunt contactați permanent de persoane care recrutează adepți ai radicalizării violente, prin platforme de jocuri care să dea senzația de apartenență la o comunitate, pentru a trece peste singurătate și pentru a-și exprima frustrările prin intermediul teoriilor conspirației despre Covid-19, a da glas furiei față de măsurile impuse de guverne în timpul pandemiei sau față de măsurile politice din Orientul Mijlociu care au fost adoptate pe timpul conflictelor, cum ar fi conflictul palestinian-israelian. Principiul care stă la baza MVB este acela de a ajuta oamenii să-și dezvolte bunăstarea, să-și valorifice punctele forte și să caute satisfacerea nevoilor primare în moduri non-violente. Agențiile care lucrează cu extremiștii violenți de extremă dreaptă au luat în considerare sprijinirea participanților în dezvoltarea unor alternative ne-radicalizate de a-și exprima interesele politice, de a se implica în comunitate, în natură și

restorative dialogue against
violent radicalization

RDAVR

de a-și găsi un loc de muncă ce nu presupune infracționalitate și extremism violent (Sheppard-Luangkhot și alții, 2021).

Mai multe agenții din Marea Britanie care ajută oamenii să se îndepărteze de radicalizarea violentă au sugerat că cel puțin un lucrător-cheie pozitiv în penitenciar și în comunitate poate ajuta persoanele cu risc prin oferirea unor planuri individualizate și construirea unor sisteme de valori pozitive, responsabilizare, consolidarea abilităților, cum ar fi educația, găsirea unui loc de muncă și crearea unor relații pozitive. Concluziile sugerează că profesioniștii ar trebui să utilizeze dialogul deschis pentru încurajarea încrederii la persoanele expuse riscului de radicalizare violentă și pentru a-i ajuta să-și satisfacă nevoile religioase, politice, socio-economic și mintale într-un mod pozitiv. Agențiile din societatea civilă și penitenciare care lucrează cu tineri și adulți expuși riscului de radicalizare violentă trebuie să-i ajute să-și dorească și să aibă o viață mai bună bazată pe o identitate pozitivă, valori, dialog sănătos și un simț al implicării pozitive și apartenenței la comunitate.

Participanții la DRIRV, toți fiind din Marea Britanie, au ajuns la concluzia că dialogul restaurativ este util doar dacă infractorii demonstrează că le pare rău, participanții sunt bine pregătiți de profesioniști calificați la rândul lor, dacă toate părțile sunt de acord și dacă dialogul este mediat în condiții de siguranță (Sheppard-Luangkhot, 2021). O parte dintre participanți au sugerat de asemenea că foștii extremiști violenți reabilitați și fostele victime ale terorismului care sunt deschiși să ierte ar putea participa la un dialog restaurativ în sprijinul participanților la procesul de dialog restaurativ (Sheppard-Luangkhot și alții, 2021).

În concluzie, teoria justiției restaurative și Modelul vieții mai bune promovează reintegrarea în comunitate și umanizarea fiecăreia din părțile implicate în conflictul generat de radicalizarea violentă, extremismul violent și terorism. Ambele modele sugerează totodată că oamenii expuși riscului de radicalizare violentă trebuie ajutați să-și construiască identități pro-sociale și să-și satisfacă nevoile în moduri pozitive, cu ajutorul comunității. Justiția restaurative promovează valorile de respect reciproc, demnitate, libertate, echitate și distribuție corectă a puterilor (RJ4All.org, 2021). Ea ajută totodată comunitățile să co-existe și să conlucreze pentru eliminarea conflictelor și repararea daunelor, inclusiv a celor generate prin violență (Gavrielides, 2007, citat de Gavrielides și Worth, 2014). Agențiile locale din societatea civilă, penitenciarele și sistemele pot promova politici, programe și dialoguri care ajută toate părțile implicate să-și exprime obiectivele și nevoile primare astfel încât să se ajungă la soluționarea conflictelor și reducerea infracționalității. Justiția restaurative permite comunității locale să gestioneze conflictele și infracțiunile în moduri care repară injustiții, construiesc identități pozitive, rutine și relații ce nu utilizează radicalizarea violentă pentru satisfacerea nevoilor.

restorative dialogue against
violent radicalization

RDAVR

Evaluare

1. Justiția restaurative este o teorie recentă care sprijină comunitățile în lupta împotriva infracțiunilor și conflictelor
 - a. Adevărat
 - b. Fals**
2. Justiția restaurative poate fi adaptată la valorile și nevoile comunității
 - a. Adevărat**
 - b. Fals
3. Modelul vieții bune se concentrează doar pe factorii de risc pentru a combate comportamentul infracțional
 - a. Adevărat
 - b. Fals**
4. Dialogul restaurativ împotriva radicalizării violente este o abordare restaurative care utilizează dialogul pentru a repara injustiții și a restaura relațiile pozitive ale identității și comunității
 - a. Adevărat**
 - b. Fals

Bibliografie

- Berger, J.M. (2018). *Extremism*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Eglash, A. (1958). Creative Restitution: a broader meaning for an older term. *Journal of Criminal Law and Criminology* Vol. 48 (6), pp. 617-620.
- Gavrielides, T. (2001) *Restorative Practices: from the early Societies to the 1970's*. Internet Journal of Criminology . 2011 ISSN 2045-6743
- Gavrielides, T. (2007) *Restorative Justice Theory & Practice: Addressing the Discrepancy*, HEUNI: Helsinki. ISBN 978-952-5333-32-9.
- Gavrielides, T and Worth, P. (2014). *Another Push for Restorative Justice: Positive Psychology and Offender Rehabilitation*. In *Crime*, Pearson, M.H. (Editor). Nova Science Publishers Inc.
- Gavrielides, T. (2017). (Ed.) *Restorative Justice: The Library of Essays on Justice, Second Series*. Routledge.
- Gavrielides, T. (2021) *E-course: Induction to Restorative Justice Theory and Practice*.
- Hudson, R. Long, T., and Page , M.(2009). Pathways to Violent Radicalisation in the Middle East: A Model for Future Studies of Transnational Jihad. *The Rusi Journal*, Vol. 54, Issue 2: 2, pp. 18-26, DOI: 10.1080/03071840902965570
- Parry, A. (2006). *Terrorism: from Robespierre to the Underground*. Mineola, NY: Dover Publications.
- Pranis, K., Stuart, B., & Wedge, M. (2003). *Peacemaking circles: From crime to community*. St. Paul, MN: Living Justice Press.
- Robespierre, M. (1794). *Robespierre: On the Moral and Political Principles of Domestic Policy*. Retrieved from <https://wp.stu.ca/worldhistory/wp-content/uploads/sites/4/2015/07/Justification-of-the-Use-of-Terror.pdf>
- Sheppard-Luangkhot, T., Gavrielides, T., Sharma, A., and Lancaster, E. (2021). *National Executive Summary*. Retrieved from www.restoratedialogue.org
- Tellidis, I., and Toros, H. (2015). *Researching Terrorism, Peace and Conflict Studies*. Abingdon, OX: Routledge.
- United Nations General Assembly. (2015). *Plan of Action to Prevent Violent Extremism*. Retrieved from https://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/70/674
- Ward, T., Mann, E., and Gannon, T.A. (2006). The good lives model of offender rehabilitation: clinical implications. *Aggression and Violent Behavior* 12 (2007) 87-107
- Yantzi, M. (2011). *Mark Yanzi tells the Elmira Story*. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=gVBH-geWsoUk>

restorative dialogue against
violent radicalization

RDAVR

More Restorative Justice knowledge from Dr. Theo Gavrielides at <https://www.theogavrielides.com/rj>

More restorative dialogue information found at <https://restoratedialogue.org/>

What is Restorative Justice?

https://www.youtube.com/watch?v=6lJgm_FCreA

<https://www.youtube.com/watch?v=lox1jDE8pPE&feature=youtu.be>

Braithwaite (2002). Setting Standards for Restorative Justice https://docs.google.com/viewerng/viewer?url=http://johnbraithwaite.com/wp-content/uploads/2016/03/Setting_Standards_2002.pdf&hl=en

Eglash, A. (1958). Creative Restitution: a broader meaning for an older term. *Journal of Criminal Law and Criminology* Vol. 48 (6) Found at 1958 article.

Gavrielides, T. (2011). Restorative Practices: from the early Societies to the 1970's. Download [240.69 KB]

Restorative Justice and Rebalancing Power: <https://youtu.be/v2WmiHegGYU>

Restorative Justice Through Time <https://www.youtube.com/watch?v=zzsJNs2Y5Ow>

Restorative Justice Post Covid 19 <https://www.youtube.com/watch?v=GcBCbgdqMFG>

Restorative justice and Sports <https://youtu.be/wQXZMeDx6Sg>

Yantzi, M. (2011). Mark Yanzi tells the Elmira Story. <https://www.youtube.com/watch?v=gvBHgeWsoUk>

Link-uri RJ4All

www.rj4all.info

<https://www.facebook.com/RJforAll>

<https://twitter.com/rjforall>

https://www.instagram.com/rj4all_/

<https://www.linkedin.com/company/5062272/admin/>

<https://www.youtube.com/channel/UCrBsfwYoJkVqcPjqlR6pXxA/featured>

restorative dialogue against
violent radicalization

RDAVR

MODULUL 3

PRACTICA DIALOGULUI ȘI JUSTIȚIEI RESTAURATIVE

O abordare multi-dimensională

Autori

dialog restaurativ împotriva
radicalizării violente

Cuvânt înainte

Acest modul descrie principalele aspecte ale aplicării în practică a justiției restaurative și dialogului restaurativ în contextul justiției și justiției penale, și analizează posibilele abordări strategice, elementele distinctive, caracteristicile, scopurile și metodele de punere în aplicare a celor mai uzuale practici în materie de mediere victimă/agresor (VOM, din engleză, Victim-Ofender Conferencing), medierea de grup în familie (FGC, din engleză, Family Group Conferencing), mediere de grup comunitar (CGC, din engleză, Community Group Conferencing), mediere în cercuri de pace (din engleză, peace-making circles). Acest modul oferă totodată o sugestie privind valorificarea practicilor restaurative atât în viziunea trans-națională cât și în posibilele aplicații locale pentru ca, în final, să prezinte o imagine generală a aspectelor-cheie ale acestor practici și a rolului facilitatorului/mediatorului în aceste programe

Modul

Rezumat modul/
conținut principal/
relevanță

1. 1. JUSTIȚIE RESTAURATIVE ȘI DIALOG RESTAURATIV: DE LA TEORIE LA PRACTICĂ

- 1.1. Punctele forte și punctele slabe ale diferitelor abordări ale justiției restaurative
- 1.2. Oportunități de popularizare a justiției restaurative

2. 2. METODOLOGII PRACTICE DE APLICARE

- 2.1. Conferințe victimă – agresor
 - Programul conferințelor victimă-agresor*
 - Scop*
 - Motivarea participării*
 - Procesul VOM – elemente-cheie*
 - Procesul VOM – etape*
 - Studiu de caz*
- 2.2. Conferințe de grup familial
 - Programul FGC*
 - Scop*
 - Motivarea participării*
 - Procesul FGC – elemente-cheie*
 - Studiu de caz*
- 2.3. Conferințe de grup comunitar
 - Programul CGC*
 - Scop*
 - Motivarea participării*
 - Procesul CGC – elemente-cheie*
 - Studiu de caz*
- 2.4. Cercuri
 - Programul cercurilor*
 - Scop*
 - Motivarea participării*
 - Procesul cercurilor – elemente-cheie*
 - Studiu de caz*

Calendar și
programare

1. UȘTIȚIE RESTAURATIVE ȘI DIALOG RESTAURATIV: DE LA TEORIE LA PRACTICĂ

lecție teoretică, 40 minute

2. 2. METODOLOGII PRACTICE DE APLICARE A JR ȘI DR: t

Lecții teoretice și experimente, 220 ore

Rezultatele
învățării

La finalizarea acestui modul, cursanții ar trebui să poată

1. Rezultatul învățării nr. I: să sprijine elaborarea proiectelor de intervenție destinate victimelor și programelor de dialog între victimă și agresor

2. Rezultatul învățării nr. II: să întărească structura comunității și responsabilității civice

3. Rezultatul învățării nr. III: să cunoască procesul de justiție și abordările alternative ale JR în contextul comunităților interculturale/multi-culturale

Obiectivele
modulului

Obiectiv I: Corelarea primului modul privind teoria justiției restaurative cu implementarea, și prezentarea punctelor tari și limitărilor practicilor restaurative relevante pentru prevenirea radicalizării violente

Obiectiv II: Prezentarea unor mostre de abordări inovatoare ale JR la nivelul statelor partenere

Obiectiv III: Prezentarea modului în care teoria justiției restaurative și modelul vieții bune pot fi aplicate în practica profesională a dialogului restaurativ împotriva radicalizării violente

Set de cunoștințe, concepte, termeni și activități

1. JUSTIȚIA RESTAURATIVĂ ȘI DIALOGUL RESTAURATIV: DE LA TEORIE LA PRACTICĂ

Deși literatura de specialitate în materie de teoria JR este bogată, nu există totuși un consens privind aplicabilitatea noțiunii de justiție restaurativă în practică (Gavrielides, 2007; 2008), îndeosebi privind modul în care practicile pot fi implementate în interiorul sau în afara sistemului existent: există păreri conform cărora programele JR operează în întregime în afara sistemului de justiție penală existent, și altele care susțin că programele restaurative trebuie să fie oferite ca alternativă completă la sistemul existent. Această discrepanță afectează negativ dezvoltarea practică a JR și a DR.

1.1. Punctele forte și punctele slabe ale diferitelor abordări ale JR

Posibilele dezavantaje sunt ascunse în caracterul multidimensional al temei justiției restaurative și, în consecință, în metodologiile și rezultatele aplicării acestora.

Pornind de la modelul iNEARJ al RJ4All și toate programele și inițiativele gestionate de RJ4All în desfășurarea activității de teren, aderarea la și sprijinirea proiectelor și inițiativelor, organizarea de evenimente și crearea unei rețele online de practicieni, cercetători și factori de decizie politică care încurajează dezbaterile și schimbul de cunoștințe, proiectul DRIRV urmărește să elaboreze și să testeze un program educațional de consolidare a capacităților, cercetare, conștientizare și educație care explorează potențialul justiției restaurative și direcționează inițiativele coordonate de comunitate dedicate persoanelor expuse riscului de radicalizare violentă; astfel încât să se alinieze premiselor RJ4All privind abordarea pozitivă a radicalizării violente.

Există riscul ca limbajul și instrumentele JR să fie preluate din sistemul de justiție obișnuit, riscul de a implica voluntari fără o pregătire corespunzătoare și de a sprijini sau forța victimele să se întâlnească cu agresorii lor.

Demersul este fie marginalizat, din cauza anumitor vicii, fie standardizat/accelerat fără o pregătire adecvată și cu un impact foarte limitat, din cauza altora.

Desigur, în aplicarea practică a abordării teoretice a dialogului restaurativ și justiției restaurative apar două abordări opuse:

1. Una care ia în considerare legăturile sociale alterate de evenimentul infracțional, și care este menită să aducă laolaltă percepțiile și experiențele diferite ale participanților implicați în scopul reconstruirii acelei legături, cu luarea în considerare a tuturor aspectelor relațiilor sociale;
2. Cea de-a doua, care este axată în principal pe vinovăția și responsabilitatea infractorului care trebuie să-și asume pe deplin răspunderea pentru compensațiile cuvenite victimei.

Având în vedere că prima abordare este mai apropiată de așteptările privind JR în contextul acestui program de training, punctele forte ale aplicării în practică a dialogului restaurativ și justiției restaurative sunt:

1. **Centrarea pe relația dintre părți**, în contextul social, cu luarea în considerare a așteptărilor și reprezentărilor extinse.
2. **Elementele și calitatea relației**, care, vizând refacerea legăturii sociale, nu pot fi separate de implicarea activă a părților și a comunității, de participarea activă și dialogul direct între părțile implicate, de voluntariat și consens, de reciprocitate, de confidențialitate și încrederea reciprocă și față de mediator, cu un simț al măsurii îndreptat spre repararea la dimensiuni reale a daunelor produse.
3. **Instrumentele cele mai adecvate**, cum ar fi medierea penală între autor și victimă, medierea extinsă la nivelul familiei, comunității, rețelelor teritoriale, medierea prin discuții în cadrul unor grupuri mici de reprezentanți ai mai multor instituții implicate.

În ceea ce privește diseminarea, facilitarea și implementarea justiției restaurative la nivel european, una din cele mai mari slăbiciuni pare a fi lipsa conștientizării și înțelegerii acestei oportunități de către profesioniștii din justiție, ofițerii de poliție și alți profesioniști din sistemul de justiție și social și de către comunitate în general: mulți profesioniști pur și simplu nu cunosc aceste alternative sau, din cauză că nu înțeleg cum funcționează, nu le utilizează prea mult.

Dacă justiția restaurative și practicile sale s-au născut din ideea de a diminua natura punitivă a pedepselor penale convenționale și de îmbunătăți rezultatele justiției penale, ulterior ele s-au transformat într-un demers social și politic care promovează sensibilitatea restaurative nu doar pentru infracțiunile unice, ci și pentru conflictele civile, genocid și conflictele internaționale, războaiele multi-etnice, conflictele politice și religioase.

Cu toate acestea, eforturile de a stimula o implicare umană mai flexibilă și un dialog mai amplu, pot pune capăt unui ciclu de conduite greșite, pedepse, răzbunări și alte acte de violență prin procese individualizate și sistematizate de responsabilizare autentică, reparare și compensare care duc la iertare, reconciliere și reintegrare, care sunt încă experimentale, în plină evoluție și fragile.

De asemenea, sistemul convențional de pedepse continuă să fie considerat cea mai bună abordare împotriva infracțiunilor.

Un al obstacol îl reprezintă constrângerile legale și instituționale: cultura remunerației, lipsa fondurilor, lipsa cooperării și comunicării între instituții, constrângerile administrative, includerea JR în sistemul tradițional de justiție ca o metodă printre multe altele, sunt adesea limite din cauza cărora programele de justiție restaurative nu reușesc să pună în valoare principiile restaurative cum ar fi prevenirea stigmatizării.

Trebuie să se ajungă la un consens cu privire la ceea ce se consideră a fi o metodă de justiție restaurative: care sunt principiile-cheie ale acestor programe? Care sunt principalele obiective? Care sunt avantajele răspunsului la infracțiuni și conflicte? Care sunt principalele puncte forte și oportunități? Care sunt punctele slabe? Ce programe sunt mai eficiente, cele

integrate în sistemul judiciar tradițional sau cele independente, cele mai standardizate sau cele mai flexibile, ca răspuns la fiecare caz în parte? Programele care sunt eminentamente voluntare sau cele impuse anumitor victime/agresori?

Dincolo de metodă, urgența este de a depăși ideea că JR este o opțiune ușoară pentru infractori, a cărei valoare este evidențiată de reducerea costurilor, răspunsul la nevoile victimelor, eficiența în prevenția sustenabilă a escaladării conflictelor, victimizării și recidivei.

În final, este important de subliniat care sunt caracteristicile fundamentale ale practicilor restaurative eficiente

- *Asigurarea unei căi informale de implicare a tuturor părților interesate (victimă, infractor, toate persoanele care au legătură cu aceștia) în discuțiile privind cazul, daunele provocate, acțiunile de prevenire a recidivei;*
- *Atenția la responsabilizarea tuturor factorilor implicați nu în ceea ce privește pedeapsa, ci la înțelegerea infracțiunii comise și a responsabilităților, pentru a repara prejudiciul cauzat victimei, ca prim pas spre reintegrarea în comunitate;*
- *Respectul pentru principiile sau valorile comune ale societății cum ar fi respectul, eradicarea violenței, incluziunea socială etc.;*
- *Atenția maximă acordată pagubelor cauzate victimei și nevoilor acesteia;*
- *Accentul pus pe restabilirea relațiilor dintre oameni*

1.2. Oportunități de diseminare a JR

În dialogul restaurativ și justiția restaurative accentul se pune pe prejudiciul recunoscut ca fenomen complex, incluzând experiențele, motivațiile, interacțiunile, rolurile sociale, conflictele, nevoile tuturor părților care nu pot fi limitate la niște standarde schematice și rigide.

Există aici o oportunitate uriașă de a aplica JR și DR

- Implicarea diverselor niveluri de relații sociale și instituționale;
- Lipsa limitelor privind aplicabilitatea în funcție de tipul de infracțiune;
- Promovarea implicării active a autorului infracțiunii, victimei și, eventual, a comunității, în rezolvarea problemelor emergente, din punct de vedere al remedierii suferinței și reparării consecințelor infracțiunii înseși.

Practicile și studiile realizate cu privire la eficiența programelor de justiție restaurative au evidențiat motivele pentru care JR este extrem de importantă pentru elaborarea programelor de reabilitare și prevenție:

1. Nivelul ridicat de satisfacere a nevoilor victimei;
2. Nivelul ridicat de satisfacere a nevoilor autorului infracțiunii
3. Creșterea nivelului de angajament față de asigurarea reparațiilor
4. Reducerea ratei de recidivă.

Dat fiind că JR a redus rata de recidivă în urma multor programe (dedicate tinerilor și adulților) ea reprezintă o reală oportunitate de a fi valorificată și în cazul infracțiunilor grave care implică traume și pierderi grave.

De asemenea, la nivel local, implicarea voluntarilor în comunitate, cu condiția ca aceștia să fie instruiți corespunzător, oferă posibilitatea unei participări mai susținute din partea cetățenilor în procesul judiciar, cu scopul final de a permite comunității să dobândească abilități mai eficiente de soluționare non-violentă a conflictelor și de reducere a costurilor.

La nivel transnațional, analizând experiența sistemelor mai „integrate” în care JR este destul de bine înțeleasă, cunoscută, facilitată și pusă în practică – Belgia, Austria și Germania, Suedia, Regatul Unit și Finlanda – deși modalitățile de aplicare diferă, elemente comune există totuși și sunt utile pentru înțelegerea oportunităților de extindere a viziunii și aplicării acestei practici.

- Implicarea directă, în implementare, a unor niveluri mai descentralizate de guvernare în colaborare cu partenerii publici și privați la nivel local și național;
- Utilizarea JR, nu doar în cazul infracțiunilor penale, ci și în cazul conflictelor sociale (cu metode de finanțare și implementare care par în general mai ușoare).

Ce oportunități pot fi așadar exploatare pentru a împărtăși cunoștințe legate de, pentru a crește gradul de conștientizare față de și pentru a aplica cu succes JR?

Ideile principale se concentrează pe:

- Elaborarea unor bune practici, modele și standarde
- Pregătirea profesioniștilor implicați în ecosistemul JR
- Îmbunătățirea comunicării între diverse instituții de orice nivel
- Conștientizarea la nivelul comunității și campanii de implicare.

Pe lângă aceasta, este cu siguranță necesar să se prevadă înființarea unui organism de coordonare central și oficial, precum și garantarea unei mai mari independențe politice și administrative pentru programele de justiție restaurative și un sprijin mai mare al guvernului central pentru măsurile aplicate la nivel local.

Pentru a promova popularizarea mai mare și utilizarea pe scară mai largă a acestui instrument, este important ca, de la nivel trans-național la nivel local:

- Să existe suportul legislativ pentru resursele publice destinate sprijinirii demersului JR în funcție de dovezile privind impactul acesteia
- Să existe angajamentul – la nivel de sistem – de a oferi cetățenilor acces la practicile JR existente la nivel de comunitate ca primă opțiune pentru gestionarea majorității infracțiunii, cu asigurarea dreptului legal de acces la sistemul de justiție tradițional pentru cei care nu sunt satisfăcuți de rezultatele justiției restaurative
- Să se dezvolte mai multe forme hibride de intervenție care să asigure echilibrul între punctele forte și limitările intervențiilor individuale de JR;
- Să se întărească responsabilitatea comunității și civice prin creșterea implicării în

inițiativele derulate la nivel de comunitate;

- Să se utilizeze mai mult dialogul cu comunitatea victimelor surogat ale infracțiunilor;
- Să se aplice principiile și practicile JR la nivelul școlilor;
- Să se amplifice utilizarea principiilor și practicilor JR la locul de muncă;
- Să se amplifice sprijinul suplimentar și măsurile de implicare pentru victimele infracțiunilor violente.

În cele din urmă, o atenție sporită trebuie acordată modului de înființare a structurilor, tehnicilor și modelelor deschise și flexibile care pot fi împărtășite de mai multe țări și care permit măsurarea și evaluarea practicilor și rezultatelor RJ în timp.

2. METODOLOGII PRACTICE DE APLICARE A JR ȘI DG

JR oferă o serie de programe alternative atât în ceea ce privește abordarea reabilitării cât și în ceea ce privește abordarea remunerării (Bazemore and Walgrave, 1999; Braithwaite, 1997; Gavrielides, 2008), ca un fel de umbrelă ce cuprinde mai multe tipuri de intervenție în contextul justiției penale.

Paradigma JR care poate fi transpusă în diferite abordări teoretice și programe specifice, are la bază trei personaje:

1. Autorul infracțiunii, care trebuie să se responsabilizeze,
2. Victima, care a suferit prejudiciul și are nevoie de reparații,
3. Comunitatea, care are nevoie de reconciliere.

În paradigma restaurative, aceste trei părți implicate se reunesc, însă, în funcție de situația specifică și eveniment, există aplicații diferite și flexibile ale practicilor JR.

Dacă doar două din cele trei zone se intersectează sau dacă programul acționează într-o singură zonă, există un program restaurativ mediu sau parțial.

Există programe restaurative parțiale, care privesc doar unul dintre actori (infractor, victimă

sau comunitate) și care includ munca cu familia infractorului, munca socială centrată pe familie, munca în comunitate, munca exclusiv cu infractorul: responsabilizarea este esențială în aceste programe.

Metodele de implementare a JR includ:

- Conferința victimă-agresor, cunoscută și sub denumirea de mediere sau reconciliere între victimă și agresor;
- Conferința de grup familial;
- Conferința de grup comunitar;
- Medierea în cercuri de pace.

Pentru elaborarea programului și selectarea uneia din formele menționate mai sus, trebuie luate în considerare: teritoriul de implementare, comunitatea locală, fractura relațiilor sociale care a produs suferință.

Care este cea mai bună formă? Fiecare din ele are puncte forte și puncte slabe

	PUNCTE FORTE	PUNCTE SLABE
CONFERINȚA VICTIMĂ-AGRESOR	Este forma cea mai directă, confidențială și instructivă pentru părțile implicate	Absența impactului și nevoile nesatisfăcute ale celorlalte părți implicate
CONFERINȚA DE GRUP FAMILIAL	Membrii familiei și susținătorii sunt implicați în mod activ în proces	Accentul care se pune pe impact și nevoile părților direct implicate este redus
CONFERINȚA DE GRUP COMUNITAR	Alte părți afectate de conflict (membrii familiei, alți susținători, alte persoane din comunitate) participă la proces	Accentul care se pune pe impact și nevoile părților direct implicate este redus
MEDIERE ÎN CERCURI DE PACE	Alte părți afectate de conflict (membrii familiei, alți susținători, alți membri ai comunității) participă la proces	Accentul care se pune pe impact și nevoile părților direct implicate este redus
TOATE CELE DE MAI SUS, CU VICTIME ȘI INFRACTORI SUROGAT SAU FORME HIBRIDE	Flexibilitate maximă	Victima și infractorul nu se întâlnesc

Practica ce stă la baza acestor forme este dialogul restaurativ, în care părțile pot vorbi și asculta în siguranță. Acest lucru necesită:

- Suspendarea judecății;
- Deschiderea de a asculta ce are celălalt de spus, chiar dacă nu suntem de acord;
- Umilință și compasiune;
- Impact transformator al relației și
- Relații care plasează conflictul într-un context personal (pentru ambele părți)

Practicile DR pot include: dialog 1 la 1 sau dialogul în cadrul unui grup, fără un facilitator, sau dialogul 1 la 1 sau dialogul în cadrul unui grup în prezența unui facilitator.

În cazul în care este prezent un facilitator, el vorbește puțin dar este prezent emoțional, intervenind doar atunci când este necesar. Cu siguranță, este esențial ca facilitatorul să poată oferi o ascultare profundă și empatică, să onoreze poveștile personale ale tuturor, să pună în valoare puterea tăcerii, să acorde atenție limbajului corpului, minții și inimii și, mai presus de toate, să știe să comunice căldură și siguranță în dialog.

2.1. Conferința victimă-infractor

Programul de conferință victimă – infractor

VOM este unul din programele de JR cel mai cunoscute și mai uzitate, mai ales în America de Nord și Europa.

Elaborarea unui program eficient reprezintă pasul cel mai provocator și critic. Experiența a demonstrat însă că, adesea, această etapă este subestimată.

Atunci când se elaborează un program VOM este important să se definească:

- Obiectivele: dacă, prin definiție, programul este elaborat având ca obiectiv primar identificarea unui proces de soluționare a conflictului care să fie perceput ca echitabil atât de către victimă cât și de către infractor; fiecare program local trebuie să identifice, de asemenea, obiectivele secundare care sunt importante pentru comunitate, cum ar fi prevenirea infraționalității, reabilitarea infractorilor, asistența oferită victimelor, soluționarea conflictului comunitar, abilitarea victimelor, reconcilierea victimelor sau o alternativă la înțarcarare.

- Orice suport pentru comunitate/sistem
- Sursele de finanțare
- Populația țintă
- Managementul sistemelor informatice
- Training-ul mediatorilor.

În organizarea unui program VOM și asigurarea succesului acestuia, trebuie luate în considerare câteva aspecte cruciale:

- Admiterea vinovăției de către infractor;
- Consimțământul voluntar al părților (chiar și pentru infractor, acesta nu trebuie să fie coercitiv)
- Organizarea unei întâlniri față în față între victimă și autorul infracțiunii
- Training-ul și neutralitatea mediatorilor

Actorii cheie ar trebui să includă judecătorii, procurorii, avocații apărării, personalul corecțional: avocații victimelor, personalul care se ocupă de infractori pe perioada de probă, serviciile pentru victime, reprezentanții politici ai orașului, ai cultelor religioase, consilierii de vecinătate și lideri civici și de afaceri. Analiza actorilor cheie trebuie să evalueze modul în care fiecare dintre aceștia poate influența semnificativ dezvoltarea programului.

Crearea unui comitet consultativ poate, de asemenea, să contribuie semnificativ la eficiența programului de mediere cu victimele unei infracțiuni. Structura sa poate varia, în funcție de natura contextului și de nevoile programului, implicând o victimă care a participat la un VOM, un infractor care a participat la un VOM, lucrători comunitari pentru tineret, reprezentanți ai sistemului judiciar sau administrației judiciare, ofițeri de poliție, lucrători ai serviciilor pentru victime, asistenți sociali, lucrători în domeniul sănătății, reprezentanți ai comunității media, școli, biserici etc.

Scop

Scopul principal al VOM este de a identifica o metodă de soluționare a conflictelor în care sunt implicați în mod activ victima și infractorul, în scopul

- De a repara daunele emoționale și materiale cauzate de infracțiune;
- De a oferi părților oportunitatea de a discuta despre infracțiune;
- De a exprima sentimente;
- De a permite victimei și infractorului să găsească o cale comună de gestionare și reparare a daunelor cauzate de evenimentul infracțional

Motivarea participării

Una dintre motivațiile principale ale participării la un astfel de program este ca atât victima cât și autorul infracțiunii să dorească/să poată să-și exprime sentimentele și să vorbească direct unul cu celălalt, și să poată juca un rol activ în rezolvarea problemei (care, destul de adesea, pare să fie imposibil în sistemul de justiție penală).

Pe lângă aceasta, există și motive altruiste evidente, cum ar fi „dorința infractorilor de repara prejudiciul” sau „dorința victimelor de a ajuta infractorul”.

În sfârșit, există și sentimente de datorie atât din partea victimelor cât și din partea infractorilor față de cealaltă parte, față de familie, față de societate.

Cu toate acestea, participarea victimelor și infractorilor nu va fi niciodată asigurată prin coerciție.

Procesul VOM – elemente-cheie

În cadrul programului de conferințe, se vor avea întotdeauna în vedere, față de toate părțile implicate:

- Triada dialogului: VORBEȘTE, ASCULTĂ, FI ASCULTAT
- EMPATIA
- Obiectivul RESTAURATIV

Acest proces are două elemente centrale:

- *Repararea prejudiciului:* astfel, ascultarea empatică de către infractor a descrierii experienței, cu asumarea conștientă a propriei responsabilități, este crucială pentru activarea măsurilor restaurative pentru prejudiciul cauzat și pentru restabilirea relației de încredere.
- *Complexitatea,* care permite luarea în considerare a trecutului și motivațiilor infractorului, experiența sa de viață, nevoile neîmplinite și percepute, în contextul relațional în care infracțiunea a fost comisă. Prin urmare, reciprocitatea punctelor de vedere și așteptărilor se extinde asupra complexității proceselor trecute, prezente și potențiale, pentru a asigura repararea integrală a fracturilor care au rezultat din evenimentul infracțional.

Elaborarea procesului VOM va fi împărțită în patru etape

1. Etapa de elaborare: înregistrarea și analiza datelor evenimentului infracțional
2. Pregătirea pentru etapa de mediere: screening și evaluare pentru mediere
 - Întâlnirea cu infractorul pentru a-i afla povestea, pentru a-i explica procesul, pentru a obține consimțământul acestuia de a participa (acordul parental este obligatoriu în cazul în care infractorul este minor), câștigarea încrederii, pregătirea pentru participare (antrenarea modului în care se va răspunde la întrebări pe parcursul medierii), evaluarea capacității infractorului de a plăti compensații și disponibilitatea de a lua în considerare munca în folosul personal sau munca în folosul comunității
 - Întâlnirea cu victima pentru a-i afla povestea, pentru a-i explica procesul, pentru a obține consimțământul acestuia de a participa, câștigarea încrederii, pregătirea pentru participare (antrenarea modului în care se va răspunde la întrebări pe parcursul medierii),
 - Organizarea și planificarea sesiunii de mediere
3. Etapa de mediere: funcția mediatorului este de a stimula motivarea, de a reglementa interacțiunea, de a sprijini comunicarea și de a monitoriza procesul
 - Întâlnirea de mediere: introducere și explicații (se asigură posibilitatea ca întâlnirea să ia sfârșit în orice moment), discutarea a ceea ce s-a întâmplat și a ceea ce simt părțile în acest sens (ambele părți vor fi rugate să-și spună povestea, arătând interes și participare 'Ce s-a întâmplat, din punctul dvs. de vedere? Ce ați simțit?', victima

fiind, de regulă, cea care începe etapa narativă, cu excepția cazului în care refuză), discutarea impactului asupra victimei și asupra altor persoane, discutarea prejudiciilor și nevoii de recuperare a acestora, elaborarea unui acord de restituire

- Transmiterea acordului semnat către coordonatorul programului.

Propunere de agendă pentru sesiunea de mediere

- Prezentări
 - Explicarea rolului mediatorului
 - Explicarea procedurilor și regulilor de bază (interlocutorul nu va fi întrerupt, se va vorbi cu respect etc)
 - Discutarea evenimentului și impactului acestuia asupra părților
 - Discutarea prejudiciului și nevoii de reparare/recuperare a acestuia
 - Elaborarea unui plan de restituire/reparare
 - Semnarea acordului
 - Programarea întâlnirii de monitorizare, dacă este cazul
 - Închiderea sesiunii ('Cum v-ați simțit pe parcursul acestei întâlniri? Mai aveți și alte întrebări?' etc.)
4. Etapa de monitorizare (cu mediator)

Procesul VOM – etape

- Etapa de pregătire

Întâlnirile pregătitoare sunt importante în medierea victimă-infractor deoarece permit construirea încrederii între părți și mediator, și le oferă acestora posibilitatea de a-și spune poveștile, de a-și împărtăși sentimentele, de a fi auziți și recunoscuți.

În această etapă, este de asemenea esențial să se transmită informații despre beneficiile și riscurile medierii, despre procesul însuși de mediere și să se ofere răspunsuri la orice întrebări.

Mai mult, mediatorul are posibilitatea de a analiza cazul și părțile, de a verifica dacă alegerea participării este făcută în cunoștință de cauză informată și voluntară, de a evalua disponibilitatea la mediere și adecvarea cauzei pentru acest tip de mediere, de a identifica orice persoane de sprijin care ar putea de asemenea să participe (membri ai familiei, prieteni, membri ai comunității), precum și de a stabili nevoile părților și, prin urmare, ajustările procesului pentru veni în întâmpinarea acestor nevoi și, eventual, pentru a antrena comunicarea.

- Etapa de mediere

Mediatorul joacă un rol important în facilitarea dialogului între părți; el își îndeplinește funcția prin comunicare verbală și non-verbală, prin tonul vocii, prin atitudinea calmă etc.

Ascultarea cu atenție este cea mai importantă parte a rolului mediatorului deoarece oferă părților posibilitatea să genereze conversația directă între ele.

Povestirea propriei experiențe este esențială deoarece permite părților să vorbească, să asculte și să fie ascultate pentru a scoate la iveală conținut nou, pentru a genera încredere și pentru a investi într-un viitor mai bun.

Flexibilitatea este la rândul său importantă în gestionarea nevoilor individuale sau adaptarea la situații neașteptată în fluxul unui proces.

Mediatorul poate conduce conversația în orice moment, punând întrebări clarificatoare, însă cel mai important este să lase părțile să aibă o conversație directă între ele.

Acordul scris pentru soluționarea conflictului nu este scopul principal al medierii ci rezultatul identificării unei soluții prin dialog și înțelegere.

Pentru gestionarea practică a întâlnirii, se recomandă:

- Întâlnirea cu mediatorul cu 30 de minute înainte de începerea întâlnirii, pentru a împărtăși detalii și opțiuni și a stabili cine va conduce întâlnirea, pentru a pregăti modulele și mediul;
- La sosirea părților, se va evita ca acestea să se așeze și să înceapă să discute înainte de debutul efectiv al întâlnirii
- La începutul întâlnirii, se va asigura o atmosferă informală și relaxată, se va ura bun venit și se vor face prezentările, se va explica programul și beneficiile acestuia, se vor repeta metodele și regulile

Se propune o schemă pe 3 etape pentru desfășurarea întâlnirii:

1. Etapa 1 *Ce s-a întâmplat?* (informații despre prejudiciu) cu invitarea infractorului să-și spună povestea, cu excepția cazului în care victima și-a exprimat în scris interesul de a fi prima 'Acum este momentul să povestiți celuilalt ce s-a întâmplat.' Cealaltă parte este apoi invitată să pună întrebări. Pe parcursul narațiunii, mediatorul va reconforta atât victima cât și infractorul – Trebuie să fi fost dificil pentru dvs. – și îi va invita să-și detalieze poveștile. Se va pune apoi o întrebare de tranziție la etapa următoare, de la ce s-a întâmplat, la impact.

2. Etapa 2 *Care a fost impactul prejudiciului?* în care victima este invitată să spună ce a simțit, punând întrebări suplimentare pentru a cuantifica nivelul impactului. Infractorul va fi invitat să repete ce a auzit și să specifice impactul evenimentului asupra celorlalți și asupra comunității, precum și asupra lui însuși. În această etapă, este posibil să fie invitați și alți participanți care să discute despre impactul și consecințele infracțiunii. Se va pune apoi o întrebare de tranziție la etapa următoare, de la impactul prejudiciului, la soluționarea acestuia.

3. Etapa 3 *Ce reparații pot fi oferite?* (recuperarea prejudiciului) în care victima va fi invitată să identifice solicitările sale, infractorul va fi invitat să răspundă acelor solicitări și dacă există alte opțiuni de remediere, urmând să se stabilească apoi ce reparații pot fi efectiv oferite. Părțile vor semna un acord scris în acest sens. Cele trei cele mai comune tipuri de reparații sunt: reparații în bani (pecuniare), ore de muncă prestate în folosul comunității, o scrisoare de scuze, dar există și alte tipuri de reparații (și de activități care pot conduce la îndreptarea infractorului). La finalul întâlnirii, mediatorul va felicita participanții pentru rezultat și va invita pe toată lumea să-și exprime gândurile de final cu privire la această mediere. Dacă nu s-a ajuns la niciun rezultat, este totuși util ca părțile să vorbească despre valoarea acestei întâlniri.

În cadrul raportării de după întâlnire între mediatori, este recomandat să se evidențieze orice aspecte negative ale experienței, să se revizuiască punctele importante, să se sublinieze aspectele mai formative și să se stabilească ce informații vor fi transmise coordonatorului de program.

- Etapa de monitorizare

Se pot organiza întâlniri de monitorizare pentru a confirma dimensiunea relațională a soluției și pentru a crea un cadru de responsabilitate pentru ca infractorii să-și poată îndeplini angajamentele

Studiu de caz: *atac din motive rasiale (la liceu)*

Potrivit unui studiu de caz prezentat de West Midlands Restorative Justice HUB, în cursul unei dezbateri în clasă referitoare la terorism, victima a făcut un comentariu considerat rasist de către infractor, care ulterior a atacat victima.

Primii pași

Cazul a fost supus discuției în West Midlands RJ Hub iar ofițerii de poliție au strâns toate detaliile.

După evaluarea adecvării metodei JR, victima (și tatăl acesteia) au fost invitați și au și acceptat să participe la o întâlnire pentru care a fost necesar acordul parental (părinții fiind prezenți la întâlnire) deoarece victima era minoră.

Ulterior, mama infractorului și infractorul au fost invitați și s-a organizat o întâlnire, pentru care părinții și-au dat acordul (deoarece infractorul era de asemenea minor).

Pregătire

În cadrul întâlnirii cu infractorul și mama acestuia, s-a procedat la o evaluare inițială:

infractorul și-a asumat întreaga responsabilitate și a recunoscut efectele infracțiunii asupra victimei. Infractorul a explicat că în acel moment era furios deoarece a crezut că victima i-a insultat religia, recunoscând că, chiar dacă așa s-a întâmplat, nu avea niciun drept să atace victima. Infractorul a considerat că o eventuală întâlnire cu victima l-ar motiva să nu repete infracțiunea și că aceasta i-ar permite să-și ceară scuze.

Ulterior, cei 2 mediatori s-au întâlnit cu victima și tatăl acesteia, informându-i că mamei infractorului îi pare rău pentru ce s-a întâmplat, că voia să afle adevărul și că infractorul dorește să-și ceară scuze, victima fiind de acord să apeleze la JR.

Având în vedere că incidentul a avut loc la școală, s-a decis organizarea întâlnirii acolo, cu implicarea profesorului ambilor elevi, ambele părți și părinții acestora fiind de acord.

Au avut loc mai multe întâlniri cu victima și infractorul pentru ca mediatorii să fie siguri că aceștia sunt pe deplin pregătiți să se vadă față în față.

Întâlnire directă

În ziua întâlnirii față în față, un practician mediator s-a întâlnit cu victima la școală, prezentându-i un rezumat a ceea ce urmează, și a pregătit încăperea dedicată.

Un al doilea practician mediator s-a întâlnit cu infractorul pentru a-l pregăti pentru întâlnire. Profesorul a fost de asemenea prezent pe durata întâlnirii.

După prezentarea fiecărei persoane participante, s-a trecut la prezentarea regulilor.

Victima a explicat modul în care incidentul l-a afectat, furia pe care i-a stârnit-o, cum i-a afectat comportamentul, a discutat cu infractorul prezentându-i efectele asupra sentimentelor proprii și educației. Infractorul a putut să-și ceară scuze și să-și exprime gândurile cu privire la victimă înainte și după comiterea infracțiunii și la modul în care s-a simțit când a auzit ce i-a povestit victima.

Părțile au ajuns la un acord în sensul că vor încerca să soluționeze orice eventuale probleme în cazul în care ar mai apărea divergențe între ele pe viitor.

Feedback

După întâlnire, infractorul a discutat despre modul în care derularea procesului l-a făcut să-și dea seama de impactul pe care l-a avut asupra victimei, și despre faptul că și-a dat seama de consecințele faptelor sale dincolo de răul fizic pe care l-a produs.

Victima a declarat că avea nevoie de acest lucru și că simte o ușurare după scuzele prezentate de infractor.

2.2. Conferință de grup familial

Programul FGC

Conferința de grup familial (FCG) presupune implicarea comunității de persoane cel mai afectate de infracțiune (victima și infractorul, familiile acestora, prietenii și susținătorii-cheie ai ambelor părți) în decizia privind soluționarea unei act infracțional sau unui delict.

Această practică a fost inițiată în Noua Zeelandă, unde este utilizată în prezent pentru infracțiunile minore. A fost ulterior adaptată de forțele de poliție din Australia și apoi introdusă în Statele Unite ale Americii.

Este o practică uzitată mai ales în procesele penale cu minori dar poate fi utilizată cu succes după terminarea procesului, pentru a gestiona aspectele emoționale nerezolvate sau pentru a stabili anumite condiții specifice de reparare a prejudiciului. Practica a fost utilizată și în anumite cauze cu adulți, pentru infracțiuni precum furtul, incendierea, atac asupra minorilor, vânzarea de droguri și acte de vandalism.

Conferința de grup familial este implementată în școli, departamente de poliție, birouri de probațiune și grupuri de vecini. Unele programe sunt implementate printr-o singură agenție, în timp ce altele sunt dezvoltate în colaborare cu diferite instituții. În unele țări, FGC este administrată de poliție (o parte din Australia și Anglia), în altele de instanțele pentru minori (Australia de Sud), în altele prin intermediul sistemului de asistență socială (Noua Zeelandă), iar în altele de alte organizații care utilizează facilitatori comunitari (Queensland în Australia, Olanda)

Scop

FGC este menită să ofere victimei posibilitatea de a discuta despre infracțiune și sancțiunile adecvate și, concomitent, să sporească conștientizarea în rândul infractorilor cu privire la impactul comportamentului lor asupra oamenilor și la asumarea responsabilității depline. Implicarea susținătorilor-cheie permite ambelor părți să se reconecteze la principalele sisteme de sprijin ale comunității, precum și să-și asume răspunderea colectivă pentru sistemul de sprijin al infractorului, și în legătură cu comportamentul său pe viitor.

Motivarea participării

Îndeosebi în cazul conferințelor de grup familial cu infractori minori, rezultatul diverselor studii efectuate a arătat că familiile infractorilor sunt implicate mai frecvent și mai activ în procesul judiciar, atunci când participă la conferințe de grup familial, comparativ cu procesele judiciare tradiționale (Maxwell și Morris, 1993).

În această practică, familia joacă un rol crucial în special în viața unui infractor minor:

Intervenția justiției restaurative are, așadar, un potențial mai mare de a spori responsabilizarea familiei infractorului și a victimei.

Autorii infracțiunilor și victimele consideră această practică utilă și a fost constatat un rezultat pozitiv în ceea ce privește respectarea de către infractori a acordurilor încheiate în urma acestui tip de conferințe și în reducerea temerilor multor victime.

În sfârșit, acest tip de practică contribuie la dezvoltarea aptitudinilor comunității de soluționare a conflictelor și de a lua decizii participative. În fapt, asigurarea participării mai multor oameni contribuie eventual la o implicare mai mare a acestora în reintegrarea foștilor infractori în comunitate și la încurajarea victimelor.

Procesul FGC - elemente-cheie

În FGC; părțile care sunt cel mai afectate de infracțiune sunt implicate în mod voluntar ca și în cazul VOM

- Victima
- Autorul infracțiunii
- Familia, prietenii și alți susținători-cheie ai ambelor părți.

Pe parcursul întâlnirii, facilitatorul motivează părțile să discute despre prejudiciile cauzate de infracțiune fiecareia dintre ele și cum pot fi acestea reparate.

După ce victima și infractorul au fost contactați pentru a li se explica procedura și pentru a fi invitați la întâlnire, facilitatorul le cere să identifice susținătorii-cheie proprii care vor fi la rândul lor invitați să participe.

Pe parcursul întâlnirii, infractorul va începe să descrie evenimentul – cu excepția cazului în care victima dorește să fie prima – iar apoi fiecare participant descrie impactul pe care l-a avut infracțiunea asupra propriei vieți.

În urma narațiunii, infractorul ajunge să-și dea seama de impactul comportamentului său asupra victimei, asupra celor apropiați victimei și asupra propriei familii și propriilor prieteni. Pe de altă parte, victima poate exprima integral impactul faptei asupra propriei vieți și poate pune întrebări.

Infractorii pot povesti motivele pentru care au comis infracțiunea și modul în care le-a afectat viețile, se pot revanșa față de victime în cea mai mare măsură posibilă, prin intermediul unei forme sau alta de reparații.

Spre deosebire de VOM, prin faptul că permite participarea mai multor persoane, FGC are anumite avantaje potențiale, deoarece contribuie la responsabilizarea și vindecarea comunității în ansamblu, mulți cetățeni devenind factori direct implicați în procesele de

justiție penale și cu minori, și cercul persoanelor recunoscute ca fiind victime ale infracțiunii, pe lângă victima inițială, lărgindu-se mult. După discutarea impactului evenimentului infracțional asupra participanților, victimei i se solicită să identifice rezultatele preconizate ale conferinței, și apoi obligațiile infractorului. Toți participanții pot contribui la procesul de soluționare a problemei, pentru a stabili modalitatea în care infractorul poate repara prejudiciul cauzat.

Sesiunea se încheie cu semnarea unui acord între participanți. Reparațiile materiale constau în rambursarea către victimă a contravalorii prejudiciului cauzat de fapta respectivă. FGC permite, totodată, diferite posibilități pentru infractori: scuze, munca în folosul comunității, includerea într-un program de reabilitare sau tratament (consilierea privind sănătatea mintală, tratamentul dependenței de droguri sau pregătirea profesională).

Studiu de caz

Adam, un licean în vârstă de 15 ani, simpatizant al ideilor neo-naziste, a comis un act de vandalism în cadrul unei petreceri de weekend în școală.

În urma unui prim contact cu mama (Adam era minor) au fost strânse informații despre istoricul familial: mama se mutase în Ungaria din România, mai avea doi copii mai mari, unul de 26 de ani, care fusese încarcerat pentru atac deosebit de grav și lovituri, iar celălalt fiu, în vârstă de 23 de ani avea un copil aflat în grija celuilalt părinte, soțul mamei decedase în urmă cu mai mulți ani.

Mama știa de actul de vandalism și vorbise cu Adam despre asta, avertizându-l să nu mai repete fapta; a recunoscut că știa că Adam fusese implicat și anterior în probleme pe parcursul vacanței și se temea că ar problemele ar putea să se agraveze. Ea îl avertizase mereu să nu profereze injurii la adresa comunității române.

Adam a explicat cum, în noaptea de după petrecere, în timp ce se îndrepta spre casă cu prietenii săi, a distrus un tomberon de gunoi, subliniind că prietenii săi nu erau implicați în această faptă. Întrebat fiind de ce a făcut asta, el a răspuns doar că era foarte supărat pentru că peste stradă stătea un grup de romi. Adam a spus că aceștia nu-i făcuseră rău dar că pur și simplu nu putea suporta să-i știe atât de aproape de el.

Mama a afirmat că Adam avusese același tip de comportament și în situații anterioare.

Mama lui Adam s-a certat cu el, rugându-l să lase deoparte aceste idei radicale. Cu toate acestea, era conștientă că acest comportament se datora și situației sale familiale – unul din frații săi era în închisoare iar familia se destrăma.

În acest caz, analiza aprofundată realizată cu privire la băiat, mamă, colegii de clasă și profesori a revelat lipsa de atenție din partea membrilor familiei băiatului.

În JR, în completarea demersurilor de refacere a relației cu comunitatea din care face parte și cu colegii rromi, implicarea mamei este esențială pentru reconstruirea unei relații pozitive dintre cei doi, din punct de vedere al influenței pozitive și sprijinului ei pe care aceasta îl poate oferi băiatului pentru a se exprima și a-și dezvolta stima de sine.

2.3. Conferința de grup comunitar

Programul CGC

În cadrul acestei practici, membrii comunității sunt implicați în programul JR.

Elaborată în anii 1920, practica a continuat să fie utilizată în Statele Unite ale Americii, în special în San Francisco și Vermont (Bazemore și Umbreit, 2001). De regulă, CGC este dedicată infracțiunilor minore, non-violente, cu autor adult. Mai recent, ea a fost utilizată pentru infractori minori și constă în întâlniri între infractori și un grup redus de cetățeni, care participă la întocmirea acordului de sancționare a infractorilor, monitorizarea respectării acestuia, și transmiterea rapoartelor către instanță.

Scop

Comunitățile de cetățeni pot fi implicate direct în procesul judiciar, oferind soluții semnificative „generate de comunitate” pentru infracțiunile comise.

Participanții pot stabili detaliile reparării prejudiciului în cadrul unui acord de remediere a daunelor și asigură responsabilizarea pozitivă și reintegrarea.

Motivarea participării

În această practică, posibilitatea de reprezentare a comunității care este cel mai afectată de infracțiune joacă un rol important.

În acest tip de program, membrii comunității au interese comune și, prin urmare, promovează siguranța, responsabilitatea și reintegrarea pentru toate părțile implicate.

Ideea care stă la baza acestei practici este capacitatea justiției uzuale de a exprima puterea și valorile comunității.

Procesul CGC – elemente-cheie

Procesul presupune de regulă întâlnirea cu un grup de cetățeni pentru a discuta natura infracțiunii și efectele negative pe care le produce asupra victimei și comunității.

După o discuție detaliată, se propune o serie de sancțiuni care sunt dezbătute cu infractorul

și victima până se ajunge la un acord echitabil și acceptabil.

Se trece apoi la discutarea metodelor, acțiunilor și termenelor specifice de remediere a prejudiciilor.

Ulterior, infractorii vor documenta progresul înregistrat în respectarea condițiilor acordului. Procesul ia sfârșit la data expirării termenului planificat, după care se transmite un raport către instanță, privind respectarea sau nu de către infractor a sancțiunilor convenite.

Studiu de caz

Este prezentat cazul unui bărbat de origine africană, care a fost victima unui atac rasial pe una din străzile unui mare oraș, comis de doi bărbați care au proferat insulte rasiste la adresa sa și au exprimat fraza „du-te înapoi la tine în țară”. Chemată de un martor, poliția a luat declarațiile victimei și ale încă unui martor. Matricea rasială a agresiunii a fost confirmată. Comunitatea de vecini a început să resimtă o stare de anxietate și teamă ca urmare a intensificării episoadelor de acest tip. În acest caz, se poate apela la o conferință de grup comunitar, după parcurgerea etapei pregătitoare (selecția, informarea și acordul participanților, întâlnirea cu victima, întâlnirea cu infractorul), se va proceda la constituirea unui grup de cetățeni care se va întâlni cu infractorul pentru a discuta natura infracțiunii și efectele negative ale acesteia asupra victimei și comunității.

Cetățenii, victima și infractorul pot propune o serie de sancțiuni care sunt discutate cu infractorul și cu victima, până când se ajunge la un acord echitabil și acceptabil.

2.4. Cercurile de pace

Programul cercurilor de pace

Cercurile de pace au fost utilizate pe larg mai ales în școli (Mirsky, 2007, 2011; Wachtel & Wachtel, 2012), în industrie, pentru a implica muncitorii în atingerea unor standarde înalte de producție (Nonaka, 1993), și ulterior, începând cu 1992, în justiție, pentru a implica membrii comunității în deciziile privind gestionarea unui infractor (Lilles, 2002).

Cercurile de pace au fost utilizate inițial în Statele Unite ale Americii, în justiția penală tradițională, începând cu anul 1996, în Minnesota. Ele sunt acum utilizate în întreaga Americă de Nord și în alte părți ale lumii, atât pentru infractorii minori cât și pentru cei adulți, în diverse tipuri și contexte infracționale.

Scop

Ca și VOM și FGC, Cercurile de pace oferă un spațiu de întâlnire între victimă și agresor,. Dar implică și comunitatea în procesul decizional.

Participanții din comunitate pot fi de la membri ai personalului sistemului judiciar până la orice alt membru al comunității afectat de infracțiune: toți participanții – victima, familia victimei, infractorul, familia infractorului, reprezentanții comunității – vorbesc pe rând, așezați în cerc, trecând de la unul la altul un obiect care simbolizează luarea cuvântului.

Motivarea participării

Cercurile reprezintă o practică de JR versatilă, ce va fi utilizată proactiv, pentru a construi comunități, sau reactiv, pentru a reacționa la unele greșeli, conflicte și probleme.

Elementele importante ale cercului pot fi identificate în disponibilitatea de schimbare, participarea infractorului în comunitate și în sistemul de asistență. Accentul se pune pe simțul de apartenență la comunitate, promovarea responsabilității comune, conform căreia toate părțile conlucrează pentru identificarea unor soluții constructive.

În pofida faptului că doar câteva studii au fost realizate cu privire la eficiența acestora, Cercurile sunt considerate de majoritatea oamenilor ca un demers echitabil, ce permite fiecărei persoane să dea glas propriilor păreri și să colaboreze pentru identificarea unei soluții și a unei strategii eficiente de consolidare a relațiilor și întărire a comunității.

Spre deosebire de conferințe, problemele vizate privesc comunități mai mari și aspecte sociale.

Procesul cercurilor – elemente-cheie

Ca o condiție preliminară, participarea este voluntară iar infractorul își recunoaște vina.

În faza pregătitoare, victima și autorul infracțiunii sunt informați despre ceea ce urmează să se întâmple în cadrul cercului, se dă ascultare experiențelor acestora și sunt informați cu privire la ceilalți participanți la cerc (de regulă, 15 până la 50 de persoane participă la cerc, inclusiv victima, infractorul, familiile acestora și prietenii, judecătorii și personalul judiciar, procurorii, avocații apărării și ofițerii de poliție).

Pentru ca programul să fie eficient, este important ca infractorul să aibă legături puternice în comunitate.

Cercul este condus de un "coordonator" care va dirija mișcarea obiectului ce simbolizează luarea cuvântului. Persoana care preia obiectul poate vorbi și toți participanții trebuie să aibă posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere.

Cercul secvențial este structurat în jurul întrebărilor restaurative puse de facilitator; participanții descriu modul în care se simt, infractorul vorbește despre motivele pentru care a comis infracțiunea, victima și membrii comunității vorbesc despre impactul infracțiunii la

nivel economic, fizic și emoțional. După ce toată lumea a răspuns, facilitatorul trece la o discuție mai liberă despre nevoile victimei și despre modul în care pot fi acestea satisfăcute.

Prin această conversație, participanții dezvoltă o strategie de gestionare a cauzelor infracțiunii și a infracțiunii însăși (i.e., cu repararea prejudiciului sau cu munca în folosul comunității).

Cu toate acestea, cercul nu necesită întotdeauna un facilitator; în anumite cazuri, el poate fi condus de participanții care vor vorbi pe rând, până când toată lumea și-a exprimat părerea; toți participanții își asumă responsabilitatea pentru păstrarea integrității și atenției.

O altă metodă este acvariul, în care, în interiorul unui cerc mic, se află participanți activi care pot discuta o problemă, iar în afara acestuia se află observatorii așezați în mai multe cercuri concentrice. Un alt tip de acvariu implică existența unui scaun gol în interiorul cercului intern, care permite observatorului să stea jos, să spună ceva și apoi să se întoarcă în cercul exterior, permițând participarea limitată a acestuia (Costello, Wach tel, & Wachtel, 2010).

Având în vedere modul în care se desfășoară, practica cercului este o practică ce încurajează mai mult ascultarea și mai puțin vorbitul (Costello, Wachtel și Wachtel, 2010).

Dacă toate părțile au căzut de acord asupra unei soluții, vor fi planificate cercuri de „urmărire”, pentru monitorizarea progreselor înregistrare de infractor.

Studiu de caz

Acest caz a avut loc într-o școală în care majoritatea elevilor sunt de etnie rromă. Conflictul a apărut între elevii rromi maghiari și elevii rromi români.

Prejudiciile și stereotipurile au degenerat într-un conflict atât de puternic încât a fost nevoie de intervenția unui asistent social.

Având în vedere că mulți elevi au fost afectați de mediul negativ, s-a apelat la activități de grup ca metodă de soluționare a problemei.

În cazul în care conflictul este foarte violent, atât verbal cât și fizic, copii care sunt cei mai responsabili pentru escaladarea acestuia ('copiii problemă ') trebuie îndepărtați de situație și trebuie să participe la sesiuni individuale cu profesioniști.

Evaluare

1. Care dintre scopurile de mai jos este scopul fundamental al oricărei intervenții de justiție restaurative?
 - a. Nevoia de a sancționa autorii infracțiunilor
 - b. Nevoia de a repara prejudiciul suferit de victimă**
 - c. Ambele
 - d. Niciuna din cele menționate mai sus

2. _____ oferă o alternativă la accentul pus pe remunerare în procesul de sancționare al justiției penale, și trece dincolo de limitele tratamentului individual
 - a. Justiția restaurative**
 - b. Justiția vindicativă
 - c. Sistemul de sancțiuni
 - d. Niciuna din cele de mai sus

3. În care dintre programele de mai jos impactul și nevoile nesatisfăcute ale altor persoane implicate în infracțiune nu sunt luate în considerare?
 - a. Medierea victimă – infractor**
 - b. Conferința de grup familial
 - c. Conferința de grup comunitar
 - d. Cercurile de pace

4. Mediatorul în practicile JR și DR trebuie
 - a. Să evite liniștea în timpul medierii
 - b. Să nu manifeste niciun interes sau dorință de participare în timpul povestirii infractorului
 - c. Să asculte empatic și profund față de toate părțile implicate**
 - d. Să se concentreze exclusiv pe comunicarea verbală a părților implicate

5. Care din exemplele de mai jos este un exemplu de reparații?
 - a. Plata unor despăgubiri financiare victimei
 - b. Scuzele
 - c. Scuzele
 - d. Toate răspunsurile sunt corecte**

Bibliografie

Alessandro Monacelli, Alice Franchina, Andrea Oleandri, Carolina Antonucci, Claudia Pomata, Claudia Tozzi, Claudio Paterniti Martello, Daniela Ronco, Dario Di Cecca, Elia De Caro, Federica Brioschi, Giulia Cianchini, Giulia Fabini, Giovanni Torrente, Giuseppe Mosconi, Matteo Falcone, Patrizio Gonnella, Perla Allegri, Sara Pantoni, Simona Filippi, Simona Matera, Simone Santorso, Stella Noviello, Susanna Marietti, Vittoria Scogna
un anno in carcere | XIV rapporto sulle condizioni di detenzione Associazione Antigone, 2018, isbn 9788898688241

Carrie Menkel-Meadow

Restorative Justice: What is it and Does it Work?

Georgetown Public Law and Legal Theory Research Paper No. 1005485, 2007

Estelle Zinsstag, Marlies Teunkens, Brunilda Pali

Conferencing: a way forward for restorative justice in Europe
European Forum for Restorative Justice (EFRJ) v.z.w., 2011

Gianluca Tramontano
Intorno all'idea di giustizia riparativa

MINORGIUSTIZIA, Giugno 2016, DOI: 10.3280/MG2016-001002

Mark S. Umbreit
Restorative Dialogue: A Transformative Journey of Peacemaking

Center for Restorative Justice & Peacemaking University of Minnesota, School of Social Work 2004

Mark S. Umbreit
Dialogue-Driven Victim Offender Mediation Training Manual. A Composite Collection of Training Resource Materials

Center for Restorative Justice & Peacemaking School of Social Work, University of Minnesota 2015

Patrizia Patrizi
Giustizia e pratiche riparative. Per una nuova giustizia di comunità, PATRIZIA PATRIZI
Diritto @Storia. Rivista internazionale di scienze giuridiche e Tradizione Romana. Anno XVI 2017 – Quaderno N.15
– Nuova Serie ISSN 1825-0330

Regina Hajnal, Anna Kucińska, Sára Nagy, Jacek Purski, Zsófia Szák, Borbála Takács
Prevention of Youth Radicalisation Through Self-Awareness of Cognitive Biases, Precobias Project n: 867186

restorative dialogue against
violent radicalization

RDAVR

MODULUL 4

PROMOVARE, IMPLICARE ȘI ABILITARE

Eforturi ale comunității pentru prevenirea
radicalizării violente și extremismului în Europa

Autori

dialog restaurativ împotriva
radicalizării violente

Cuvânt înainte

Modulul implicare și abilitare comunitară servește drept introducere în prezentarea rolurilor pe care le joacă comunitățile în prevenirea radicalizării violente și a extremismului, evidențiind beneficiile eforturilor bazate pe responsabilizare și implicare, care permit ca dezbaterile și inițiativele să fie încadrate într-un context de transformare și schimbare. Încă de la începutul demersului justiției restaurative, susținătorii acestuia au atacat justiția penală tradițională, mai ales așa cum este practică în culturile occidentale, pentru că nu au reușit să implice și să abilitaze oamenii, care sunt cel mai direct afectați de infracțiuni, și familiile lor. Într-adevăr, s-a susținut că persoanele care au fost vătămate de o infracțiune au fost adesea și aproape în totalitate excluse din sistemul de justiție penală, absență care a avut consecințe foarte negative. Justiția restaurative a apărut ca urmare a dorinței de implicare mai profundă și de abilitare a persoanelor care au fost vătămate sau afectate de activități infracționale în trecut.

Justiția restaurative a câștigat popularitate recent, fiind utilizată într-o varietate de situații, inclusiv în conflicte la școală, la locul de muncă și chiar în situații de violență în masă.

Cu toate acestea, din moment ce justiția restaurative își are rădăcinile în arena justiției penale și s-a dezvoltat cel mai mult chiar în acea arenă, capitolul de mai jos se va concentra în mare măsură pe noțiunile de implicare și abilitare în contextul reformei justiției penale. Pentru a înțelege ce înseamnă implicare și abilitare, vom pleca de la următoarele definiții: implicarea este participarea voluntară a părților interesate în deciziile privind urmările unor fapte reprobabile sau vătămări; iar abilitarea nu este doar capacitatea de a participa, ci și capacitatea de a recurge la resursele necesare pentru a lua o decizie și pentru a o pune în aplicare.

Modulul este împărțit în trei secțiuni distincte care combină teoria și practica și oferă facilitatorilor un ghid flexibil și adaptabil pentru implicarea de succes. Având în vedere riscul de stigmatizare ulterioară și alienare a persoanelor care gestionează o astfel de problemă sensibilă, acest capitol va fi considerat doar un ghid și se bazează pe importanța eforturilor multi-disciplinare de demontare a unor premise.

Modul

Rezumat modul/
conținut principal/
relevanță

Introducere în implicarea comunitară în PVE/PVR

*Partea I - Înțelegerea principiilor de bază și conceptelor teoretice
ale implicării și abilitării*

Partea a II-a - Crearea unor punți

Beneficiile implicării și abilitării comunității

Măsurile de protecție

Partea a III-a - Responsabilitate și implicare

Etapele implicării

Factorii de implicare

Generarea impactului

Abilitare susținută

Evaluare

Rezultatele învățării

La finalizarea acestui modul, cursanții ar trebui să poată

- Să discute despre conceptele teoretice și principiile de bază ale implicării comunității*
- Să planifice și să pună în aplicare metodele de schimbare a proceselor de gândire, planificare a strategiilor și aplicare*
- Să elaboreze acțiuni de implicare cu priorități și activități precise și clare*
- Să prelucreze și să prezinte datele rezultate în urma acțiunilor de monitorizare părților interesate*
- Să elaboreze etape specifice în funcție de context și tehnici corelate de implicare*

Obiectivele modulului

Prezentarea unui cadru de susținere a rolului comunităților în prevenirea și combaterea extremismului violent și radicalizării violente

Introducerea abordărilor de comunicare bazate pe responsabilizare și implicare

Sistematizarea unui model practic de implicare care poate valorifica aptitudinile societății civile și capacitatea de prevenire și combatere a radicalizării

Set de cunoștințe, concepte, termeni și activități

Introducere

Justiția restaurative este o metodă de gestionare a conflictelor și infracțiunilor care permite autorului infracțiunii, persoanelor prejudiciate ca urmare a infracțiunii și comunității, să colaboreze în identificarea unei soluții durabile. Spre deosebire de sistemele de justiție convențională din Europa, care depun eforturi să sancționeze fiecare act de injustiție plecând de la premisa că acest lucru va contribui la satisfacția victimei și a societății, justiția restaurative se concentrează pe repararea injustiției și reconstruirea relațiilor, mai degrabă decât pe impunerea unei sancțiuni.

Este important de remarcat că justiția restaurative nu este un model particular, ci mai degrabă o colecție de concepte ce pot fi puse în aplicare în diverse situații, cum ar fi conflictul, infracțiunea, abuzul și altele.

Ca urmare a încărcăturii emoționale, dezbaterile privind extremismul și radicalizarea violentă sunt provocatoare, îndeosebi atunci când sunt inițiate de profesioniștii care reprezintă o autoritate a statului. Prejudecățile referitoare la persoane, politici și credință pot conduce la stigmatizarea unor comunități întregi iar încercările de a avea un dialog deschis pot fi interpretate greșit ca un paravan pentru strângerea de informații. Cu toate acestea, în pofida dificultăților întâmpinate atunci când se discută despre radicalizarea violentă și extremism, devine din ce în ce mai clar că numeroase reacții pozitive și pline de sens vin tocmai din rândul comunităților care sunt perfect poziționate pentru a înțelege probleme și riscurile implicate și pot identifica oportunitățile de intervenție prin comunicare clară, cu compasiune și plecând de la premise culturale.

Nu este deloc surprinzător că instituțiile europene au subliniat constant rolul vital al comunităților în prevenirea (și combaterea) extremismului violent și radicalizării, cu accent pe nevoia urgentă de acțiuni de implicare și angajare. Aceste eforturi s-au concretizat în constituirea Rețelei de Conștientizare a Radicalizării (RAN, din engleză, Radicalisation Awareness Network) care se dorește a fi un stimulent în crearea unor punți între comunitățile afectate, societatea civilă și autoritățile locale.

Pentru ca eforturile implicării și abilitării comunităților să fie eficiente, Rețeaua de Conștientizare a Radicalizării (RAN) subliniază că este nevoie de o întărire permanentă a acestor eforturi și de sprijinul constant și direct (sau complementar) din partea guvernelor și autorităților publice (Radicalisation Awareness Network, 2019). Mai important este totuși ca accentul pe abordările privind implicarea comunității să nu urmeze un model nediferențiat, unic, ci unul adaptat nevoilor fiecăreia.

Indiferent de modul în care sunt implementate aceste eforturi (de exemplu, sub formă de

programe de patrulare cu vecini), accentul primordial trebuie pus întotdeauna pe abilitarea persoanelor-cheie din comunitate. Aceste persoane vor fi responsabile pentru combaterea radicalizării deoarece sunt în poziția perfectă pentru a gestiona emoțiile brute și încuraja dezvoltarea rezistenței.

Implicarea comunităților în prevenirea și combaterea radicalizării și extremismului violent nu pot fi separate de practica mai largă a abilitării comunităților, așa cum s-a arătat. Au fost identificați mai mulți factori-cheie (uneori chiar diametral opuși) atât în literatură cât și în practică: înțelegerea vulnerabilității migranților și grupurilor minoritare (alături de provocările structurale ale dezavantajelor și marginalizării (Mayo și alții, 2009)) și asigurarea accesului la educație și servicii sociale pe bază de nevoi mai degrabă decât apartenența la grup.

În scopul prezentării unei imagini comprehensive a implicării și abilitării comunității în prevenirea și combaterea radicalizării violente și extremismului, capitolul următor este împărțit în trei mari secțiuni: CE – care va face introducerea în ceea ce înseamnă implicarea comunității; DE CE – care va prezenta beneficiile eforturilor de implicare și crearea unor punți între autorități și societatea civilă; CUM – care va prezenta pașii implicării.

CE – Înțelegerea implicării și abilitării comunității

Participarea comunitară înseamnă mai mult decât îndeplinirea responsabilităților civice precum prezentarea la vot, acțiuni de voluntariat și/sau oferirea în mod regulat de sprijin pentru activitățile care încearcă să aducă laolaltă rezidenții unei comunități. În realitate, ea merge dincolo de simpla mobilizare a oamenilor în spatele unui singur obiectiv tangibil. Un element-cheie al implicării în comunitate, îndeosebi pentru prevenirea și combaterea radicalizării violente și extremismului, îl reprezintă acțiunea în care membrii se alătură eforturilor care au potențialul de schimbare fundamentală, schimbând paradigma tradițională de rezolvare a problemelor și de investiții cu una unu de conexiune, posibilitate, și afirmare.

O mai bună înțelegere a eforturilor de implicare a comunității în prevenirea radicalizării violente și a extremismului, ca urmare a atenției sporite acordate unor astfel de eforturi, a dus la progrese semnificative în domeniu; cu toate acestea, realitatea angajamentului și abilitării comunității continuă să se confrunte cu dificultăți. Lipsa de încredere în entitățile guvernamentale, autoritățile publice și poliție face mai dificilă continuarea activităților de implicare într-o manieră eficientă și efectivă. Mai mult, reticența guvernelor locale de a promova idei noi se adaugă la dificultatea implementării unor astfel de abordări. Rețeaua de Conștientizare a Radicalizării (Radicalisation Awareness Network, 2019). Nu există nicio îndoială că comunitățile sunt actori cheie în procesul de schimbare, adăugând valoare sprijinului continuu, înțelegerii primordiale și experienței, precum și oportunităților de comunicare, colaborare și schimb (printre alte beneficii); cu toate acestea, conceptul de comunități trebuie mai întâi deconstruit pentru a fi reconstruit și adaptat la nevoile sistematice ale unui grup ținut cu risc ridicat (Marsden, 2021).

Comunitățile sunt construite în jurul populației, amplasării, valorilor și atitudinilor. Ținând cont de faptul că viețile indivizilor din cadrul unei comunități sunt unice, nevoile lor pot fi experimentate la nivel colectiv. Înțelegerea structurii sociale și culturale a fiecărei comunități (și a sub-comunităților acestora) este esențială.

Pentru a evita un eventual efect de stigmatizare al faptului că aceste comunități sunt considerate doar ținte ale politicilor, mai degrabă decât actori interesați și implicați, care pot face juca un rol proactiv în conceperea, implementarea și evaluarea eforturilor de prevenire, autoritățile locale ar trebui să facă eforturi pentru mai multă implicare și abilitare a liderilor comunităților, în urma evaluării adecvate a nevoilor și identificării zonelor de sprijin, ținând cont de faptul că o comunitate puternică se înființează atunci când abordarea comunicativă a discursului civic se îndreaptă spre generarea de responsabilitate și angajament, susținând eforturile de depășire a fragmentării sociale.

Comunicarea și implicarea care izvorăsc din responsabilizare se creează prin accentul pus pe potențialul de transformare și cele trei aspecte-cheie ale sale:

Gândire -> Planificare strategică -> Aplicare

Angajamentul comunității bazat pe responsabilitate începe cu schimbarea modului de gândire – schimbarea tiparelor de gândire nu produce direct transformare, dar schimbarea proceselor de gândire permite o reîncadrare a problemelor și provocărilor, producând contextul în care transformarea este posibilă. Schimbarea tiparelor de gândire și crearea unui context care permite (și încurajează) transformarea este urmată de elaborarea de strategii pentru schimbare, mai degrabă decât doar de îmbunătățire. Planificarea strategică responsabilă se concentrează pe crearea unei comunicări cu sens care, în cele din urmă, face ca angajamentul pentru transformare să fie endemic.

“Transformarea apare prin alegere, nu prin mandatare, și trebuie să fie inițiată prin invitație. Invitația este un apel la crearea unui viitor alternativ.”

Aspectele-cheie ale angajamentului, participării și implicării cu succes a comunității sunt adesea stratificate pentru a include un mandat democratic care stabilește contextul și filozofia, acțiunile de vecinătate care evidențiază problemele și prioritățile locale și o strategie intermediară, care acoperă o gamă mai largă de preocupări.

Principii de bază și fundamente teoretice (MOBi, 2016)

Având în vedere importanța acordată implicării și abilitării comunității în ultimele decenii, au fost identificate principiile de bază care pot asigura implicarea cu succes (și sustenabilă) care trebuie să acopere:

Schimbarea culturală și implicarea organizațională – elaborarea, organizarea și procesele în derulare trebuie să-și găsească izvorul într-o planificare amplă și incluzivă, cu

restorative dialogue against
violent radicalization

RDAVR

definirea clară a scopurilor și nevoilor.

Integrarea și incluziunea – legitimitatea democratică și rezultatele calitative se bazează pe diversitatea demografică și pe integrarea echitabilă (în proces) și punerea în valoare a diversității de persoane, idei și voci.

Partajarea puterii și schimbul intercomunitar – comunitatea trebuie să aibă un rol activ și un sentiment de apartenență în procesul de implicare a comunității.

Flexibilitatea locală și adaptarea – acțiunile de implicare și abilitare a comunității trebuie să ia în considerare cu fermitate abordările adecvate care să răspundă nevoilor specifice (și adesea nuanțate) ale comunității.

Consolidarea capacităților, instruirea și resursele – rolurile persoanelor implicate trebuie să fie clar definite pentru ca abilitățile, resursele disponibile și cunoștințele să fie utilizate în mod corespunzător.

Încrederea și siguranța (dublate de o atitudine nepărtinitoare) – procese clare ar trebui definite în jurul transparenței

Comunicarea (abordare bidirecțională) – procesele de implicare trebuie să aibă la bază contribuția comunității, asigurându-se că există un permanent schimb de informații și feedback.

Parteneriatul și colaborarea – abordările multidisciplinare ar trebui adaptate pentru a gestiona problemele care pot apărea pe parcurs

În ciuda necesității ca procesele de implicare a comunității să adere la principiile de bază (adaptabile la cerințele specifice), modelele de prevenire centrate pe comunitate se bazează în primul rând pe nevoia de a distribui responsabilitățile și puterea în cadrul comunității.

DE CE – Crearea unor punți de legătură

În linii mari, **beneficiile implicării și abilitării comunității** în prevenirea radicalizării sunt duble și pot avea un impact pozitiv atât pentru membrii comunității, cât și pentru autoritățile locale și/sau naționale. Mai precis, prin implicare activă și abilitare continuă, membrilor comunității li se oferă o oportunitate mai bună de a înțelege modul în care polarizarea existentă poate fi atenuată, sentimentul de apartenență al membrului (și al potențialului membru) poate crește și poate conduce la valori identitare comune, iar abilitățile membrilor comunității de a recunoaște procesele de radicalizare și de a identifica indivizi expuși riscului pot fi îmbunătățite. Autoritățile locale pot beneficia de înțelegerea mai profundă a comunității (și de cunoștințele pe care le dețin cu privire la beneficiarii direcți ai politicilor sociale) și pot folosi aceste cunoștințe pentru procese adecvate de elaborare și identificare (Marsden, 2021).

Comunitățile joacă, de asemenea, un rol esențial în **evaluarea riscurilor și elaborarea strategiilor de management**, iar identificarea riscurilor, erorilor și corecțiilor în implementarea politicilor sociale poate fi influențată pozitiv de cunoștințele directe oferite de comunități și organizațiilor comunitare. Având în vedere complexitatea subiectului în cauză, abilitarea cu succes a comunității poate asigura un impact tangibil în diferite etape ale procesului: înainte de contactul cu sau implicarea în comportamente teroriste (prevenire), precum și în timpul sau după (de-radicalizare).

Măsurile de protecție includ, dar nu se limitează la, reinterpretarea ideologiei pentru a o face mai puțin rigidă și absolută, respingerea violenței pentru a obține obiective, participarea activă la programe legate de infracțiuni, sprijinul comunității și familiei pentru alternative non-violente (Penal Reform International, 2015). Acestea pot sprijini:

- Creșterea conștientizării amenințărilor de extremism violent precum și identificarea căilor de ajutor și sprijin;
- Eforturile în legătură cu și care pun sub semnul întrebării ideologiile și ideologii care încearcă să recruteze persoane pentru cauza lor;
- Dezvoltarea unor narațiuni care combat și oferă o alternativă la narațiunea și mesajele extremiste: alternative sau contra-narațiuni.

Comunitățile pot acționa ca o punte comportamentală, simbolică și practică crucială între indivizi și societăți, susținând integrarea socială, economică și politică prin rețele sociale pozitive, încurajare și formare, precum și acceptare și implicare (Marsden, 2016).

Prevenirea radicalizării violente și a extremismului necesită o abordare holistică și implicarea continuă a diverselor instituții, a societății civile, a liderilor religioși și a comunităților locale (GCTF, 2009). S-a susținut că o abordare privind sănătatea publică ar putea fi utilizată în eforturile de prevenire, oferind practicienilor oportunitatea de a folosi lecțiile învățate din domeniul prevenirii bolilor, prin plasarea accentului pe inițiativele cu mai multe părți interesate pentru identificarea adecvată a factorilor de protecție și de risc, precum și pe creșterea rezistenței comunității și promovarea comportamentelor pozitive prin implicare activă (Doda & McLellan, 2020). Combinarea eforturilor conduse de comunitate pentru prevenirea radicalizării și a extremismului violent cu practicile cu mai multe părți interesate implică un spectru larg de profesioniști, de la lucrători în domeniul sănătății sociale și mintale până la alți practicieni din ce în ce mai implicați în prevenirea și reducerea violenței în comunitatea lor (OSCE, 2019).

CUM – Pași de urmat pentru o implicare de succes

Implicarea comunității merge adesea „mână în mână cu implicarea familiei” (Radicalisation Awareness Network, 2019) și poate fi implementată printr-o gamă largă de forme – tipul (de implicare) va depinde de comunitatea însăși și ar trebui să fie întotdeauna adaptat contextului specific. O parte din metodele folosite pentru a asigura implicarea și împuternicirea comunității sunt:

restorative dialogue against
violent radicalization

RDAVR

Promovarea leadership-ului între membrii comunității, inclusiv în rândul tinerilor, prin învățarea **aptitudinilor de lider, activități de mentorat și oferirea exemplelor de urmat**

Organizarea de dialoguri, forumuri de discuție și platforme democratice

Pregătirea liderilor religioși să se implice în lucrul cu tinerii nu doar pe aspecte legate de credință ci și pe aspecte sociale și inter-generaționale

Pregătirea liderilor comunității să identifice persoanele vulnerabile

(Radicalisation Awareness Network, 2019)

Adaptate plecând de la modelele generale de implicare a comunității și, în special, de la ghidurile de politică comunitară (GCTF, 2009), eforturile de mobilizare, angajare și abilitare cu succes a comunităților să acționeze în sensul prevenirii extremismului violent și radicalizării pot fi împărțite în cinci etape de bază interdependente:

DEFINIREA PROBLEMEI: generarea ideilor și încurajarea dialogului

SOLUȚIA INIȚIALĂ: identificarea, clasificarea și adaptarea măsurilor/factorilor implicați

IMPLICARE: crearea unor agende comune și procese ferme

GENERAREA IMPACTULUI: stabilirea condițiilor priorităților comune și gestionarea rezultatelor

ABILITARE SUSȚINUTĂ: evaluare, diseminare și re-implicare

Etapele și succesiunea acestora permit organizațiilor societății civile să-și dezvolte propria metodologie relevantă pentru nevoile specifice ale comunității, abordând problemele și obiectivele propuse în fiecare etapă. Trebuie luați în considerare o serie de pași atunci când se încearcă angajarea și împuternicirea comunităților în prevenirea radicalizării violente și a extremismului

CE: În primul rând, **identificarea și cartografierea** problemelor și nevoilor comunității, a factorilor interesați, a intereselor și a modului în care aceste interese se pot împleni cu operațiunile viitoare și cu fiabilitatea misiunii sunt esențiale.

Acest proces inițial trebuie să aibă la bază măsurarea decalajului dintre ceea ce se întâmplă (analizarea stării, a situației și a stării curente a evenimentelor) și ceea ce ar trebui să se întâmple (cartografierea stării sau situației vizate), urmată de stabilirea strategiei de implicare a comunității în prevenirea și lupta împotriva radicalizării violente și a extremismului.

Această activitate de cartografiere vizează analiza nevoilor interne, dar și a contextului, oferind un punct de plecare în construirea de relații pentru implicarea cu succes a comunității și dezvoltarea misiunii (GCTF, 2009; MOLGROUP, 2017). Considerațiile importante pentru acest pas sunt centrate pe evaluarea problemelor, a persoanelor afectate de acestea și a urgenței acestora, precum și a cauzelor și impactului problemelor identificate. Acest punct de plecare

flexibil permite încadrarea în context și definirea problemei, iar implicarea activă a părților interesate din comunitate și generarea de dialog în jurul contextului și resurselor disponibile este esențială.

Identificarea punctelor slabe, a punctelor forte și a resurselor disponibile în centrele comunitare se concentrează pe capacităților din cadrul comunității însăși de a satisface nevoile acestora, oferind un cadru pentru concluzii și soluții pentru a umple golurile identificate. Pentru a prioritiza acțiunile necesare, aceste nevoi pot fi clasificate astfel:

Absolute – legate adesea de supraviețuire, nevoile absolute sunt considerate universale și trebuie tratate cu prioritate.

Exprimate – nevoile identificate și evidențiate de membrii comunității (anterior oricăror intervenții). Nevoile exprimate pot fi de asemenea identificate plecând de la plângerile repetate ale membrilor comunității rămase nerezolvate.

Percepute – discrepanțele identificate de membrii comunității, bazate pe opiniile proprii ale acestora. Analiza nevoilor și prin prisma sentimentelor exprimate reprezintă un element esențial în evaluarea nevoilor.

Relative – nevoi care sunt considerate necesare pe baza echității și standardelor stabilite de context și de diferențele dintre populații.

Este important ca eforturile să fie centrate pe obiective și rezultate contextuale, mai degrabă decât pe definiții globale, generale, ale unei amenințări (potențiale), deoarece definițiile globale pot limita utilitatea practică a unui efort depus de comunitate, prin diminuarea clarității acestuia și generarea unor tensiuni. Măsurile întreprinse în urma unei evaluări aprofundate a nevoilor trebuie să se bazeze pe eforturile de soluționare a nemulțumirilor comunității, de consolidare a încrederii în autoritățile guvernamentale și de reducere a decalajelor.

CINE: După cartografierea nevoilor, informațiile colectate sunt organizate și sintetizate, creionându-se deja o eventuală **soluție inițială**.

Aceasta are la bază un mecanism de identificare, clasificarea și adaptare care ghidează procesul înspre dezvoltarea unor rețele de factori de decizie care pot contribui în mod activ la prevenirea radicalizării și extremismului violent în interiorul comunității. Identificarea liderilor din comunitate și crearea unor grupuri de lucru multi-disciplinare va sprijini efectiv creionarea contextului, facilitând sprijinul permanent din partea comunității.

Plecând de la standardele de politică comunitară (GCTF, 2009; MOBi, 2016), primul pas în această etapă este legat indisolubil de faza de evaluare a nevoilor și presupune identificarea persoanelor, grupurilor și/sau persoanelor juridice care au un interes direct sau indirect în comunitate și misiunea respectivă. Actorii vizați pot fi:

restorative dialogue against
violent radicalization

RDAVR

Persoane care experimentează nevoile ce trebuie satisfăcute
Furnizorii de servicii psiho-sociale
Funcționarii guvernamentali
Liderii religioși
Persoanele ale căror vieți ar putea fi afectate de radicalizare
Activiștii din comunitate
Afacerile și antreprenorii locali

Accentul ar trebui să fie pus pe stabilirea strategiei de inițiative de calitate în domenii bine definite de preocupare, abilitarea persoanelor, grupurilor și/sau entităților juridice care pot afecta sau pot fi afectate de radicalizare în cadrul comunității, să ia măsuri active menite să acopere lacunele identificate în etapa anterioară. Strategiile bazate pe responsabilitate pot fi centrate pe:

- Identificarea reprezentanților grupurilor de interese
- Stabilirea impactului pe care acțiunile colective le vor avea asupra altor factori interesați și asupra intereselor acestora
- Identificarea resurselor (financiare sau de altă natură) și a persoanelor care pot contribui
- Identificarea rețelelor existente în comunitate și a canalelor de comunicare ale acestora
- Completarea informațiilor lipsă prin date preluate de la nivel local

Acest pas este esențial în stabilirea relațiilor de putere și sprijin în cadrul unei comunități specifice, ceea ce permite ca eforturile să fie îndreptate chiar spre factorii ce pot mobiliza în mod eficient resursele și pot sprijini misiunea.

Clasificarea factorilor interesați, problemelor și măsurilor identificate, în funcție de importanța lor strategică în prevenirea radicalizării violente și extremismului în cadrul comunității permite concretizarea eforturilor în jurul rezultatelor și obiectivelor vizate, a întrunirile ce urmează și exemplurilor de implicare (GCTF, 2009). Crearea unei baze de date și înregistrarea acestor informații este benefică deoarece poate oferi informații în timp real cu privire la evoluția și viitoarele eforturi necesare.

Pentru a spori utilitatea acestora, clasificarea documentației trebuie să aibă în vedere:

- Țelurile, scopurile și obiectivele eforturilor de implicare și abilitare a comunității
- Calendarul, etapele principale și termenele limită
- Metodele și procesele utilizate pentru atingerea obiectivelor
- Evidența participanților
- Un rezumat al preocupărilor, așteptărilor și percepțiilor
- Întrebările, propunerile și recomandările, deciziile și acțiunile
- O listă a eventualelor consecințe negative

Și nu în ultimul rând, **adaptarea** factorilor interesați, a indivizilor, grupurilor sau entităților juridice la problemele față de care aceștia pot întreprinde realmente cele mai multe acțiuni va contribui

la elaborarea unui plan comprehensiv de dezvoltare care va permite stabilirea și ulterior, dacă este necesar, îmbunătățirea nivelului de implicare. Acest proces de adaptare sprijină eficientizarea cu succes pe tot parcursul eforturilor de implicare și încurajează construirea unor matrice de resurse și abilități care pot spori deblocarea potențialului de implicare pe termen lung, de succes, a comunității și de abilitare în prevenirea radicalizării violente.

CUM: Primele două etape ale procesului de implicare se concretizează în stabilirea strategiei privind eforturile de prevenire și în asigurarea **implicării și participării active a comunității**.

Scopul acestei etape este de a lucra direct cu comunitatea pentru a asigura înțelegerea corectă, luarea în considerare și gestionarea preocupărilor și aspirațiilor. Este important de reamintit că, deși implicare este o etapă în ea însăși, implicarea comunității este, de fapt, un proces în continuă derulare care necesită eforturi în toate etapele.

Factorii determinanți ai acestei etape au la bază aspectele identificate anterior:

- Nivelul de participare dorit
- Etapele procesului de implicare
- Limitările și eventualele provocări ce pot apărea pe parcursul etapelor
- Tehnicile de implicare utilizate
- Strategia generală, țelurile, obiectivele și etapele principale ale acesteia

Pentru a asigura procesul decizional participativ continuu, strategia de implicare activă ar trebui concepută astfel încât să se asigure că acțiunile sunt planificate în mod adecvat pentru fiecare obiectiv definit și nevoie identificată (GCTF, 2009). Mai mult, scopul trebuie să fie clar pentru a evalua obiectivele misiunii, rezultatele așteptate și impactul și pentru a ajuta la stabilirea profunzimii și sferei de aplicare a eforturilor misiunii. Liniile directoare generale ale implicării ar trebui să ia în considerare următoarele:

- Asigurarea că tuturor participanților li se oferă posibilitatea de a-și exprima opiniile și gândurile
- Distribuirea în mod egal a oportunităților de participare și contribuție
- Adoptarea unor abordări centrate pe soluții
- Mentținerea accentului pe obiectivele clare ale implicării
- Evitarea convingerilor sau a motivelor pre-atribuite
- Oferirea de feedback tuturor factorilor implicați
- Promovarea mesajului-cheie într-un mod clar și transparent
- Luarea unor decizii comune privind măsurile de luat și monitorizare

Definirea clară a acțiunilor privind implicarea comunității contribuie la adaptarea strategiei de implicare la nevoile și contextul specifice comunității. Fiecare nevoie identificată ar trebui să fie urmată de acțiuni și resurse specifice care vor sprijini atingerea scopului final, iar acordurile de colaborare trebuie să ia în considerare termeni și condiții specifice pentru toate părțile implicate. Acest lucru contribuie la evitarea incertitudinilor pe tot parcursul procesului și asigură cooperarea solidă în eforturile de implicare. Un plan de cercetare contextuală poate fi utilizat pentru a sprijini această etapă, permițând crearea de agende comune și procese de bază,

definind clar sesiunile, responsabilitățile, bugetele, participanții și alte informații relevante.

GENERAREA IMPACTULUI are la bază managementul eficient al eforturilor de implicare.

Scopul primar al acestei etape îl constituie stabilirea priorităților și organizarea acțiunilor ce fac obiectul strategiei definite în comun. Este important să ne asigurăm că toate informațiile disponibile care pot influența în ultimă instanță procesele misiunii au fost împărtășite corespunzător și utilizate în scopul elaborării planului de acțiuni de implicare. Toți participanții trebuie să cadă de acord asupra rezultatelor și urgenței acestora, anticipând și reducând riscurile pe parcurs.

În scopul creării parametrilor de priorizare comună, este necesară identificarea acelor acțiuni care sunt critice, prin utilizarea mai multor criterii, cum ar fi:

- Nivelul urgenței
- Disponibilitatea resurselor
- Experiența necesară
- Ușurința menținerii și implementării
- Rezultatul estimat al acțiunii
- Consecințele estimate ale acțiunii
- Fezabilitatea intervenției
- Argumentele juridice

Stabilirea unei liste de criterii permite grupurilor implicate să vizualizeze ordinea de prioritate a acțiunilor necesare, să înțeleagă relevanța strategică a fiecărei acțiuni și să evalueze în mod obiectiv timpul necesar pentru punerea în aplicare pentru a obține maximum de efect.

În această etapă este vorba despre parteneriat, alocarea puterii, consolidarea încrederii și explorarea profunzimii problemelor apărute. Ea creionează un proces intens de planificare pentru ca participanții să colaboreze la o viziune colectivă pentru dezvoltare și permite ca deciziile să fie bazate pe sfaturi și recomandări aplicabile specificului fiecărei comunități, sub-comunități și nevoilor acestora în legătură cu prevenirea radicalizării violente.

Gestionarea rezultatelor proceselor de implicare presupune monitorizarea adecvată ulterioară. Prin stabilirea unui proces de monitorizare pas cu pas, participanții pot identifica cu ușurință dacă acțiunile contribuie într-adevăr la atingerea obiectivelor sau nu, și pot propune îmbunătățiri ale planului strategic în timp ce implementează etapele acestuia. Acest lucru permite o predictibilitate sporită și eforturi de remediere pentru a evita eșecurile.

ABILITAREA SUSȚINUTĂ necesită ca procesele decizionale finale să fie încredințate direct comunității astfel încât aceasta să continue să se implice în eforturile locale de prevenire a radicalizării violente și extremismului.

Această etapă reprezintă nivelul final al unei abordări de jos în sus care încurajează comunitățile să-și asume obligații de justiție socială și să se implice activ în deciziile care le afectează.

Promisiunea acestui proces și, mai precis, a etapei finale, nu se referă la furnizarea unui statut de autoritate, ci mai degrabă a unui model participativ activ care sprijină capacitatea continuă a comunității de a acționa în nume propriu pentru a obține controlul asupra vieții lor și contextele în care se află.

Este esențial ca întregul proces să fie evaluat și monitorizat atât în mod continuu, cât și după implementare. Procesele de evaluare oferă informații despre cele mai bune tehnici de implicare a grupurilor într-un anumit context, evidențiind gradul în care rezultatele misiunii sunt atinse și modul în care performanța percepută vs cea reală a misiunii influențează eforturile colective. Domeniile importante de luat în considerare atunci când se evaluează un plan de implicare a comunității pentru prevenirea radicalizării violente și a extremismului sunt:

- Numărul de persoane implicate și ratele de creștere
- Resursele utilizate
- Serviciile psiho-sociale implicate
- Abordarea multi-disciplinară și eforturile stratificate de implicare
- Nivelul de participare a diferitelor grupuri (persoanele expuse la risc, familiile acestora și rețelele sociale ale acestora, liderii religioși etc.)
- Schimbările comportamentale (în comunitate ca întreg, la nivel de persoane expuse riscului, la nivelul familiilor acestora etc.)

Etapele finale care sprijină abilitarea susținută în eforturile de prevenire a radicalizării violente sunt, de asemenea, similare cu etapele eforturilor pe termen lung ale politicii comunitare și se învârt în jurul strategiilor viitoare de cooperare (GCTF, 2009). Responsabilitatea facilitatorului în procesul de implicare ar trebui să fie transferată către liderii comunității, care pot replica strategia și o pot adapta la nevoile lor. Leadership-ul comunitar este o capacitate-cheie a comunității care facilitează participarea și întărește eforturile de abilitare. Rezultatele ar trebui transmise și promovate în moduri transparente, replicabile pentru a încuraja pregătirea comunității și viitoarele capacități de sprijin.

Interacțiunile dintre victimă și infractor au fost adesea văzute ca mijloc-cheie de a oferi posibilități de implicare și perspective de recuperare a prejudiciilor. În timp ce justiția restaurative pleacă de la premisa că aceste principii ar trebui să ghideze căutarea justiției de la început și pe tot parcursul procesului – indiferent dacă un infractor a fost identificat, dacă victima este dispusă să participe sau dacă o întâlnire este posibilă sau adecvată – ea nu presupune că lucrurile stau într-adevăr așa. Se poate argumenta că justiția restaurative este pur și simplu o serie de „întrebări directe” care sunt folosite pentru a ghida căutarea unor răspunsuri corecte în lumea actuală de astăzi. Ultimele două dintre aceste întrebări se referă la implicare și abilitare: cine este implicat în această misiune și care sunt interesele acestor persoane? Când vine vorba de implicarea părților interesate în încercarea de a remedia lucrurile, care este cea mai bună procedură de urmat?

Încă de la început, noțiunile de implicare și abilitare au fost în centrul dezvoltării domeniului, în ciuda faptului că multe provocări conceptuale și practice continuă să existe. Ele continuă să fie fundamentale atât pentru flozofia, cât și pentru practica justiției restaurative de astăzi.

Evaluare

Î1: De ce este important să încurajăm implicarea comunității în prevenirea radicalizării violente și extremismului violent?

- a. Creează punți, intensifică sentimentul de apartenență și încurajează implicarea și responsabilizarea**
- b. Permite autorităților să se concentreze pe alte probleme
- c. Abilitează autoritățile guvernamentale și autoritățile locale
- d. Oferă stimulente financiare membrilor săi

Î2: Ce nevoi sunt adesea identificate în etapa de cartografiere?

- a. Exprimare, imaginare, reale și urgente
- b. Absolute, relative, urgente și obligatorii
- c. Absolute, exprimate, relative și percepute**
- d. Observate, relative imediate și detectabile

Î3: Implicarea este o etapă de sine stătătoare și nu stă la baza întregului proces

- a. Adevărat
- b. Fals**

Î4: Măsurile de protecție la nivel de comunitate pot ...- (bifați toate răspunsurile aplicabile)

- a. Să facă profilul persoanelor și să le excludă din comunitate
- b. Să provoace ideologii și să modifice procesele de gândire**
- c. Să sprijine persoanele expuse riscurilor în dezvoltarea rezistenței**
- d. Să ofere îndrumări și să sporească sentimentul de apartenență**
- e. Să promoveze liderii care nu au trecut printr-un proces electiv și pozițiile de putere

Bibliografie

- Cherney, A., & Hartley, J. (2015). Community engagement to tackle terrorism and violent extremism: challenges, tensions and pitfalls. *Policing and Society: International Journal of Research and Policy*, 750-763.
- Doda, A., & McLellan, M. (2020). Promoting a Multi-Stakeholder Approach to Preventing and Countering Violent Extremism and Radicalisation that lead to Terrorism. Skopje: Monitoring Unit of the OSCE Mission to Skopje.
- GCTF. (2009). Good Practices on Community Engagement and Community-Oriented Policing as Tools to Counter Violent Extremism. Global Counterterrorism Forum.
- Marsden, S. (2016). Reintegrating extremists: deradicalisation and desistance. Springer.
- Mayo, M., Blake, G., Diamond, J., Foot, J., Gidley, B., Shukra, K., & Yarnit, M. (2009). Community empowerment and community cohesion: parallel agendas for community building in England. *Journal of Social Intervention: Theory and Practice*, 23-43.
- OSCE. (2019). Understanding Referral Mechanisms in Preventing and Countering Violent Extremism and Radicalization that Lead to Terrorism: A Guidebook for South-Eastern Europe. Vienna: Organization for Security and Co-operation in Europe.
- Penal Reform International. (2015). Preventing radicalisation in prisons: Developing a coordinated and effective approach. Amman: Penal Reform International.
- Radicalisation Awareness Network. (2019). Preventing Radicalisation to Terrorism and Violent Extremism: Community engagement and empowerment. RAN.
- UNODC. (2021). Technical Assistance Handbook on Appropriate use of Non-Custodial Measures for Terrorism-related Offenses. Vienna: United Nations Office on Drugs and Crime.

Resurse suplimentare

- <https://info-radical.org/wp-content/uploads/2017/03/cprlv-intervention-at-every-level.pdf>
- <https://www.britisoc.co.uk/about/latest-news/2018/july/counter-ing-radicalisation-rethinking-the-role-of-communities/>
- http://www.asmallgroup.net/pages/images/pages/CES_jan2007.pdf
- https://ec.europa.eu/home-affairs/system/files_en?file=2020-09/ran_br_a4_m10_en.pdf
- <https://www.communityplanningtoolkit.org/sites/default/files/Engagement.pdf#page=3>
- <https://www.integra-project.org/about-integra.html>
- https://www.thegctf.org/documents/10162/159885/13Aug09_EN_-Good+Practices+on+Community+Engagement+and+Community-Oriented+Policing.pdf

restorative dialogue against
violent radicalization

RDAVR

MODULUL 5

PRACTICA DIALOGULUI RESTAURATIV ȘI JUSTIȚIEI RESTAURATIVE

O abordare multi-dimensională
Rezistență, sănătate mintală și neurodiversitate

Autori

dialog restaurativ împotriva
radicalizării violente

Cuvânt înainte

Meri Ilich este originară din Serbia și s-a mutat în Barcelona, Spania în 1995, călătorind de trei ori în jurul lumii între 2016 și 2020. Ea a trăit în Jaipur, India și Bali, Indonesia. Este coach profesionist de viață și afaceri, terapeut emoțional, specialist în regresia post-viață și are 14 ani de experiență în training de leadership intercultural.

Acest modul este menit:

1. Să ofere o prezentare generală a sănătății mintale și neurodiversității în legătură cu prevenirea radicalizării violente și extremismului violent
2. Să sprijine cursanții în înțelegerea și promovarea dezvoltării inteligenței emoționale
3. Să evedențieze nevoia de înțelegere și practică multi-disciplinară în evaluarea riscurilor și intervenție

Modulul privind rezistența, sănătatea mintală și neurodiversitatea face o introducere în tulburările de sănătate mintală, analizează relația dintre neurodiversitate, puterea de recuperare și inteligența emoțională și impactul abordării multi-disciplinare a problemelor.

Modulul cuprinde trei secțiuni care combină și explică teoria și practica într-un mod flexibil și oferă un ghid adaptabil experților implicați în activități legate de orice parte a RT și interesați de o structură multi-disciplinară a soluției.

Modul

Rezumat modul/
conținut principal/
relevanță

1. Provocările și tulburările de sănătate mintală
 - 1.1. Tulburările mintale și simptomele acestora
 - 1.2. Efecte pe termen scurt și lung ale traumelor emoționale și psihologice
 - 1.3. Relația dintre sănătatea mintală generală și extremismul violent
2. Relația dintre inteligența emoțională și sănătatea mintală
 - 2.1. Știința emoțiilor
 - 2.2. Neurodiversitate, adversitate și rezistență
 - 2.2.1. Neurodiversitate
 - 2.2.2. Rezistență

Calendar și
programare

- 1. PROVOCĂRILE ȘI TULBURĂRILE DE SĂNĂTATE MINTALĂ:**
Lecție teoretică, 40 minute
- 2. METODOLOGII PRACTICE PENTRU INTERVENȚIA MULTI-DISCIPLINARĂ:**
sesiune de pregătire practică, 2 ore

Rezultatele învățării

La finalizarea acestui modul, cursanții ar trebui să poată

Rezultatul învățării nr. I

- Să definească trauma
- Să recunoască diversele tipuri de traumă
- Să înțeleagă impactul traumei asupra sănătății mintale și fizice
- Să înțeleagă importanța gestionării traumelor indirecte și uzurii compasiunii
- Să cunoască programele existente de prevenire a radicalizării violente
- Să înțeleagă beneficiile promovării unei dezvoltări sănătoase pentru prevenirea și/sau reducerea tulburărilor comportamentale și emoționale
- Să utilizeze „scuturile de rezistență” care pot împiedica oamenii să deschidă în mod cognitiv și emoțional ușa ideologiilor extremiste
- Să recunoască beneficiile implicării în mecanismele de sprijin la nivel de comunitate

Rezultatul învățării nr. II

- Să vadă inteligența emoțională ca pe un factor determinant pentru sănătatea mintală generală
- Să definească rezistența mintală și să deceleze diferența față de neurodiversitate și rezistență

Rezultatul învățării nr. III

- Să transpună înțelegerea și practica multi-disciplinară în evaluarea riscurilor și intervenție

Obiectivele modulului

Obiectiv I: Prezentarea definiției sănătății mintale și impactului traumelor în cazul radicalizării violente și extremismului

Obiectiv II: Introducerea relației dintre inteligența emoțională, rezistență, neurodiversitate și radicalizarea violentă și extremism

Obiectiv III: Transpunerea înțelegerii și practicii multi-disciplinare în evaluarea riscurilor și intervenție

Set de cunoștințe, concepte, termeni și activități

Mai este un drum lung de parcurs pentru a scăpa de stigmatizarea problemelor generale de sănătate mintală și chiar mai lung până la a conștientiza problemele de sănătate mintală și relația lor cu radicalizarea violentă. Acest modul abordează importanța sănătății mintale, a neurodiversității și a rezistenței în sistemul de justiție penală.

Reziliența (rezistența) se referă la capacitatea unei persoane de a se recupera rapid după depresie sau descurajare (Anderson, n.d.). Ea se referă, de asemenea, la capacitatea sau starea de adaptabilitate în circumstanțe dificile. În general, este o abilitate care poate fi învățată și consolidată prin diferiți pași în diferite zone, cum ar fi capacitatea emoțională sau sănătatea fizică. Această abilitate este esențială pentru infractori, dar și pentru profesioniștii care lucrează cu aceștia. Putem spune că profesioniștii care lucrează în sistemul de justiție penală pot face față unor condiții provocatoare și stresante învățând cum să fie rezistenți. Ei vor putea învăța cum să gestioneze un mediu de lucru defensiv și ofensiv, precum și să facă față întâlnirilor neprevăzute cu infractorii extremiști.

În plus, abordând sănătatea mintală și neurodiversitatea, practicienii din justiție penală pot recunoaște că majoritatea comportamentelor sunt răspunsuri la stres (Enright, 2021). Și, în loc să aleagă să reacționeze prin aplicarea rapidă a unor pedepse severe, ei pot constata, în urma evaluării, că un comportament problematic este adesea cauzat de lipsa de cunoștințe sau abilități, de stres, impulsivitate și tulburare emoțională.

1. Provocările și tulburările de sănătate mintală

1.1. Tulburările mintale și simptomele acestora

Grupul de boli care afectează gândirea, percepțiile, starea de spirit sau comportamentul unei persoane este definit cu termenul general de boală mintală. Acest tip de simptome provoacă dificultăți în relațiile de muncă, familiale, relațiile cu partenerul și în viața socială, și în interacțiuni în toate domeniile (Tipuri de probleme de sănătate mintală și boli, 2015).

Stresul este adesea prezent în această situație și poate agrava simptomele. Foarte des, terapia de diferite tipuri și în general, terapia psihologică sau o combinație de medicamente și consiliere pot fi de ajutor. Dacă nu sunt tratate, toate aceste tulburări pot duce la consecințe semnificative asupra vieții de zi cu zi a oamenilor.

Conform clasificării diagnosticelor DSM 5 (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders) aproximativ 297 de tulburări sunt enumerate ca probleme de sănătate mintală, fiind clasificate în patru categorii: 1) halucinații, 2) morozitate 3) delir, și 4) folies anormale (Apter, 2019).

1.2. Efecte pe termen scurt și lung ale traumelor emoționale și psihologice

Trauma poate fi consecința unor evenimente repetitive unice, multiple sau de lungă durată. Impactul unui astfel de eveniment poate fi subtil, insidios sau de-a dreptul distructiv. Depinde de mulți factori, inclusiv de caracteristicile individului, tipul și caracteristicile evenimentului

(evenimentelor), stadiul de dezvoltare, semnificația traumei și faptele socioculturale." (Îngrijire bazată pe traumă în serviciile de sănătate comportamentală, i.e. Trauma-Informed Care in Behavioral Health Services, 2014).

Trauma poate transforma viața de zi cu zi într-un coșmar, prin pierderea speranței, așteptări reduse cu privire la viață, teamă că viața se va termina brusc, teama de a nu avea acces la educație sau capacitatea de a avea o relație regulată, oportunități bune de muncă (Trauma-Informed Care in Behavioral Health Services, 2014).

Răspunsurile la traume pot fi, de asemenea, mai severe și includ stres continuu, fără perioade de odihnă, simptome puternice de disociere și obstacole intense în calea revenirii la siguranță. Răspunsurile întârziate la traume se pot manifesta sub formă oboasă persistentă, tulburări de somn, coșmaruri, frica de reapariție, flashback-uri anxioase, depresie, absența emoțiilor. Recuperarea în urma traumei poate fi foarte rapidă sau întârziată, ceea ce înseamnă în primul caz dificultăți de revenire la realitatea normală cu suferință constantă și în al doilea amorțeală emoțională vizibilă, flashback-uri depresive (Trauma Informed Care in Behavioral Health Services, 2014).

Istoria socioculturală a individului influențează reacțiile emoționale la traume. Furie, frică, tristețe, rușine: oricare dintre aceste sentimente poate fi prezent din diverse motive, la fel cum poate fi prezent refuzul de a avea sentimente asociate experiențelor traumatice care se traduce prin lipsa de emoții.

Trauma este, de regulă, sursa a două extreme emoționale: fie simțim prea mult (suntem copleșiți), fie prea puțin (suntem amorțiți). Pentru unele persoane, tratamentele pot consta în practici de mindfulness (antrenare a atenției conștiente), restructurare cognitivă și abordări de desensibilizare specifice traumei, cum ar fi terapia de expunere și desensibilizarea și reprocesarea mișcărilor oculare (EMDR). Amortirea este un alt efect foarte frecvent al traumei (Dewe și alții, 2016).

1.3. Relația dintre sănătatea mintală și extremismul violent

Statele membre ale UE sunt conștiente de pericolul radicalizării violente și există multe activități destinate investigării cauzelor, modului de manifestare și consecințelor acestui tip de violență. Activitățile îi implică atât pe cei vulnerabili la radicalizarea violentă, cât și pe cei care au fost deja radicalizați. Echipe de reprezentanți ai societății civile, asistenți sociali, lucrători cu tineri, profesori, profesioniști din domeniul sănătății, autorități locale, polițiști și ofiteri de închisori participă la atât prevenirea, cât și la combaterea extremismului violent sub toate formele sale, precum și la eforturile de reabilitare și reintegrare a extremiștilor violenți. Toți sunt implicați ca parte a RAN, o rețea de practicieni din prima linie care se ocupă de violența radicală. Fondată în 2011, RAN a adus laolaltă peste 6.000 de practicieni, din toate statele membre ale UE. Legătura dintre radicalizarea violentă și problemele de sănătate mintală a fost unul dintre punctele de interes și o anchetă aprofundată a fost demarată în 2019 cu scopul de a înțelege realitatea și de a oferi noi soluții cu privire la persoanele implicate din ambele părți și autoritățile care ar trebui să detecteze, să abordeze și să sprijine acești indivizi (Raport privind colaborarea

bazată pe proiecte privind detectarea, sprijinirea și gestionarea riscurilor prezentate de indivizii cu probleme de sănătate mintală care prezintă semne de radicalizare, 2019).

Statele membre au discutat despre definițiile sănătății mintale și ale tulburărilor mintale și relația lor cu radicalizarea violentă. Una dintre definițiile acceptate ale radicalizării violente este aceea conform căreia „radicalizarea violentă este un proces social și psihologic prin care oamenii obișnuiți devin atât de tulburați încât sunt dispuși să-și sacrifice viața și viața civililor nevinovați pentru a face un protest politic” (Bhui și alții, 2014). Extremismul violent satisface uneori „nevoia de sens” a unei persoane (A.W. Kruglanski 2009) (A.W. Kruglanski 2014) (Webber 2017) sau de statut într-un context social specific (Bartlett 2012) „O stare de incertitudine îi face pe indivizi să aibă opinii radicale, care oferă un nou sentiment de certitudine și o justificare pentru luarea de măsuri violente” (Borum, 2011: Migrație și afaceri interne, 2019)

Nu toate tulburările de sănătate mintală se confruntă cu un risc crescut de a deveni violente (ME Welton, Violence and Mental Illness 2008), doar anumite tulburări mintale fiind un factor de risc sau pentru comportamente violente, cum ar fi tulburările legate de consumul de droguri, unele tulburări de personalitate, psihotice și tulburări afective și/sau unele trăsături antisociale, obsesive și histrionice (Campelo, et al. 2018) Există, totuși, de asemenea dovezi că tulburările mintale pot avea o prevalență crescută, în special în terorismul cu actor singularic.

Există o legătură puternică între tulburările mintale și extremismul violent care acționează individual, mult mai mult decât în cazul extremiștilor care acționează în grup (O'Driscoll 2018). Potrivit cercetării efectuate de Gruenewald, Chermak și Freilich 40% din făptuitorii individuali se confruntă cu tulburări mintale, în vreme ce doar 7,6% din făptuitorii actelor comise în grup se confruntă cu acest tip de tulburări (S.C. Jeff Gruenewald 2013).

2. Relația dintre inteligența emoțională și sănătatea mintală

2.1. Știința inteligenței emoționale

Emoțiile, cum ar fi fericirea, surpriza, tristețea și furia, dau sens senzațiilor corporale bazate pe experiența trecută și sunt create de creierul nostru. Abilitățile emoționale sunt foarte importante pentru sănătatea noastră mintală. Pe de o parte, persoanele cu tulburări mintale au mai puține abilități emoționale - „s-a constatat că problemele emoționale sunt legate de tendința de a se implica în comportament deviant (de exemplu, vandalism) și acte autodistructive (de exemplu, abuzul de substanțe psiho-active).” (Schutz și Nizielski, 2012).

Daniel Goleman, fost jurnalist științific, autor a 13 cărți, a schimbat opinia despre inteligență. Părerea lui este că emoțiile noastre joacă cel mai important rol în gândire, luarea deciziilor și succesul individual. Oamenii sănătoși, care au succes, au o personalitate cu calități precum conștientizarea de sine, controlul impulsurilor, perseverența, motivația, empatia și dexteritatea socială. Potrivit lui Goleman, inteligența emoțională este capacitatea de a ne monitoriza și regla sentimentele, de a înțelege sentimentele celorlalți și de a folosi acea „emoție” sau „senzație” cunoaștere pentru a ne ghida gândurile și acțiunile. Opinia sa se bazează pe teoria inteligenței emoționale propusă de Salovey și Mayer (1997), el sugerând că ne putem îmbunătăți abilitățile

emoționale prin învățarea și exersarea a patru abilități centrale: perceperea, folosirea, înțelegerea și gestionarea emoțiilor.

Rezultatele studiului întreprins de Banihashemian și Moazzen (2010) au identificat o relație pozitivă între starea generală de sănătate mintală și inteligența emoțională, îndeosebi în ceea ce privește anxietatea și tulburările similare.

Factorii demografici pot juca un rol important atât în inteligența emoțională, cât și în sănătatea mentală sau generală. Abilitatea reală de a gestiona emoțiile este unul dintre elementele psihologice importante care influențează capacitatea individului de a-și îmbunătăți starea de dispoziție proastă, de a-și transforma trăirile în bună-dispoziție sau de a lăsa starea de spirit așa cum este. Cu toate acestea, inteligența emoțională funcționează, în funcție de locul în care trăim, de ex. dacă este o zonă urbană sau rurală, dacă există o singură religie sau un teritoriu multireligios, ca protecție și sprijin pentru sănătatea noastră generală și în special pentru sănătatea mintală.

Capacitatea de a avea emoții sănătoase este esențială pentru a face față sănătății noastre mintale, iar vestea bună este că putem învăța cum să controlăm și să gestionăm emoțiile. Practicând în mod constant strategii comune, cum ar fi stabilirea de obiective, conștientizarea, respirația profundă, meditația, conversația pozitivă cu sine, ascultarea muzicii și reflecția, inteligența noastră emoțională poate crește și ne îmbunătăți sănătatea mintală.

2.2. Neurodiversitate, adversitate și rezistență

2.2.1. Neurodiversitate

Termenul de neurodiversitate este folosit pentru a explica variațiile în tipurile de creier uman. Cuvântul a fost creat în 1998 de sociologul Judy Singer, autist și părinte al unui copil autist. Această abordare este un mod non-patologic de a percepe anumite diferențe de învățare. Cu toții putem avea una sau mai multe zone de dificultate în ceea ce privește sociabilitatea, învățarea, atenția, starea de spirit și alte funcții mentale. Comunitatea autistă a dorit să se îndepărteze de imaginea negativă a autismului ca ceva ce trebuie tratat, iar neurodiversitatea a oferit o viziune asupra diversității umane valoroase.

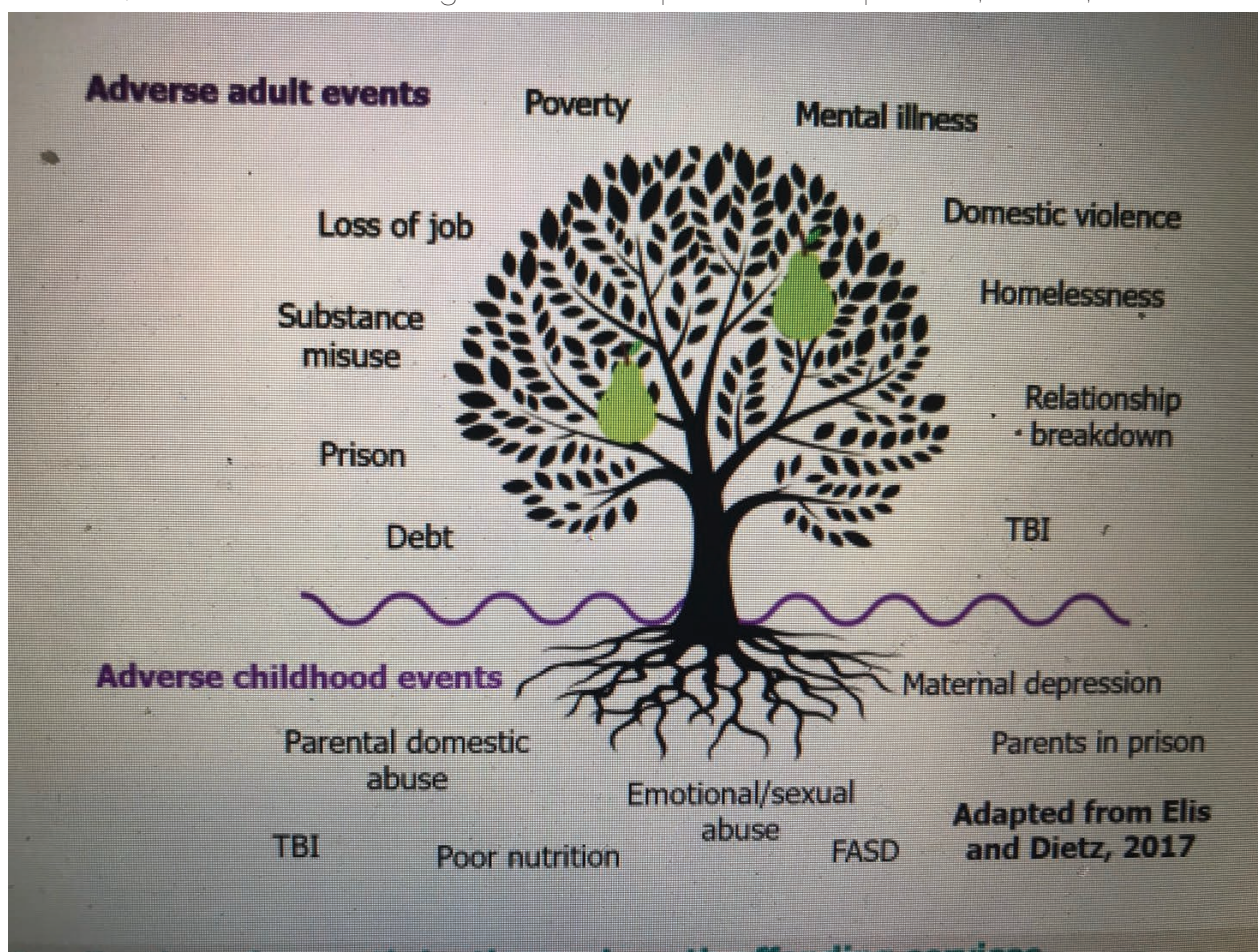
„Ideea de neurodiversitate a fost îmbrățișată deja de multe alte grupuri, care folosesc termenul ca mod de abilitare și pentru a promova calitățile pozitive ale celor care au o dezvoltare neurologică diferită. Ea încurajează oamenii să vadă diferențele de neuro-dezvoltare, cum ar fi autismul, dislexia și dispraxia ca pe niște variații naturale și normale ale genomului uman. În plus, ea îi încurajează să respingă negativitatea înrădăcinată cultural care i-a înconjurat în mod obișnuit pe cei care trăiesc, învață și experimentează lumea într-un mod special, care este uneori perceput ca diferit” (Ce înseamnă neurodiversitate?, n.dJ).

Neurodiversitatea suntem noi toți. Provocările pot apărea acolo unde sunt mai multe feluri de variații. De exemplu, imposibilitatea unei persoane de a citi sau scrie sau de a se concentra pentru un timp îndelungat în clasă, în timp ce ceilalți o pot face, poate fi considerată neplăcută

sau perturbatoare. Poate fi la fel de greu ca o persoană să lucreze în același ritm cu altele. Dacă discursul unei persoane este ezitant sau o persoană are nevoie de mai mult timp pentru a procesa ce s-a spus, ea poate fi reticentă în a cere clarificări, ceea ce duce ulterior la interpretarea eronată a instrucțiunilor primite * (K irby, 2021).

Traumele din copilărie și riscurile genetice de trăsături neurologice divergente (Oinkler și alții, 2017) cresc de șase ori șansele ca un copil să aibă trei sau mai multe probleme neurologice. De asemenea, trăsăturile neurodivergente sunt mai prezente la copiii retrași de la școală.

Diversele traume suferite la vârste timpurii sau în viața de adult pot influența apariția neurodiversității. Comunicarea și înțelegerea sunt foarte importante, îndeosebi la persoanele care se confruntă cu adversități în viață. Sentimentul că ești protejat și găsirea elementelor pozitive din viață sunt extrem de importante pentru toți, inclusiv pentru persoanele sănătoase (Kirby, 2021).

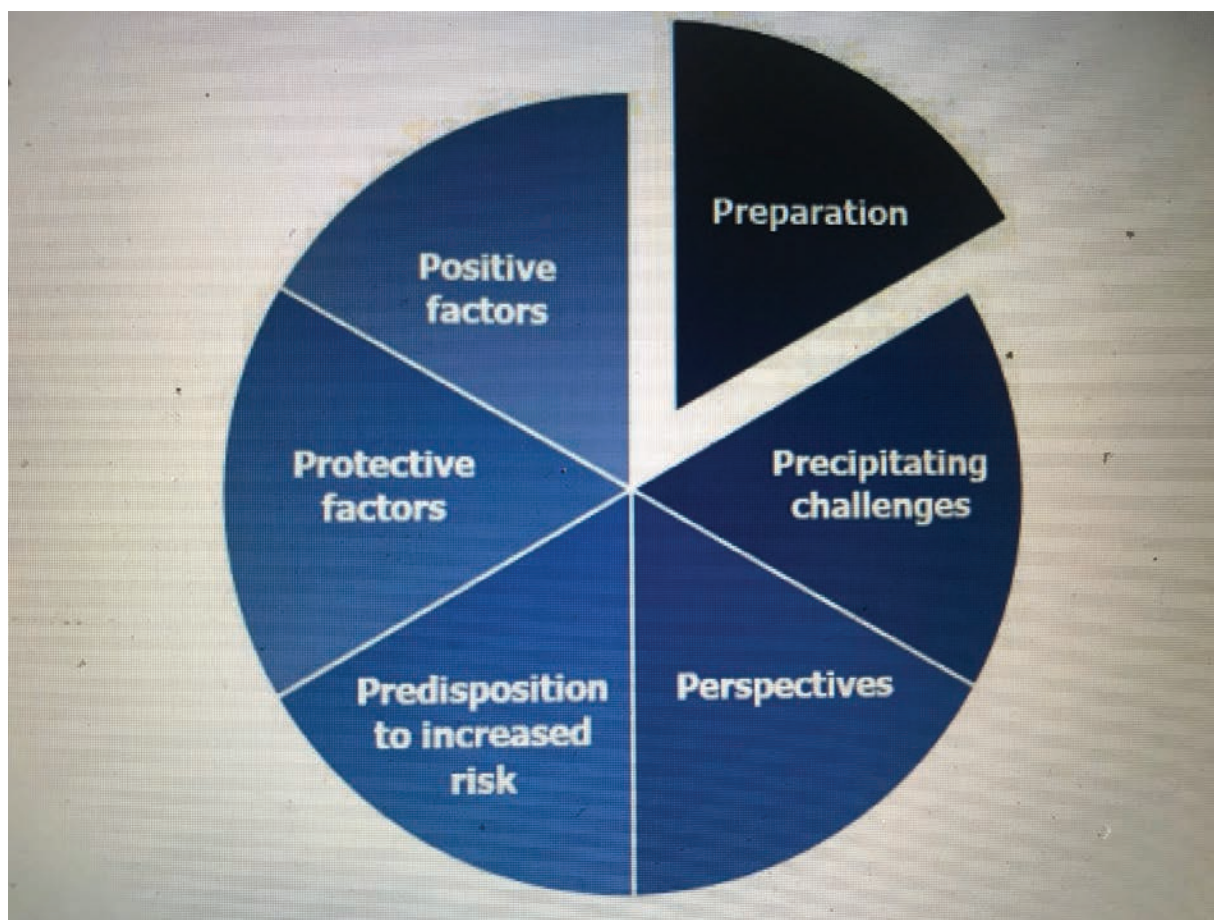
Aceste elemente fac parte din setul de Șase P-uri

- Pregătire – conștientizarea neurodiversității sănătății mintale și bunăstării
- Provocări precipitate – înțelegerea punctelor critice pentru copil
- Perspective, mai precis, contextul, cum ar fi școala, viața de familie, serviciul părinților
- Predispoziția la riscul sporit de „cădere” în urma unor evenimente trecute sau prezente,

cum ar fi evenimente adverse în copilărie, boală, pierdere, copil aflat în îngrijire, traume și răni la cap

- Factori de Protecție, cum ar fi existența unor „plase de siguranță” – sprijin parental, intervenție, nutriție, locuință.
- Factori Pozitivi, cum ar fi punctele forte, reziliența, stima de sine, colegii, sprijinul familiei (Kirby, 2021)

Pentru a avea o societate mai sănătoasă și pentru a ajuta persoanele care trăiesc în condiții nefavorabile „trebuie să renunțăm la etichete” și să adoptăm „abordări incluzive, nu excluzive”. Pandemia de Covid-19 a evidențiat faptul că unii copiii care sunt diferiți din punct de vedere neurologic, și au avut o copilărie cu adversități au fost mai absenți în societate și, deoarece nevoile lor nu au fost ușor identificate, ei au primit de obicei mai puțin sprijin. Fiecare copil și în special adolescenții și tinerii adulți din grupurile de infractori trebuie să fie înțeleși, sprijiniți și nu etichetați. Există o nevoie tot mai mare de elaborare a „unor module adecvate de pregătire și de înaltă calitate privind neurodiversitatea”, care să includă o înțelegere a modului în care apar problemele co-existente și a relației de interdependență cu adversitatea și traumele copilăriei. Personalul trebuie să dispună de instrumente practice pentru a sprijini fiecare copil, cu instrumentele de depistare necesare disponibile la punctul de implicare. Pentru a satisface pe deplin nevoile copiilor, aceste instrumente trebuie să fie accesibile și să aibă o abordare centrată pe copil, mai degrabă decât o abordare de tipul etichetare sau categorisire.”

2.2.2. Rezistența

Modul în care facem față vieții, tragediilor și momentelor de stres reflectă nivelul rezistenței noastre emoționale. Termenul de reziliență (rezistență) este împrumutat din industria metalurgică și înseamnă că un metal este capabil să "revină" la forma inițială după ce a fost deformat. În lumea psihologică umană reziliența înseamnă capacitatea de revenire emoțională după experimentarea unor momente dificile și stresante din viață. Persoanele cu o reziliență emoțională puternică sunt relativ norocoase deoarece își revin repede la starea emoțională normală.

Tendința persoanelor rezistente emoțional este

- De a avea așteptări și obiective realiste și care pot fi atinse
- De a demonstra o bună judecată și aptitudini de rezolvare a problemelor
- De a fi perseverente și hotărâte
- De a fi responsabile și serioase mai degrabă decât impulsive
- De a fi comunicatori eficienți cu abilități bune de relaționare
- De a învăța din experiențele trecute pentru a nu repeta greșelile
- De a fi empatici față de alte persoane (le pasă ce simt cei din jur)
- De a avea conștiință socială (le pasă de bunăstarea celorlalți)
- De a se simți bine în propria piele
- De a simți că dețin controlul asupra propriei vieți
- De a fi mai degrabă optimiști decât pesimiști

Mai multe studii au relevat că există o legătură între inteligența emoțională și reziliența emoțională. Controlul stresului este un element comun, o persoană cu o rezistență superioară și o inteligență emoțională superioară având mai multe abilități de a depăși situațiile de stres. În acest punct, apariția realității virtuale este un factor foarte important.

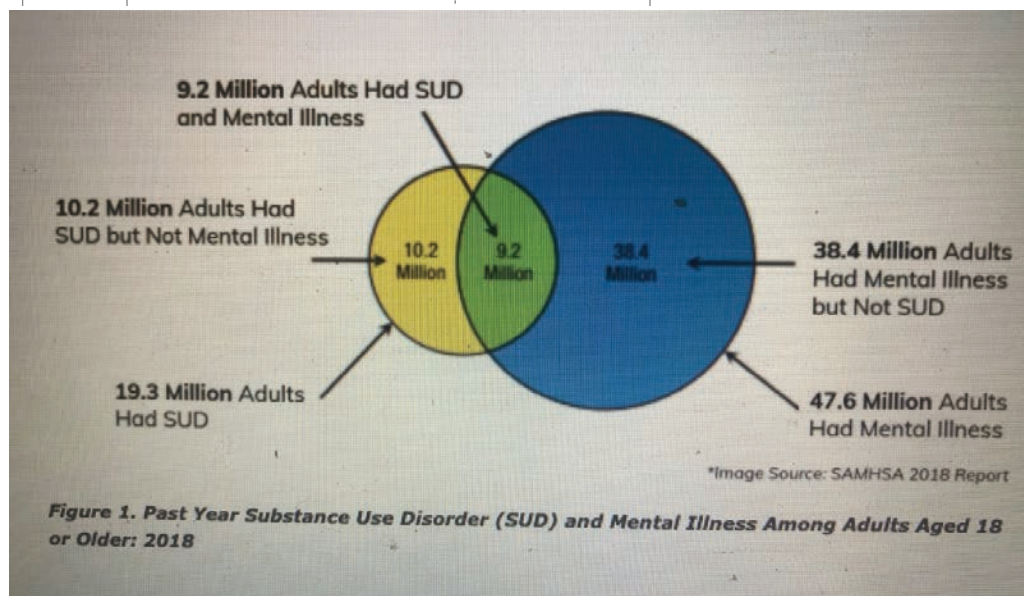
3. Oportunități noi cu ajutorul realității virtuale

Cathy Davidson, autor al lucrării: *Now You See It: How Technology and Brain Science Will Transform Schools and Business for the 21st Century*, a afirmat pentru *Connected Futures* că oamenii rezolvă problemele în mod diferit la nivel cerebral. Femei și bărbați, tineri și vârstnici, introverți și extroverți, indiferent cum am fi împărțiți, cu toții avem multe de oferit. Este imperativ, adaugă Davidson, să aducem aceste voci diverse împreună atunci când trebuie soluționată o problemă sau trebuie luată o decizie* (*Virtual Reality A Key to Workplace 'Neurodiversity' and Innovation*, 2018).

Este adevărat în cazul persoanelor sănătoase dar și mai important pentru persoanele cu neurodiversitate și o viață de adversități. *Pe parcursul unui an, în Statele Unite ale Americii, aproape 58 milioane adulți au avut tulburări cauzate de consumul de stupefiante (SUD, din engleză substance abuse disorder) sau boli mintale, conform unui raport recent al SAMHSA * (*VR for Mental Health, Wellness and Resilience*, 2020). Și aceste persoane au nevoie să-și facă vocile auzite, să le fie definită realitatea și să găsească o modalitate de a identifica soluții. Este

oare RV răspunsul pe care îl căutăm cu toții de atâta timp?

RV poate fi o mică mână de ajutor între sesiunile de terapie. Este un fel de tratament accesibil la domiciliu, este consistent și măsurabil și disponibil 24 de ore din 24, 7 zile din 7. De asemenea, RV nu este doar o terapie, ci poate fi și un instrument de training pentru schimbarea comportamentelor/reacție la anumite situații sau învățarea unor noi abilități, sau chiar un instrument de gestionare a situațiilor dureroase. Există o gamă, variată de posibilități în domeniul sănătății mintale, bunăstării și rezistenței (VR for Mental Health, Wellness and Resilience, 2020).

3.1. Suprapunerea dintre virtual și real în procesele de radicalizare

Atunci când radicalizarea violentă este prezentă „atât în lumea reală cât și în cea virtuală”, întrebarea pe care trebuie să ne-o punem nu este dacă, cum și ce rol joacă internetul în procesele de radicalizare violentă, ci cum anume ajung să depindă realitatea virtuală și cea efectivă una de cealaltă în procesele de radicalizare violentă. Astfel, nu este vorba despre proporții, ci mai degrabă de interacțiunea din care ne așteptăm să aflăm anumite informații! (Sold, 2020)

Facebook este în mod evident un suport vizibil pentru o interacțiune bidirecțională: poate fi utilizată în scopuri bune dar și în scopuri rele. De asemenea, „algoritmii inerentei ai Facebook” sunt de mare ajutor în căutarea și identificarea grupurilor care împărtășesc idei similare sau identice.

După primii pași online, „relații în lumea reală pot izvorî din lumea virtuală”. Împărtășirea unor atitudini similare și simpatia virtuală pot fi considerate factori suficienți pentru a dori să trecem la cunoașterea unui „prieten” virtual în lumea reală. Un prag redus de inhibiție în stabilirea contactului face ca totul să meargă ulterior de la sine. De exemplu, pot fi observate postări în care un utilizator este întrebat dacă are timp pentru o eventuală întâlnire, spre exemplu pentru studierea Coranului. În al treilea rând, se poate observa și un proces invers: oamenii se cunosc

în lumea reală și relaționează apoi online". Foarte adesea, planificarea acțiunilor și inițierea încep de pe platformele de Facebook și se mută apoi în viața reală și în acest fel „grupurile de prieteni reali și virtuali fuzionează” (Sold, 2020).

Astăzi, lumea online și offline se întrepătrund în fiecare moment, astfel încât procesul de radicalizare violentă nu poate face excepție. „Lumile online și offline nu mai pot fi gândite ca sfere separate și, prin urmare, nu ar trebui investigate ca medii separate. Fuziunea lor creează, de asemenea, noi provocări pentru cercetările privind radicalizarea violentă. Pentru a analiza interacțiunea ambelor sfere, este necesar ca atenția să se mute de la o singură sferă a vieții la ambele. Parțial, o astfel de regândire a avut deja loc” (Sold, 2020).

3.2. Realitatea virtuală ca instrument de de-radicalizare a minților teroriste

Treptat, violența extremă din ultimii ani, în special cea manifestată prin terorism, este tot mai prezentă în viețile noastre. Pentru a se ralia acestui tip de convingeri din ce în ce mai extreme, trebuie să treci prin experiența radicalizării violente, înțelegând asta ca „un proces psihosocial complex”. Deoarece acest proces este foarte complex, avem pe de altă parte și „de-radicalizarea” complexă ca proces opus (Pelletier și Drozda-Senkowska, 2020) Nu înseamnă că prin VR am putea găsi soluția perfectă, ci că VR poate face parte dintr-un răspuns multidisciplinar cu „o perspectivă interesantă de a aborda anumite probleme relevante în domeniu”. (PsyInfo Database Record (c) 2020 APA toate drepturile rezervate).

Realitatea virtuală intră în viața noastră neîncetat, iar terapia sau tehnicile restaurative nu fac excepție. RV prezintă „o componentă metodologică inovatoare pentru programele de de-radicalizare bazate pe tehnologia realității virtuale (VR) de imersiune”. (Pelletier și Drozda-Senkowska, 2020)

VR reprezintă un risc în radicalizarea violentă, dar și o oportunitate de de-radicalizare. Ea poate fi un instrument: „Tehnologiile AR și VR au potențialul de a deveni instrumente eficiente în lupta globală împotriva terorismului. AR/VR oferă o soluție eficientă din punct de vedere al costurilor, de instruire rapidă utilizată la nivel global și va fi într-o zi omniprezentă în cadrul pachetelor de instruire. În plus, AR/VR promite să fie folosită ca instrument în inițiativele de radicalizare. Permițând spectatorilor să vadă prin ochii celorlalți, sistemele AR/VR pot declanșa empatia față de victime și pot atenua tensiunile intercomunitare. În plus, aceste tehnologii pot contribui la o mai bună coordonare în mediile post-atac terorist, permițând primilor salvatori să înțeleagă mai bine scenele teroriste complexe. O astfel de tehnologie este deja testată în domeniul securității frontierelor, managementul situațiilor de urgență și în anchete penale.” (Miedico, 2021).

Și, pe de altă parte, RV poate fi o terapie, în funcție de modul în care o folosim. „Terapia cu realitate virtuală se bazează pe o lume virtuală creată de tehnologia VR care te pune în situații din care poți învăța. Dacă scopul este de a depăși o frică, s-ar putea să fii expus la lucrul de care te temi, expunerea crescând treptat pe parcursul mai multor sesiuni. Terapeutul poate discuta, de asemenea, înainte, după și uneori în timpul experienței virtuale pentru a te ajuta să prelucrezi ceea ce ai văzut, în cel mai sănătos mod posibil” (Thomas, 2020). Este încă un drum lung, dar realitatea virtuală a ajuns la nivelul de tehnici de terapie și restaurative și va continua să funcționeze ca bază a noii abordări.

Assessment

1. Care din afirmațiile de mai jos este adevărată?
 - a. Persoanele nu niveluri înalte de inteligență emoțională au mai multe avantaje față de cele cu o inteligență emoțională scăzută**
 - b. Aceste avantaje includ conștiința de sine emoțională, managementul stresului, soluționarea problemelor, controlul stării de spirit, empatia și capacitatea de a preveni suferința cauzată de imposibilitatea de a gândi clar**
 - c. Aceste avantaje includ conștiința de sine emoțională, managementul stresului, soluționarea problemelor, controlul stării de spirit, empatia și capacitatea de a preveni suferința cauzată de imposibilitatea de a gândi clar**
 - d. Aceste calități nu sunt de dorit și n sunt importante pentru o viață de succes
2. Persoanele care au avut experiențe traumatizante pot suferi de ca răspuns la acestea
 - a. Depresie**
 - b. Tulburare bipolară
 - c. Tulburarea de stres post-traumatic (PTSD, din engleză, Post-Traumatic Stress Disorder)
 - d. Niciuna din cele de mai sus
3. Relația dintre sănătatea mintală și extremismul violent
 - a. Nu există
 - b. Este foarte puternică**
 - c. Este nesemnificativă, dacă nu chiar inexistentă
4. Care dintre afirmațiile de mai jos este adevărată?
 - a. Persoanele care se confruntă cu dificultăți în viață pot fi atrase ușor în RV**
 - b. Persoanele cu o viață fericită pot fi atrase ușor în RV.

Bibliografie

Anderson, S. (n.d.). Resilience, Flexibility, the Ability to Bounce Back. Restorative Community Concepts. Retrieved February 3, 2022, from <https://www.restorativecommunityconcepts.com/resilience.html>

Apter, C. (2019, May 31). Introduction to the classification of Mental Disorders. MHT. Retrieved February 2, 2022, from <https://www.mentalhealthtoday.co.uk/innovations/an-introduction-to-the-classification-of-mental-disorders-the-dsm-and-the-icd>

Banihashemian K, Moazzen M. Relation between head masters' general health and emotional intelligence and job satisfaction of teachers. *J of Behavioral Sci.* 2010;4(1):45-50.

Dewe, H., Watson, D. G., & Braithwaite, J. J. (2016). Uncomfortably numb: New evidence for suppressed emotional reactivity in response to body-threats in those predisposed to sub-clinical dissociative experiences. *Cognitive Neuropsychiatry*, 21(5), 377-401. <https://doi.org/10.1080/13546805.2016.1212703>

Report on the project-based collaboration on detection, support and management of risks posed by individuals with mental health issues showing sign of radicalization. (2019). Retrieved February 2, 2022, from https://ec.europa.eu/home-affairs/system/files/2020-11/2019_mental_health.pdf

Enright, J. (2021, December 25). Our obsession with punishment & retribution. *Medium*. Retrieved February 3, 2022, from <https://medium.com/neurodiversified/retribution-versus-restoration-58e456d351b0>

Kirby, A. (2021). Neurodiversity – a whole-child approach for youth justice. Retrieved from <https://www.justiceinspectorates.gov.uk/hmiprobation/wp-content/uploads/sites/5/2021/07/Neurodiversity-AI.pdf>

Miedico, M. (2021). The Application of Augmented Reality and Virtual Reality Technologies in Countering Terrorism and Preventing Violent Extremism. Retrieved from https://www.un.org/counterterrorism/sites/www.un.org.counterterrorism/files/20210708_statement_miedico_ar-vr_webinar.pdf

Pelletier, P., & Drozda-Senkowska, E. (2020). Virtual reality as a tool for deradicalizing the terrorist mind: Conceptual and methodological insights from intergroup conflict resolution and perspective-taking research. *Peace and Conflict: Journal of Peace Psychology*, 26(4), 449-459. <https://doi.org/10.1037/pac0000442>

Schutz, A., Nizielski, S. (2012). Emotional Intelligence as a Factor in Mental Health. Retrieved from https://www.unibamberg.de/fileadmin/uni/fakultaeten/ppp_lehrstuehle/psychologie_4/pressearchiv/Emotional_Intelligence_as_a_Factor_in_Mental_Health.pdf

Sold, M. (2020). The Amalgamation of Virtuality and Reality in Radicalisation Processes. Retrieved from <https://blog.prif.org/2020/04/23/the-amalgamation-of-virtuality-and-reality-in-radicalisation-processes/>

Thomas, J. (2020, June 5). Virtual Reality Therapy: A Therapeutic Use of Technology. Retrieved from https://www.betterhelp.com/advice/therapy/virtual-reality-therapy-a-therapeutic-use-of-technology/?utm_source=AdWords&utm_medium=Search_PPC_c&utm_term=-_&utm_content=118051370367&network=g&placement=&target=&matchtype=&utm_campaign=11771068538&ad_type=text&adposition=&gclid=CjwKCAiAqJKNBhAIEiwAu_ZLDlmFVrf3LFBJDSDPl7CCv2gVHlJxNAofw_3E4Wt8kodJBdosigVAihoC4u4QAvD_BwE

Types of mental health issues and illnesses. Types of mental health issues and illnesses – Better Health Channel. (2015, September 18). Retrieved February 2, 2022, from <https://www.betterhealth.vic.gov.au/health/servicesand-support/types-of-mental-health-issues-and-illnesses>

U.S. Department of Health and Human Services, Substance Abuse and Mental Health Services Administration, Center for Substance Abuse Treatment. (2014). Trauma-informed care in Behavioral Health Services.

Virtual Reality: A Key to Workplace 'Neurodiversity' and Innovation. (2018). Retrieved from <https://newsroom.cisco.com/feature-content?type=webcontent&articleId=2053410>

VR for Mental Health, Wellness and Resilience. (2020). Retrieved from <https://ivrha.org/vr-for-mental-health-wellness-and-resilience/>

What does neurodiversity mean?. Autism Toolbox. Retrieved February 2, 2022, from <http://www.autismtoolbox.co.uk/what-does-neurodiversity-mean>

Resurse suplimentare

https://ec.europa.eu/home-affairs/system/files/2020-11/2019_mental_health.pdf

https://ec.europa.eu/home-affairs/networks/radicalisation-awareness-network-ran/about-ran_en

<https://www.facebook.com/RadicalisationAwarenessNetwork>

https://www.scribd.com/book/250024274/Emotional-Intelligence-Why-It-Can-Matter-More-Than-IQ?utm_medium=cpc&utm_source=google_search&utm_campaign=3Q_Google_DSA_NB_All&utm_device=c&gclid=CjwKCAjwz5iMBhAEEiwAMEAwGAZWzjHzohqHp8vU4fmzrwGP8S4667lsgy7sf_Wol5fSORg2kASGShoCmKMQAvD_BwE

<http://www.autismtoolbox.co.uk/professional-development>

http://www.mentalhelp.net/poc/view_doc.php?type=doc&id=5779&cn=298

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/11565231/>

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/27626897/>

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4232131/>

<https://psycnet.apa.org/record/2020-00801-001>

<https://georgetownsecuritystudiesreview.org/2020/03/09/the-deradicalisation-dilemma/>

https://www.rand.org/pubs/research_briefs/RBA1071-1.html

<file:///Users/meri/Downloads/363-Article%20Text-1173-3-10-20200624.pdf>

<https://modus-zad.de/wp-content/uploads/2021/01/modus-working-paper-12021.pdf>

<file:///Users/meri/Downloads/363-1173-3-PB.pdf>

<file:///Users/meri/Downloads/363-1173-3-PB.pdf>

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6669963/>

<https://psycnet.apa.org/record/1920-10067-001>

restorative dialogue against
violent radicalization

RDAVR

MODULUL 6

PRACTICA INFORMATĂ PE TRAUMĂ (PIT)

Autori

BÜYÜK ORTADOĞU
SAĞLIK VE EĞİTİM VAKFI

dialog restaurativ împotriva
radicalizării violente

Cuvânt înainte

Introducem practica informată asupra traumelor (PIT) ca o nouă strategie pentru justiția restaurativă și dialogul restaurativ, și în această sesiune vom explica ce este și cum funcționează. Formatorii vor folosi acest modul pentru a dobândi cunoștințe cuprinzătoare care îi vor ajuta să predea consolidarea mecanismelor individuale de control și a emoțiilor menținând în același timp siguranța individuală fizică, psihologică și emoțională. De asemenea, aceștia vor putea asigura la nivel individual procesul de reconstrucție a emoțiilor lor inițiale, în măsura în care aceasta ar fi necesar în situațiile critice.

Datorită faptului că este o abordare inedită în mai multe națiuni europene, în special în țara care a dezvoltat acest modul, aplicația informată pe traumă este o gură de aer proaspăt în domeniu.

A fi informat asupra traumei înseamnă adoptarea de politici și practici care reflectă o cunoaștere mai bună a felului în care persoanelor care au fost traumatizate le-a fost afectată viața de către un eveniment traumatic și de către ramificațiile acestuia. Conceptul de încorporare a traumei în sistemul juridic și în sistemul de justiție penală în special este nou și, în consecință, este încă în faza incipientă. Susținem aici necesitatea unor abordări informate asupra traumei în justiție pentru o eficiență, corectitudine, inteligență și dreptate crescute.

Justiția restaurativă este un stil de gândire asupra justiției care se concentrează pe recunoașterea și repararea rănilor cauzate persoanelor și relațiilor ca o consecință a conflictului, a crimei sau a altor fapte ilegale. Acesta este modul în care aplicăm această idee.

Modulul se termină cu ajutorul secțiunii de evaluare care ne ajută să măsurăm de la nivelul de înțelegere aprofundată a beneficiarilor, până la nivelul practic dorită în PIT.

Modul

Conținutul principal al modulului

1. O PRIVIRE DE ANSAMBLU ASUPRA TRAUMEI ÎN COMBATEREA RADICALIZĂRII ȘI A EXTREMISMULUI VIOLENT

1.1. Introducere

1.2. Dimensiunile traumei

1.3. Instrumente de evaluare a traumei

2. EFECTELE TRAUMEI

2.1. Efectele traumei asupra crimei

2.2. Simptomele traumei

2.3. Practica informată asupra traumei (PIT)

2.3.1. Îngrijirea informată asupra traumei

2.3.2. Re-traumatizare

2.3.3. O abordare îngrijirii informată asupra traumei

3. RĂSPUNSURI PSIHOLOGICE ȘI COMPORTAMENTALE DEZDAPTIVE LA TRAUMELE PERSONALE ȘI COLECTIVE ȘI LA PRACTICILE INFORMATE ASUPRA TRAUMEI ÎN JUSTIȚIA RESTAURATIVE ȘI DIALOGUL RESTAURATIV

3.1. Dreptul victimelor la un răspuns adecvat nevoilor lor

3.2. Respect și recunoaștere

3.3. Răspunsuri psihologice și comportamentale dezadaptive în contextul justiției restaurative

Calendar și programare

1. TRAUMA: lecție teoretică, **30 minute**

2. METODE DE ÎNȚELEGERE A TRAUMEI: Lecție teoretică - **1,10 ore**

3. PSIHLOGIE DEZADAPTIVĂ ȘI EXAMPLE: Cum să întrerupi ciclul, lecție practică cu studii de caz - **1,10 ore**

Rezultatele învățării

La finalizarea acestui modul, cursanții ar trebui să poată

Rezultatul învățării nr. I:

să înțeleagă trauma trans-generațională și transferul rezultatelor psihologice și comportamentale negative de-a lungul generațiilor

Rezultatul învățării nr. II:

să identifice potențialii factori cauzali care operează la diferite niveluri ale construcției sociale a unui individ

Rezultatul învățării nr. III:

să sublinieze și promoveze legătura dintre îngrijire informată pe traumă și justiție procedurală

Rezultatul învățării nr. VI:

încorporează atât cunoștințele academice, cât și bazate pe practică

Obiectivele modului

Obiectiv I:

Prezentarea practicii informate asupra traumei (PIT)

Obiectiv II:

Introducerea bunelor practici din practica informată asupra traumei

Obiectiv III:

Practici psihologice și comportamentale dezadaptative și studii aferente în justiția restaurative și în dialogul restaurativ

Set de cunoștințe, concepte, termeni și activități

1. O PRIVIRE DE ANSAMBLU ASUPRA TRAUMEI ÎN COMBATEREA RADICALIZĂRII ȘI A EXTREMISMULUI VIOLENT

1.1. Introducere

De obicei auzim acest termen „traumă” în filme, cântece, pe rețelele de socializare sau de la un medic ca pe un caz problematic. Cu toate acestea, hai să introducem o definiție profesională al traumei

Trauma este un răspuns emoțional la un eveniment teribil, cum ar fi un accident, viol sau dezastru natural. Imediat după eveniment, șocul și negarea sunt tipice. Reacțiile pe termen lung includ emoții imprevizibile, flashback-uri, relații tensionate și chiar simptome fizice precum dureri de cap sau greață. Deși aceste emoții sunt normale, unii oameni au dificultăți în a-și continua viața. Psihologii pot ajuta aceste persoane să găsească modalități constructive de a-și gestiona emoțiile” (APA 2021)

Având acest element vom trece la pasul următor, la o viziune aprofundată asupra diferitelor tipuri de traume și modalitățile de a face față acestora.

1.2. Dimensiunile traumei

Trauma se poate manifesta într-o varietate de moduri, inclusiv în ceea ce privește severitatea, complexitatea, frecvența, lungimea și dacă provine dintr-o sursă interpersonală sau externă (Adams, 2018).

Aceste caracteristici sunt evidente în descrierile celor cinci forme de traume enumerate mai jos:

- un singur eveniment; este asociat cu un eveniment neașteptat și copleșitor, cum ar fi un accident sau o catastrofă naturală, un singur caz de abuz sau agresiune, o pierdere bruscă a bunurilor cuiva sau a asista la un comportament violent;
- traumele complexe sau recurente sunt asociate cu abuzul persistent, violența domestică, războiul și trădarea continuă și este adesea caracterizată de sentimentul de a fi închis emoțional și/sau fizic;
- trăirea unor traume timpurii continue sau repetitive (ca sugari, copii și adolescenți) poate duce la traume de dezvoltare. Această traumă poate include neglijare, abandon, abuz fizic și sexual sau agresiune, abuz emoțional, asistare la violență sau moarte și/sau constrângere sau trădare, printre altele. Acest lucru se întâmplă adesea în cadrul sistemului de îngrijire al copilului și interferează cu capacitatea copilului de a forma atașamente bune și de a crește corespunzător.
- Trauma inter-generațională este un termen folosit pentru a explica repercusiunile psihologice sau emoționale care ar putea fi resimțite de cei care trăiesc cu supraviețuitorii unei traume sau care au suferit ei înșiși traume. În loc să ne concentrăm doar pe consecințele resimțite de „cei care trăiesc cu supraviețuitorii unei traume”, trauma

inter-generațională cuprinde componente ale traumei istorice care sunt practic transmise generațiilor următoare (poate fi prezentă și la indivizi care nu sunt conectați direct cu supraviețuitorii unei traume sau care nu trăiesc cu acestea). Este posibil să se transmită mecanismele prin care se face față precum și cele de adaptare care au fost dezvoltate ca răspuns la stres de la o generație la alta.

- Trauma istorică este un fel de suferință emoțională și psihologică care se acumulează de-a lungul vieții unei persoane și de-a lungul generațiilor ca urmare a unei imense traume comunitare. Aceste traume colective sunt rezultatul unei subjugare, dominare a oamenilor care le provoacă altora. Genocidul, colonialismul (de exemplu, spitalele indiene și școlile rezidențiale), sclavia și războiul sunt toate exemple de traume istorice. Este posibil să apară traume inter-generaționale ca urmare a unei traume din trecut.

1.3. Instrumente de evaluare a traumei

Programul de stres traumatic, Chestionarul pentru evenimente traumatice, Chestionarul scurt de traumă, Evaluarea traumei pentru adulți și Evaluarea istoricului traumei sunt câteva dintre instrumentele de screening foarte scurte disponibile. După cum au subliniat alții, expunerea la experiențe stresante poate avea ca rezultat o varietate de consecințe negative (Centre for Substance Abuse Treatment, 2014)

Potrivit experților, trauma este adesea asociată cu abuzul de droguri, boli mintale, stigmatizare și obstacole în obținerea serviciilor de îngrijire a sănătății, precum și cu situații dificile de viață și alte altele. Tratatamentul bazat înțelegerea traumei este o modalitate dovedită de identificare a acestei relații și de structurare a procesului de recuperare în lumina acestei noi înțelegeri. Pentru menținerea unei stări de confort și pentru a evita re-traumatizarea în timpul sau după procesul de reabilitare, este utilizată pe scară largă Practica Informată asupra Traumei (PIT).

2. EFECTELE TRAUMEI

Reacțiile inițiale la traumă pot include epuizare, confuzie, tristețe, anxietate, agitație, amorțeală, disociere, confuzie, excitare fizică și apatie. Majoritatea răspunsurilor sunt normale prin faptul că afectează majoritatea supraviețuitorilor și sunt acceptabile din punct de vedere social, eficiente din punct de vedere psihologic și autolimitate.

„Atunci când experiența de victimizare constituie o traumă, aceasta poate avea un impact negativ asupra sănătății mintale și, în unele cazuri, poate duce la afecțiuni grave de sănătate mintală, cum ar fi tulburarea de stres post-traumatic (TSPT). Efectele traumei apar imediat după infracțiune sau într-o etapă ulterioară” (Substance Abuse and Mental Health Services Administration 2014)

„Este un element de cunoaștere comună printre savanți faptul că criminalitatea reduce în general siguranța, perturbă ordinea socială, creează haos și confuzie, împiedică colaborarea și încrederea comunității și creează costuri economice serioase atât pentru oameni, cât și pentru noțiunea în general” (Jonathan, 2021)

2.1. Efectele traumei asupra crimei

Consecințele psihologice negative ale criminalității sunt, în mod evident, benefice în înțelegerea traumei și a modului în care aceasta poate afecta atât victimele, cât și făptuitorii. Cu toate acestea, înțelegerea nevoilor victimelor necesită o înțelegere aprofundată a repercusiunilor psihologice negative ale criminalității. Fiecare dintre deciziile consecvente și adecvate care au trebuit luate în toate etapele unei secvențe de evenimente negative, inclusiv a fi victima unei infracțiuni, vor fi de asemenea pași reușiți către o soluție. Este posibil ca victimizarea să ducă la traume, care vor avea un impact negativ asupra sănătății mintale și, în majoritatea cazurilor, acest lucru va avea ca rezultat probleme substanțiale de sănătate mintală după ce a avut loc trauma. Impactul imediat sau pe termen lung al traumei poate fi observat fie la scurt timp după incident, fie într-o perioadă ulterioară. Consecințele negative se pot manifesta în mai multe moduri, incluzând sentimente de teroare, de neputință, de tristețe și, în unele cazuri, de sinucidere sau gânduri suicidare. Acestea pot fi însoțite de abuz de droguri.

Trauma poate fi cauzată de un singur act (de exemplu, tentativă de omor, jaf cu asalt) sau poate fi rezultatul unei serii de evenimente stresante de-a lungul timpului (violență domestică, abuz asupra copiilor, răpire, extorcare sau acte de violență trăite de soldați în zonele de conflict)

După ce victimizare, este posibilă apariția atât a vătămarilor corporale, precum și a vătămarilor psihice și/sau economice/materiale. Acestea pot fi permanente. Dificultăți fizice sau mentale, cursul traumei și lipsa opțiunilor de sprijin disponibile vor crește probabilitatea ca persoana să fie traumatizată.

Pot exista, de asemenea, factori de protecție, care pot include atât caracteristici individuale, cât și de mediu, care ajută la reducerea probabilității ca o persoană să sufere o traumă. Unul dintre aceste elemente de protecție este reziliența, care se referă la capacitatea unui individ de a rezista și de a face față unui eveniment stresant care are loc în viața sa (Christians en & Evans, 2005; Cicchetti & Rogosch, 1997). Oamenii nu conștientizează faptul că dețin mecanisme de a face față - coping - până când se confruntă cu un eveniment traumatizant din viața lor.

Strategiile constructive de coping care au potențialul de a reduce impactul unei crime includ:

- capacitatea să-și recunoască propria suferință și nevoia de ajutor;
- puterea să ceară ajutor;
- capacitatea să exprime jalea și doliul.

O bună înțelegere a traumei este de o importanță capitală în orice lucrare privind dialogul restaurator împotriva radicalizării violente.

2.2. Simptomele traumei (adaptare după Manualul de Diagnostic și Statistică al Tulburărilor Mintale, DSM-5, 2015)

Hiper-vigilenta/hiper-excitare

- Stare de alertă continuă

- Implică tulburări de somn și de concentrare
- Anxietate, tulburare de alimentație, tulburare interpersonală

Intruziune

- Teama constantă de reapariție a evenimentului sau a imaginilor;
- Memoria traumatică este prezentă constant indiferent de starea ei de conștiință;
- Nu respectă aceleași reguli ca ale celorlalte evenimente de memorie;
- Percepția lipsei de legătură între evenimentul traumatic și conștiință;
- Intruziunea distorsiunilor cognitive nedorite;
- Victima poate avea coșmaruri;
- Joc obligatoriu (la copii).

Evitare

- Imposibilitatea de a reacționa (autoapărare)
- Tendința de a ceda
- Victima nu poate reacționa, disociere psihologică
- Imposibilitatea acțiunii – „Am simțit că nu pot să țip, nici să mă mișc. Eram imobilizat, ca și cum aș fi fost o păpușă”
- Ca reacție la traumă: calm, terorizat (fals, fără durere);
- Desensibilizare (comportament vizual) – transă;
- Consumul de droguri sau alcool pentru a rămâne într-o stare de spirit inconștientă;
- Pentru a recâștiga controlul asupra propriei vieți, victimele traumatizate își limitează viața:

„Mi-a fost groază să merg oriunde...”

„M-am simțit prea vulnerabilă și nu puteam să merg nicăieri.” „Aș sta acasă”

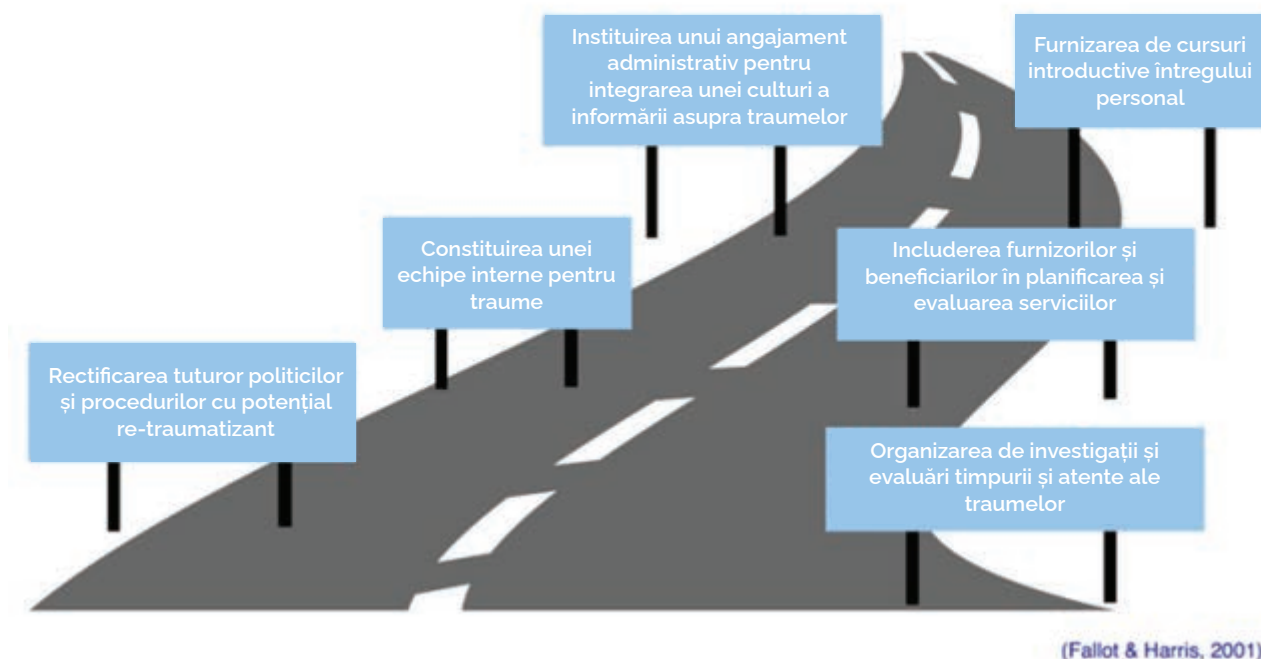
„Mi-am tuns tot părul. Nu am vrut să atrag pe nimeni...” (Li , și alții, 2018)

2.3. Practica informată asupra traumei (PIT)

Există multe definiții ale PIT și diverse modele de încorporare a acestuia în organizații, dar o „abordare informată pe traumă încorporează trei elemente cheie (Center for Substance Abuse Treatment. 2014)

- conștientizarea prevalenței traumei;
- recunoașterea modului în care trauma afectează toți indivizii implicați în program, organizație sau sistem, inclusiv propria forță de muncă;
- răspunzând prin punerea în practică a acestor cunoștințe.

După cum a spus Bloom, *„Îngrijirea informată asupra traumei necesită o schimbare în cultura organizațională, în care se pune accent pe înțelegerea, respectarea și răspunsul adecvat la efectele traumei la toate nivelurile”*. Există multe definiții ale TIC și diverse modele de încorporare (Center for Substance Abuse Treatment. 2014)

2.3.1. Îngrijirea informată asupra traumei

Îngrijirea informată asupra traumelor este o abordare în domeniul serviciilor umane care presupune că o persoană este mai probabil să nu aibă un istoric de traume. Îngrijirea informată asupra traumelor recunoaște prezența simptomelor de traumă și recunoaște rolul pe care traumele îl pot juca în viața unei persoane, inclusiv a personalului de serviciu.

La nivel organizațional sau sistemic, îngrijirea informată asupra traumelor schimbă cultura organizațională pentru a sublinia respectarea și răspunsul adecvat la efectele traumei la toate nivelurile. Similar cu schimbarea protocolului general privind precauțiile universale, practica și conștientizarea îngrijirii informate asupra traumelor devin aproape o a doua natură și sunt omniprezente în toate răspunsurile serviciilor. Îngrijirea informată asupra traumelor necesită un sistem care să schimbe paradigma de la întrebarea „Ce este în neregulă cu această persoană?” la „Ce s-a întâmplat cu această persoană?”

Intenția îngrijirii informate asupra traumelor nu este de a trata simptomele sau problemele legate de abuzul sexual, fizic sau emoțional sau orice altă formă de traumă, ci mai degrabă de a oferi servicii de asistență într-un mod care este accesibil și adecvat pentru cei care ar putea fi experimentat traume. Atunci când procedurile de operare a sistemelor de servicii nu utilizează o abordare informată asupra traumelor, crește posibilitatea declanșării sau exacerbării simptomelor de traumă și de re-traumatizare a persoanelor. (University at Buffalo, 2021).

2.3.2. Re-traumatizare

Re-traumatizarea este orice situație sau mediu care seamănă literal sau simbolic cu trauma unui individ, care apoi declanșează sentimente și reacții dificile asociate cu trauma originală. Potențialul de re-traumatizare există în toate sistemele și la toate nivelurile de îngrijire: individual,

personal și sistem/organizație.

Retraumatizarea este adesea neintenționată. Există unele practici „evidente” care ar putea fi retraumatizante, cum ar fi folosirea constrângerilor sau izolarea, cu toate acestea, practicile mai puțin evidente sau situațiile care implică mirosuri, sunete sau tipuri de interacțiuni specifice pot determina persoanele să se simtă re-traumatizate.

Re-traumatizarea este o preocupare semnificativă, deoarece persoanele care sunt traumatizate de mai multe ori au frecvent simptome exacerbate legate de traumă în comparație cu cei care au trecut o singură dată printr-o traumă. Persoanele cu multiple experiențe traumatice manifestă adesea o dorință scăzută de a fi tratate. Re-traumatizarea poate apărea și atunci când se interacționează cu persoane care au un istoric al experiențelor traumatice istorice, inter-generaționale și/sau culturale. (University at Buffalo, 2021).

2.3.3. O abordare îngrijirii informată asupra traumei

O abordare a îngrijirii informate asupra traumelor dorește să înțeleagă persoana care solicită asistență în întregul acesteia. Când apare o traumă, aceasta afectează sentimentul de sine al unui individ, simțul lui față de ceilalți și convingerile sale despre lume. Aceste convingeri pot avea un impact direct asupra capacității sau motivației unui individ de a se conecta și de a utiliza serviciile de asistență.

Un sistem care utilizează o abordare a îngrijirii informată asupra traumelor realizează impactul direct pe care trauma îl poate avea asupra accesului la servicii și răspunde prin schimbarea politicilor, procedurilor și practicilor pentru a minimiza potențialele bariere. Un sistem care utilizează o abordare bazată pe traume integrează, de asemenea, pe deplin cunoștințele despre traume în toate aspectele serviciilor și antrenează personalul să recunoască semnele și simptomele traumelor și astfel să evite orice posibilitate de re-traumatizare.

Cele cinci principii ale îngrijirii informate asupra traumelor

Îngrijirea informată asupra traumelor urmează cinci principii directoare care servesc drept cadru pentru modul în care furnizorii de servicii și sistemele de îngrijire pot funcționa pentru a reduce probabilitatea re-traumatizării. Aceste principii sunt generalizabile într-o varietate de tipuri de servicii. În loc să ofere un set de practici și proceduri, principiile pot fi interpretate și aplicate în moduri care sunt adecvate pentru un anumit tip de servicii.

Cele cinci principii directoare sunt: siguranța, alegerea, colaborarea, încrederea și emanciparea. Asigurarea siguranței fizice și emoționale a unei persoane este primul pas important în furnizarea de îngrijiri informate asupra traumelor. Apoi, fiecare persoană trebuie să știe că furnizorul este de încredere. Încrederea poate fi evidentă în stabilirea și consistența granițelor și în claritatea așteptărilor în ceea ce privește sarcinile. În plus, cu cât o persoană are mai multe opțiuni și cu cât are mai mult control asupra experienței sale printr-un efort de colaborare cu furnizorii de servicii, cu atât este mai probabil ca persoana să participe și cu atât serviciile vor fi

mai eficiente. În cele din urmă, concentrarea asupra punctelor forte ale unei persoane și emanciparea acesteia bazându-se pe acele puncte forte, va asigura dezvoltare unor abilități mai puternice de adaptare, oferind astfel o bază sănătoasă la care aceasta să recurgă atunci când încetează să mai beneficieze de servicii de asistență.

3. RĂSPUNSURI PSIHOLOGICE ȘI COMPORTAMENTALE DEZDAPTIVE LA TRAUMELE PERSONALE ȘI COLECTIVE ȘI LA PRACTICILE INFORMATE ASUPRA TRAUMEI ÎN JUSTIȚIA RESTAURATIVE ȘI DIALOGUL RESTAURATIV

3.1. Dreptul victimelor la un răspuns adecvat nevoilor lor

O considerație importantă care se aplică nevoilor victimelor, în general, este faptul că nevoile victimelor se modifică în timp. Unele nevoi apar imediat după săvârșirea infracțiunii, cum ar fi, de exemplu, nevoia de a asigura proprietatea: atunci când o ușă a fost spartă de un hoț, poate fi foarte important ca persoana care locuiește în apartament să o repare ca prim pas, astfel încât să pot dormi în noaptea aceea. Alte nevoi, cum ar fi dorința de a-și face vocea auzită în timpul procedurilor penale, apar în timpul procesului de justiție penală. Trebuie remarcat faptul că alte nevoi pot apărea chiar și după finalizarea acestui proces.

Declarația Națiunilor Unite corelează nevoile victimelor cu o serie de drepturi, incluzând dreptul la respect și recunoaștere, dreptul la protecție; accesul la justiție și la un tratament echitabil; asistență și sprijin și repararea efectelor negative ale infracțiunii sub formă de restituire și compensare.

3.2. Respect și recunoaștere

Sub titlul acces la justiție și tratament echitabil, Declarația Națiunilor Unite afirmă: „Victimele trebuie tratate cu compasiune și respect pentru demnitatea lor”.

De fapt, prima și cea mai fundamentală nevoie a victimelor este recunoașterea. Demnitatea umană este un drept fundamental. Tratarea victimelor cu compasiune și respect pentru demnitatea lor este un aspect fundamental al justiției victimelor. Pentru multe victime, este important ca acestea să fie recunoscute ca victimă și să fie recunoscută suferința lor ca urmare a unei fapte ilicite împotriva lor.

Victimele trebuie tratate cu demnitate și respect în toate interacțiunile cu poliția sau autoritățile de anchetă, profesioniștii din domeniul juridic, personalul judiciar și alte persoane implicate în procesul judiciar: procedurile și comunicările ar trebui să fie „sensibile la victimă”, iar cei care interacționează cu victimele ar trebui să încerce să acționeze cu empatie și înțelegere pentru situația lor individuală. Același lucru este valabil și în ceea ce privește modul în care sprijinul victimelor sau serviciile sociale ar trebui să le trateze. Exemplele de tratament lipsit de respect includ stabilirea unei date de proces fără a consulta mai întâi victima, astfel încât victima să fie imposibil să participe; neasigurarea intimității victimei în timpul unei examinări; sau chestionarea victimei într-un mod nepotrivit sau blamator. Tratamentul respectuos este deosebit de important pentru victimele vulnerabile, inclusiv pentru: copii; victime ale violenței sexuale și de

gen; victime ale violenței domestice; persoanele în vârstă și persoanele cu dizabilități. Este la fel de important ca victimele indirecte, inclusiv membrii familiei, să fie tratate cu respect. Toți profesioniștii aflați în contact regulat cu victimele ar trebui să beneficieze de instruire cu privire la drepturile victimelor și să li se ofere instrumentele adecvate pentru a efectua evaluări ale nevoilor individuale pentru a determina nevoile și statutul victimelor individuale.

Declarația Națiunilor Unite folosește termenul „victimă” într-un sens faptic, pentru a reflecta prejudiciul cauzat de crime sau de abuzul de putere. Unele persoane și grupuri care reprezintă acele persoane care au fost supuse crimei și violenței preferă să folosească termenul „supraviețuitor”, în special în cazurile de violență fizică sau sexuală gravă. Pentru unii, termenul de supraviețuitor oferă un sentiment că persoana este un agent activ al propriului său proces de vindecare, poate, uneori, în contrast cu sensul că termenul „victimă” denotă faptul că individul este pasiv sau are puțin control sau responsabilitate în urma unei crime sau a unui abuz de putere. În același timp, termenul de victimă delimitează în mod clar că întreaga responsabilitate a faptei revine infractorului /infractoarei, ceea ce este important pentru multe victime, care se pot confrunta cu blamarea victimei sau îndoiala de sine. Acestea sunt câteva dintre posibilele opinii care sunt susținute individual de persoanele afectate de infracțiuni. Fiecare persoană ar trebui să poată alege termenul cu care se simt cel mai confortabil. În timp ce Declarația Națiunilor Unite folosește termenul victimă, acestea se aplică în mod egal persoanelor care pot alege să se identifice ca supraviețuitori.

Declarația Națiunilor Unite conține o serie de prevederi pentru a corela aceste nevoi cu obligațiile guvernelor de a oferi răspunsuri și drepturi victimelor.

În ceea ce privește situația echității penale, angajamentul central al statelor față de victimele infracțiunilor este accesul la echitate și tratament rezonabil al victimelor.

După cum indică caracterizarea Centrului de Formare și Asistență Tehnică pentru Victimele Crimelor (2021) accesul la o formă procedurală de justiție și corectitudinea procedurilor implică aplicarea echitabilă a procedurilor de justiție atât victimelor, cât și infractorilor în mod egal, inclusiv asupra următoarelor dimensiuni cheie:

- Promptitudine: asigurarea desfășurării procedurilor într-un mod eficient, care respectă nevoia de închidere a victimei;
- Respect și demnitate: păstrarea demnității și a respectului de sine în interacțiunile cu agenții de aplicare a legii, procurorii, judecătorii, avocații și personalul instanței;
- Neutralitate: un proces decizional imparțial;
- Încredere: un proces care inspiră încredere atât victimei, cât și infractorului;
- Înțelegerea: permițând victimei și infractorului să înțeleagă pe deplin cazul, procesul și rezultatele acestuia, inclusiv orice hotărâri judecătorești;
- Utilitate: comunicarea și implementarea convingerii că actorii sistemului de justiție sunt interesați de nevoile și situația personală atât a victimelor, cât și a inculpaților;
- Să-ți faci vocea auzită: oportunitatea de a fi auzit.

Un drept procedural deosebit de important al victimelor este dreptul la informare. Acest drept implică faptul că victima ar trebui să fie informată în cel mai devreme etapă și pe tot parcursul procesului de justiție penală, inclusiv cu privire la proceduri, rolul victimei (dacă există) în aceste proceduri, rapoarte cu privire la progres (explicând eventualele întârzieri) și rezultatele procedurilor penale. Victimelor ar trebui să li se furnizeze informații despre unde pot obține asistență suplimentară, inclusiv protecție, sprijin, asistență juridică și despăgubiri. Este important să ne asigurăm că victimele înțeleg informațiile care le sunt furnizate și ar trebui să li se furnizeze o persoană de contact cu care să discute sau să clarifice informațiile furnizate. (Pavlacic și alții, 2021)

Potrivit unuia dintre studiile serioase (Pavlacic și alții, 2021) justiția procedurală poate fi consolidată prin măsuri specifice, inclusiv, de exemplu:

- instruire pentru părțile interesate din sistemul de justiție penală cu privire la practicile informate de traume și competența culturală;
- crearea de spații sigure pentru victime fie la biroul de poliție, la parchet sau la tribunal;
- susținătorii victimelor care ajută victimele să navigheze prin procese;
- materiale scrise disponibile în mai multe limbi și servicii de interpretare pentru victimele cu competențe lingvistice limitate;
- sprijin emoțional și mecanisme de trimitere care ajută victimele să acceseze servicii, inclusiv asistență medicală și psihologică și sprijin social.

3.3. Răspunsuri psihologice și comportamentale dezadaptive în contextul justiției restaurative

Când vine vorba de modificarea comportamentului, paradigma echității penale subliniază nevoia de prevenire. Spre deosebire de justiția restaurative care adoptă o tehnică diferită (Mattaini, 2001), aceasta pune accent pe interacțiunea valoroasă cu animatorii sistemului corecțional pentru a aduce îmbunătățiri acestuia. Wilson și DuFrene (2009) au dezvoltat un sistem formal.

Prima parte a supracorecției presupune ca infractorul să se ocupe de consecințele sale, comportamentul dezadaptiv, care poate fi descris ca repetiție repetitivă a comportamentului până când acesta este văzut ca flexibil de către comunitate. Procedura justiției restaurative oferă flexibilitate celor două părți care sunt implicate în procesul de vindecare. Persoana care a cauzat ar trebui să se uite la ceea ce a făcut greșit și să mărturisească că a greșit (Zehr și Mika, 1997). În timp ce repararea este o disciplină benefică pentru cercetătorii de conduită, supracorecția poate fi o cale benefică pentru cei care au fost afectați negativ prin rănire sau conflict (Wilson, DuFrene, 2009)

Evaluare

1. Care dintre cele de mai jos nu este un tip de traumă?
 - a. trauma de dezvoltare
 - b. trauma istorică
 - c. trauma ecologică**
 - d. trauma inter-generațională

2. Parte din instrumentele relativ scurte de evaluare sunt ... Care dintre opțiunile de mai jos nu este adecvată pentru a completa spațiul lipsă?
 - a. Programul de stres traumatic
 - b. Știrile despre evenimente traumatice**
 - c. Scurt chestionar despre traume
 - d. Inventarul istoriei traumatice

3. Reacțiile inițiale la traumă pot include... Care dintre opțiunile de mai jos nu este adecvată pentru a completa spațiul lipsă?
 - a. Epuizarea
 - b. Tristețea
 - c. Amorțeala
 - d. Orbirea**

4. Potrivit experților, nu se poate spune că trauma este direct legată de unul din elementele de mai jos. Care este acela?
 - a. Trauma se datorează adesea consumului de stupefiante
 - b. Trauma este legată de bolile mentale
 - c. Trauma depinde de stigmatizarea persoanei
 - d. Trauma depinde de nutriție**

Bibliografie

- Adams, L. Y. (2018). *Fast Facts about PTSD: A Guide for Nurses and Other Health Care Professionals*. Springer Publishing, New York.
- American Psychological Association. (2021). Retrieved from <https://www.apa.org/topics/disasters-response/recovering>, retrieved: 14/11/2021.
- BC Provincial Mental Health and Substance Use Planning Council. (2013). *Trauma-Informed Practice Guide*. Canada.
- Biglan, A. (2015). *The nurture effect: How the science of human behavior can improve our lives and our world*. New Harbinger.
- Christiansen, Elizabeth, and Evans, William (2005). Adolescent victimization: Testing models of resiliency by gender. *Journal of Early Adolescence*, vol. 25, 298-316.
- Cicchetti, Dante, and Rogosch, Fred (1997). The role of self-organization in the promotion of resilience in maltreated children. *Development and Psychopathology*, 9, 797-815.
- Directorate General I - Human Rights and Rule of Law, Council of Penological Co-operation (PC-CP), Council of Europe. (2016). *Council of Europe Handbook for Prison and Probation Services Regarding Radicalisation and Violent Extremism*.
- Dixon, M. R., & Rehfeldt, R. A. (2018). Core behavioral processes. In S. C. Hayes & S. G. Hofmann (Eds.), *Process-based CBT: The science and core clinical competencies of cognitive behavioral therapy* (pp. 101-117). Context Press.
- Foxx, R. M., & Azrin, N. H. (1973). The elimination of autistic self-stimulatory behavior by overcorrection. *Applied Behavior Analysis*, 6(1), 1-14. <https://doi.org/10.1901/jaba.1973.6-1>
- Hayes, S. C., Monestes, J. L., & Wilson, D. S. (2018). Evolutionary principles for applied psychology. In S. C. Hayes & S. G. Hofmann (Eds.), *Process-based CBT: The science and core clinical competencies of cognitive behavioral therapy* (pp. 179-193). Context Press.
- Herrnstein, R. J., & Hine, P. N. (1966). Negative reinforcement as shock-frequency reduction. *Journal of the Experimental Analysis of Behavior*, 9(4), 421-430. <https://doi.org/10.1901/jeab.1966.9-421>.
- Jonathan, O.E. (2021). *Impacts of Crime on Socio-Economic Development*. Mediterranean Journal of Social Sciences.
- Karp, D. (2015). *The little book of restorative justice for colleges and universities: Repairing harm and rebuilding trust in response to student misconduct*. Good Books.
- Krasnegor, D. B. Gray, & T. Thompson (Eds.), *Advances in behavioral pharmacology* (Vol. 5, pp. 43-52). Routledge.
- Li, G., Wang, L., Cao, C., Fang, R., Liu, P., Luo, S., Zhang, J., Hall, B. J., & Elhai, J. D. (2018). DSM-5 posttraumatic stress symptom dimensions and health-related quality of life among Chinese earthquake survivors. *European journal of psychotraumatology*, 9(1), 1468710. <https://doi.org/10.1080/20008198.2018.1468710>
- Mattaini, M. A. (2001). Constructing cultures of non-violence: The PEACE POWER! strategy. *Education and Treatment of Children*, 24(4), 430-447. <https://doi.org/jstor.stable/42900502>.

- Office for Victims of Crime Training and Technical Assistance Center. (2021). About Victims' Rights, Retrieved from <https://victimlaw.org/victimlaw/pages/victimsRight.jsp>, retrieved: 14/11/2021.
- Pavlicic, J. M., Kellum, K. K., & Schulenberg, S. E. (2021). Advocating for the use of Restorative Justice Practices: Examining the Overlap Between Restorative Justice and Behavior Analysis. <https://doi.org/10.31234/osf.io/h3wbk>
- Provincial Health Services Authority (2021). Retrieved from <http://www.bcmhsus.ca/health-professionals/clinical-professional-resources/trauma-informed-practice>, retrieved: 14/11/2021.
- Sheppard-Luanghot, T., Lancaster, E., Sharma, A., and Gavrielides, T. (2021). National Executive Summary/RDAVR Executive Summary Extended. Retrieved from <http://restoratedialogue.org/project-outputs/intellectual-output-1/>
- Sidman, M. (1989). Coercion and its fallout. Authors Cooperative.
- Sidman, M. (2009). The measurement of behavioral development. In N. A.
- Sidman, M., & Boren, J. J. (1957). A comparison of two types of warning stimulus in an avoidance situation. *Journal of Comparative and Physiological Psychology*, 50(3), 282–287. <https://doi.org/10.1037/h0046474>.
- Substance Abuse and Mental Health Services Administration. (2014). Trauma-Informed Care in Behavioral Health Services. Treatment Improvement Protocol (TIP) Series, No. 57. Center for Substance Abuse Treatment (US). Rockville.
- Taylor, R. B. (1995). *Annals of The American Academy of Political and Social Science*. US.
- United Nations. (2021). Office on Drugs and Crime. Promoting a Culture of Lawfulness. Retrieved from <https://www.unodc.org/e4j/en/crime-prevention-criminal-justice/module-11/key-issues/2--the-impact-of-crime-including-trauma.html>. retrieved: 14/11/2021.
- United Nations. (2021). Office on Drugs and Crime. Promoting a Culture of Lawfulness. Retrieved from <https://www.unodc.org/e4j/en/crime-prevention-criminal-justice/module-11/key-issues/3--the-right-of-victims-to-an-adequate-response-to-their-needs.html>. retrieved: 14/11/2021.
- University at Buffalo. (2021). School of Social Work. What is Trauma-Informed Care?. Retrieved from <http://socialwork.buffalo.edu/social-research/institutes-centers/institute-on-trauma-and-trauma-informed-care/what-is-trauma-informed-care.html>. retrieved: 14/11/2021.
- Wilson, K. G., & DuFrene, T. (2009). *Mindfulness for two: An acceptance and commitment therapy approach to mindfulness in psychotherapy*. New Harbinger.
- Zehr, H., & Mika, H. (1997). *Fundamental concepts of restorative justice*. Center for Restorative Justice and Peacemaking, School of Social Work, University of Minnesota.

Resurse suplimentare

United Nations (1945). Charter of the International Military Tribunal - Annex to the Agreement for the Prosecution and Punishment of the Major War Criminals of the European Axis . London: United Kingdom Government.

Council of Europe (2014). Preventing and Combating Violence against Women and Domestic Violence, Treaty No. 210. Strasbourg: Council of Europe.

United Nations Economic and Social Council (2005). Guidelines on Justice in Matters Involving Child Victims and Witnesses of Crime, Resolution 2005/20. New York: United Nations.

European Commission (2013). DG Justice Guidance Document of December 2013 . Strasbourg: European Commission.

Council of the European Union (2015). Council Decision 2015/1523 of 14 September 2015 establishing provisional measures in the area of international protection for the benefit of Italy and of Greece. Brussels: European Union.
European Union (2013). Directive 2013/33/EU laying down standards for the reception of applicants for international protection. Brussels: European Union.

European Union (2012). Directive 2012/29/EU establishing minimum standards on the rights, support and protection of victims of crime, and replacing council framework decision 2001/220/JHA. Brussels: European Union.

United Nations (1992). The Declaration on the Protection of All Persons from Enforced Disappearance (GA/RES/47/133). New York: United Nations.

UNODC (2017). Resource Book for Trainers on Effective Prosecution Responses to Violence against Women and Girls . New York: United Nations.

THE INTERNET JOURNAL OF RESTORATIVE JUSTICE (IJRJ®)

IJRJ®
AIMS TO

PUSH THE BARRIERS OF RESTORATIVE JUSTICE, AND CHALLENGE CONVENTIONAL APPROACHES TO CRIMINOLOGY AND CRIMINAL JUSTICE

ENABLE JUNIOR RESEARCHERS TO PUBLISH ALONGSIDE LEADING NAMES IN RESTORATIVE JUSTICE, AND ENCOURAGE A DIALOGUE BETWEEN VARIOUS GENERATIONS OF ACADEMICS.

INCREASE AWARENESS OF RESTORATIVE JUSTICE, AND HELP ADDRESS MISCONCEPTIONS ABOUT ITS POTENTIAL AND LIMITATIONS.

BUILD A STRONG EVIDENCE BASE FOR RESTORATIVE JUSTICE, AND INFORM AND INFLUENCE CRIMINAL AND RESTORATIVE JUSTICE POLICY AT NATIONAL AND INTERNATIONAL LEVELS.

ENABLE THOSE WITH LIMITED RESOURCES TO ACCESS SCHOLARLY WORK ON RESTORATIVE JUSTICE, INCLUDING STUDENTS, PRACTITIONERS AND THE PUBLIC.

The Internet Journal of Restorative Justice (IJRJ®) is the leading, international peer-reviewed journal on restorative justice. It was established in 2012 to push the boundaries of criminal justice by adopting a unique, practical approach to researching and investigating restorative justice.

It is indexed and ranked by Scopus, Kudos, The European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences (ERIH PLUS) as well Criminal Justice Abstracts and EBSCO Information Services.

Submissions to the IJRJ® must follow the Editorial Guidelines, and can be made by email to ijrj@rj4allpublications.com at any given time. We aim to complete the review process within 4-6 weeks of receipt.

The Editor-in-Chief is Professor Dr. Theo Gavrielides.

The Journal is guided and scrutinised by its Editorial Board and the International Advisory Board. All submissions are first reviewed by the Editor-in-Chief, and if judged suitable for this publication, they are then blind-reviewed anonymously and separately by at least two external, expert reviewers.

ANNUAL SUBSCRIPTIONS (UNLIMITED DOWNLOADS):

RJ4ALL PUBLICATIONS ACCEPTS ANNUAL SUBSCRIPTIONS FROM:

**INSTITUTIONS
£110**

**INDIVIDUALS:
£75**

**STUDENTS:
£45**

Subscription can be purchased from www.rj4allpublications.com/ijrj-subscriptions or by emailing IJRJ@rj4allpublications.com

THE YOUTH VOICE JOURNAL (YVJ™)

YVJ™ AIMS TO

CREATE KNOWLEDGE AND CONTRIBUTE TO THE LITERATURE BY PUBLISHING HIGH QUALITY RESEARCH ON ISSUES AFFECTING YOUNG PEOPLE

ESTABLISH AND FURTHER DEVELOP THE YOUTH-LED METHOD FOR RESEARCH AND SOCIAL POLICY

PROVIDE A PLATFORM FOR THE INTELLECTUAL EXCHANGE OF IDEAS AROUND THE GLOBE WITH THE AIM OF INFLUENCING POLICIES AND PRACTICES

ACTIVELY ENCOURAGE AND AIDE THOSE YOUNG PEOPLE WHOSE VOICE IS RARELY HEARD BY POLICY MAKERS AND ACADEMIA TO BE PUBLISHED

The Youth Voice Journal (YVJ™) is the leading international peer-reviewed journal publishing theoretical contributions and empirical studies on issues affecting young people and youth work. YVJ™ is published by RJ4All Publications and is ranked and indexed by Scopus, ORCID, Kudos, Criminal Justice Abstracts, EBSCO and ERIH PLUS.

The Journal encourages submissions from young researchers, and is particularly interested in publishing papers, reviews and commentaries exploring the youth-led / user-led method of evidence gathering.

Submissions to the Youth Voice Journal (YVJ™) can be made at any given time to YVJ@rj4allpublications.com

Once accepted, submissions are published online and indexed. Occasionally, the Journal publishes Special Issues and the deadlines relating to these publications are included in the related Calls.

All submissions will be subject to the normal process of peer review. We aim to reach a decision within 4-7 weeks of receipt.

Altogether the Journal has received and processed fifty-seven articles this year alone. The number of submitted papers show a dramatic increase compared to the previous year, which has nineteen submissions and publications, including the Special Issue Young People Doing Politics (2019).

ANNUAL SUBSCRIPTIONS (UNLIMITED DOWNLOADS):

STUDENT:
£45

INDIVIDUAL:
£95

ORGANISATIONAL:
£200

CORPORATE:
£270

Subscription can be purchased from
www.rj4allpublications.com/subscriptions
 or by emailing YVJ@rj4allpublications.com

THE RESTORATIVE JUSTICE SERIES
CATALOGUE

Acest manual de instruire își propune să ofere perspective asupra subiectului radicalizării violente și utilizarea dialogului restaurator pentru prevenirea și reducerea/combateră acestuia. Ca și anterior menționat, face parte din proiectul ERASMUS+ RDaVR – Dialog restaurator împotriva radicalizării violente și a fost scris de organizațiile partenere implicate: RJ4All, BOSEV, I&F, CPIP, Sinergia, Tuzla și Casa Eslava.

Scopul manualului este de a oferi informații mai aprofundate despre justiția restaurativă pentru profesioniștii care lucrează cu persoane cu risc de violență radicalizată și violență de grup. Justiția restaurativă nu este în opoziție cu actualele practici de justiție criminală, dar vin complementare acestora. S-a dovedit că oferă sistemului de justiție abordări alternative care atunci când implementate în mod corespunzător pot crește satisfacția victimelor, pot reduce recidiva și pot crește coeziunea comunitară. De-a lungul manualului, diferite aspecte ale radicalizării violente și justiției restaurative sunt prezentate, de la o introducere generală a temei la exemplul de practici informate cu traume. Aceste informații sunt prezentate în șase module, iar fiecare dintre ele se încheie cu un scurt test.

Astfel, se crede că prin acest manual și proiectul în ansamblu, competențele existente ale profesioniștilor din justiția penală vor fi extinse. Pe de altă parte, celor cărora le lipsește acest tip de cunoștințe își pot dezvolta abilități care le vor permite să lucreze mai bine și mai eficient cu grupul țintă.

restorative dialogue against
violent radicalization

RD AVR

Partners

Acest proiect a fost finanțat cu sprijinul Comisiei Europene, prin Programul Erasmus+. Această publicație [comunicare] reflectă exclusiv opinia autorului iar Comisia nu poate fi trasă la răspundere pentru niciun fel de utilizare a informațiilor cuprinse în prezenta. 2020-1-U K01-KA204-079115.